32 OLDAL * ARA 4 DINAR

Poštarina plaćena u gotovini

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam. Szubotica, 1927. VASARNAP, junius 19. 168. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovan trg. 3. (Minerva-palota)

Két aratás

A napok forróságtól átizzott vonatán két aratás állomása vár ránk. Két aratás felé megyünk. Az egyik az áldott buzatáblákon, a másik a politika áldatlan mezőin igéri munkánk és okosságunk jutalmát.

A politika Péter-Pálja: a *választás*. Ekkor arathatjuk le munkánk és kitartásunk gyümölcsét, ekkor hordhatjuk be fáradságunk termését — az elvetett mag ezen a napon kezdi meg a fizetést.

Ha okos politikát akarunk folytatni, ki kell mennünk a mezőkre tanulni. Mint ahogyan a gazda gondosan kiválogatja a vetőmagot s csak a legnemesebb magot érdemesiti a tenyészetre, éppugy a politikusnak is ki kell válogatnia a gondolatot, amelyik termést igér, ha a lelkek talajába belekerül. Józan gazda nem vet el gazt, józan politikus nem vet el olyan gondolatot, nem csiráztat ki olyan törekvést, amelyikből a türelmetlenség mérgező s a termést elfojtó dudvái nőnek fel. Csak gyilkos szándék szórja el az áldott földbe a beléndek magvait, a békeakarat vetőgépe buzát szór el a fölnyitott hantok közé.

De hiába válogatjuk ki a legnagyobb gondossággal a legnemesebb vetőmagvakat is, ha nem tudjuk a vetés idejét s ha nem ismerjük a föld természetét. A politikusnak is tudnia kell, hogy mit lehet *ma* elvetni s csak olyan magvakat szabad a földbe szórnia, melyek termést igérnek. Juniusban nem lehet buzát vetni s februárban nem lehet aratni. A politikában éppen olyan kérlelhetetlenek és legyőzhetetlenek az időjárás törvényei, mint a földmüvelésben. Az uralmon lévők akaratának napja érleli a vetést. Ha az uralom zimankós téli éjszakákat, dermesztő fagyot küld mezőinkre, akkor nem ültethetjük ki a vágyak délszaki növényeit a rideg földbe. Akkor tovább kell őket őriznünk az álmok téli kertjében s tovább kell melegiteni szivünk melegével. Csak azoknak a kivánságoknak csemetéit szabad kiültetnünk, miknek elérkezett az ideje. Előbb porhanyóvá kell tennünk a talajt, előbb öntözni és táplálni kell a rögöket, előbb meg kell várnunk az őszi derünek, vagy a tavaszi zsendülésnek idejét, azután mehetünk csak ki elvégezni a vetés munkáját.

S ha már a legjobb időben vetettük is el a legnemesebb magokat a legporhanyóbb földbe — ámbár a kisebbségi politika szántóvetői hol találják meg az életkörülményeknek és munkafeltételeknek ezt a szerencsés összetalálkozását — akkor még mindig dandárja vár ránk a munkának. Vigyáznunk kell a vetésre, gonosz indulat s mohó félreértés le ne tiporja reménységeink zsendülő rétjeit. Jelszavak viharágyuival ne tereljenek fölé ólmosszürke felhőket, a gyülölet jégverése el ne tapodhassa munkánk és fáradozásunk szárbaszökkenő eredményeit. Irigy szomszéd ne etethesse marháit a mi kenyerünk igéretével. De vigyáznunk kell arra is, hogy ártó gondolatok gyomja ne vonhassa el a napot a kikelő vetés elől. Se a pipacs égő pirosa, se a buzavirág megejtő kékje ne ejthessen bennünket rabul. A gazdánál nincs nagyobb reálpolitikus s nincs gazda, aki jobban szeretné a legszinesebb virágokat is, mint buzatáblák unalmas zöldjét. Ártó álmodozók azok, akik a politika termő mezőre pipacsot, szarkalábat és kankalint ültetnek s akik a virágban jobban gyönyörködnek, mint a kalászban. Virágot ültetnek, akik elérhetetlen vágyak, megvalósithatatlan kivánságok után futkároznak. A politika kertjében is vannak virágok, melyek nem nyilnak minden esztendőben, melynek termésére olykor évekig kell várni. Ami a természet rendelése a mezőn és a kertben, az marad rendelése a természetnek a politikában is. S a kisebbségi nemzeteknek nem arra van szükségük, hogy amikor nem ölthetik magukra a jog páncélját, árvalányhajat tüzhessenek a kalapuk mellé. Az nem kisebbségi politika, melynek *mezőin nem érnek kalászok s melynek aratása egy marék virág, melynek öröme az álomlátások s melynek világa egy álomvilág* — ha szabad mondanivalóinkba beleszőnünk egy halott költő élő versszakát.

A szántóvető ember tapasztalatait kell politikánkban is hasznositanunk, ha aratni akarunk a választásokon, a politika Péter-Páljan. A szentai nagypiactól a szuboticai pünkösdig hosszu és nehéz ut vezetett el. De ezen az uton megtanulta a magyarság, hogy milyen gyakorlati különbségek választják el a »*sült galamb várás*« politikáját a reális, a termő és alkotó politikától. A politika mezőin sem vagyunk már eke- és iganélküli telepesek. Fundusz instruktuszunk: kilenc évünk minden tapasztalata. Nem virágot akarunk tépdesni mások számára, hanem buzát akarunk aratni magunknak a politika közeledő Péter-Páljan.

A magyarokkal való megegyezés a beogradi politikai élet homlokterében

Pribicsevics sulyos és igaztalan vádjai a magyarok ellen — Grol Milán szerint a demokrata párt teljes egyenjoguságot és nem koncessziókat követel a magyarság részére

Beogradból jelentik: A kánikulai forróság Beogradban még nehezebben viselhető el, mint másutt. A negyven fokos meleg mindent megbénit, csak a politikai életben van némi elevenség, jelöltek, küldöttségek loholnak ide-oda. Az önjelölteknek a mandátumért, a mandátumfosztó fórumoknak az önjelöltek elleni egyhangu harcába némi elevenséget hoznak a miniszterelnöknek a magyar párttal való tárgyalásai, amelyek váratlanul a politikai élet homlokterébe kerültek.

A magyar párttal való tárgyalásoknak, amelyek, ha nem is folytak kulisszák mögött, de a dolog természeténél fogva nem történtek a nyilvánosság előtt, a kelleténél nagyobb nyilvánosságot ad *Pribicsevics* Szvetozárnak a beogradi »*Recs*« szombati számában megjelent egy, neve aláirásával ellátott cikke. Bármennyire is megszokta már a jugoszláviai magyarság, hogy Pribicsevics multját és a demokratikus elveket megtagadó módon támadja a magyarságot, mai cikke mégis sulyosabb beszámitás alá esik, mert ebben Pribicsevics *nemcsak a terrorszervezetek frázisait hangoztatja, hanem irredentizmussal is vádolja a jugoszláviai magyarságot.* Legkevesebb, amit ezzel szemben a magyarságnak követelnie kell, hogy

Pribicsevics akármilyen forum előtt is, de bizonyitsa azt a könnyelmü és ártó állitását, hogy a magyarság irredenta.

Ami Pribicsevicsnek *Miletics* Szvetozárra való hivatkozását illeti, Pribicsevics vagy nem ismeri, vagy nem akarja megérteni a magyarországi szerbség volt vezérének életét és terveit. Miletics Szvetozár, ha élne, elveinek meggyalázását látná abban a politikában, amelyet Pribicsevics és az ő nevével küzdő szervezetek folytatnak.

Pribicsevicsnek a Recs szombat esti számában megjelent cikke a következő cimet viseli:

»Vukicsevics és a magyarok«

és a cikkben a következőket irja:

Lapjelentések szerint Vukicsevics miniszterelnök ur a magyar párttal tárgyalásokat folytat, amelyeknek célja, hogy a magyar párt képviselői a radikális, illetve, mint ahogy Beogradban mondják, a Vukicsevics-féle jogszerü radikális párttal együttes listán jelöltessenek. Szembetünő, hogy a magyarok a Vukicsevics-féle radikálisokkal «a jogszerü radikálisokkal« tárgyalnak, nem pedig a demokratákkal, holott ezek mindenben a nemzeti kisebbségek mellett angazsálták magukat. Most ezek a demokraták csalódtak, mert a magyarok azokhoz fordulnak, akiknek kezében van a belügyminisztérium, mert biznak abban, hogy a hatalom révén tudják amaguk számára a legtöbb hasznot elérni. Azt mondják, hogy a megegyezés már készen is van. A magyar párt egységes listán fog jelölni a jogszerü radikálisokkal, képviselőik a választások után belépnek a radikális klubba, ha ugyan a választások után lesz még radikális klub és ha ezek az urak még mindig hatalmon lesznek. A magyar párt fenntartja önnálló szervezetét, a mandátumok számára nézve még nem jött létre megegyezés, mert a magyarok öt biztos mandátumot akarnak. Vukicsevics ezt sokalja, azonban ugylátszik, hogy e tekintetben is létrejön a megállapodás.

Vukicsevics ugy dolgozik, mint Averescu dolgozott Romániában, aki a magyarokkal és a szászokkal kötött paktumot és ezzel a nemzeti elemekre mért csapást. Vukicsevics is

a magyarokkal akarja a nacionalista elemeket tönkretenni.

Mi mindent megérünk még a Vajdaságban? Ugylátszik Beograd nem tud nemzeti politikát folytatni. A pártura'om annyira megmérgezte a lelkeket, hogy csak olyan politikát tudnak követni, a mely a pártérdeket szolgálja. Sajnos, a mi pártjaink Beogradban csak olyan elemeket pártolna, amelyek mindig ellene voltak Beogradnak. Ezzel még keveset mondunk, mert Beograd azokat támogatja, akik öt gyülölik. Ha ma Miletics Szvetozár kikelne sirjából és látná, hogy a beogradi kormány elnöke hogyan paktál a magyarokkal, visszatérne sirjába, mert az ő idegei bizonyára nem birnának egy olyan kormányt és egy olyan Beogradot, amely hivatalosan támogatja a magyarságot a szerbek ellen.

Ez a Beograd hajlandó arra, hogy támogassa az irredenta magyarokat, akiknek ideálja Budapest, a nacionalista szerbek ellen, akiknek ideálja mindig Beograd volt.

Nyilatkozik Pribicsevics cikkéről *Grol* Milán is, aki előreláthatólag ismét a demokrata párt listavezetője lesz a szuboticai választókerületben. Grol a következőket mondja:

Pribicsevics cikkét Beogradban sokféleképpen kommentálják. Legjobban elitélik azok, akik a Pribicsevics-párt listáján a Vajdaságban jelöltetni kivánják magukat, mert attól tartanak, hogy

egyetlenegy vajdasági magyar vagy német sem szavaz a Pribicsevics-párti listára.

bármilyen népszerü jelölteket állitanak is fel.

— A magyar pártnak a miniszterelnökkel folytatott tárgyalásai sokkal több anyagot adnak a sajtónak, mint amennyit azok valódi jelentőségüknél fogva megérdemelnek. Az, hogy a miniszterelnök már kétszer beszélt egy csoport képviselővel, azt a látszatot kelti, mintha ez már jelentékeny számu képviselőt is jelentene az illető csoport számára. Mindenki előtt, aki ismeri a magyar párt szervezetét a Vajdaságban, az előtt világos, hogy a magyar pártra nézve ez nem állhat fent. Az, hogy a miniszterelnökkel megegyeznek, a magyar párt számára még nem jelent képviselői mandátumokat. De nem áll meg Pribicsevicsnek a Recs mai számában közölt az az állitása sem, hogy a demokraták kiábrándultak a magyarokból, mert arra számitottak, hogy a magyarok velük mennek és most azt látják, hogy a radikálisokhoz pártoltak Pribicsevics téved, mi demokraták ezek előtt a tárgyalások előtt és után is azt állitjuk, hogy a magyarok valójában velünk tartanak, mert *mást jelent a magyarok és mást az, hogy magyar párt.* A magyar párt, amelyre Vukicsevics számit, valami le nem mérhető hipotetikus érték. A magyarok valójában a mi pártszervezeteinkben vannak és a mi szervezeteink a Vajdaságban éppen a magyar helyeken a legerősebbek. Mi szintén kaptunk felhivást bizonyos magyar párti faktoroktói tárgyalásra még tiz nappal ezelőtt is, azonban ekkor is épugy, mint az oblast-választások előtt tisztában voltunk azzal, hogy ez a felhivás tisztára formalitás, mert ennek a pártnak a soraiban, sőt amint látjuk, vezetőinek egyrészében nincs meg az egyetértés és

magában a vezetőségben is nagy ellenzéke van annak is, hogy a radikálisokkal müködjenek együtt. Mi mindaddig, amig a magyar párt szervezetében döntő szava van dr. Váradinak és dr. Grabernak, nem tárgyalhatunk a magyar párttal, mert tudjuk, hogy az ő befolyásukra

ez a párt mindenáron a radikálisokkal való barátságot keresi.

— Mi nem akarunk semmi mást, csak azt, hogy adják meg a magyar párt teljes választás szabadságát, hogy álljanak ki önálló listákkal, igy eldöntődik az erőviszonyok kérlése, hogy valójában mekkora tömeg van a magyar párt mögött és eldöntődik az elvi kérdés is, hogy opportunus-e a magyaroknak egy külön nacionális pártban szervezkedni. Maga a nép szabad és semmiképen sem befolyásolható szavazatával döntené ezt el.

— Néhány év alatt a magyarok sokat szenvedtek a nemzeti firmával biró pártoktól. Reméljük, hogy most már vannak annyira okosok a magyarok, hogy amikor ez a firma a nagy pártoknál is megbukott, magukat állitják oda célpontul minden reakciós rezsim számára, amelynek most mindenáron szüksége van szavazatokra, de amely később szokás szerint az irredentizmus vádját használja fel ellenük. A mi tökvésünk ezzel szemben az, hogy a magyar választókat bevezessük a teljes állampolgári egyenjoguságba, hogy

semmi különbség ne legyen köztük és a többi állampolgárok között.

A mi egész politikánk nem a koncessziók megadása, hanem a magyarok jogainak valóságos elismerése. Ez a mi felfogásunk elismerésre talált a magyar tömegeknél, különösen azoknál, akik a jogok általános megadására törekszenek, nem pedig arra, hogy egyesek és egyes osztályok számára koncessziókat szerezzenek.

— Azok a magyarok, akik azt hiszik, hogy okos dolog, ha a magyarok külön pártba tömörülnek, álljanak külön listával a nép elé, hogy a nép itéljen ebben a kérdésben. Én remélem, hogy ennek be kell következnie, akármennyire is igyekeznek a magyar párt vezetői a miniszterelnökkel megegyezni annál is inkább, mert ezek a *mostani tárgyalások* két olyan csoport erőlködései, amelyek nem biztosak a maguk dolgában.

A horvát blok vasárnap megalakul

Zagrebből jelentik: Vasárnap formálisan is megalakul az ugynevezett horvát blokk. A szövetkezet pártok formális fuziója céljából vasárnap kongresszust tart a noviszadi föderalista parasztpárt. Valamint a horvát jogpárt és mindkét kongresszuson elhatározták a fuziót, majd közös választási kiáltványt szövegeznek meg. Délután a közeli Sesztina községbe utaznak, ahol koszorut fognak elhelyezni néhai Sztarcsevics Ante horvát politikus sirjára.

A király elutazott Beogradból

Alekszandar király szombaton délután hat órakor elhagyta Beogradot és autón visszatért Topolára.

A minisztertanács ülése

A minisztertanács szombaton délután öttől félnyolcig ülést tartott, amelyen egész sor resszortkérdést tárgyaltak le. Az ülésen a bácskai oblast földmivelésügyi referensévé Magyarev Milánt nevezték ki Becskerekről.

Megkezdődtek a választási jelölések

A választási küzdelem előcsatározásai és a jelölések teljesen lefoglalják az érdeklődést. Politikai körökben nagy figyelemmel kisérik, hogy a kormány tagjai hol fogják magukat jelöltetni. Egyes miniszterek hir szerint több helyen is fellépnek a mandátumért és különösen Délszerbiában jelölnek sok minisztert. Igy befejezett ténynek tekintik, hogy *Miloszavljevics* tábornok közlekedésügyi miniszter Bitoljban, *Koszics* Vlajko postaügyi miniszter a kumanovói kerületben, *Obrádovics* Dragoszláv vallásügyi miniszter a tikvesi kerületben jelöltetik magukat.

Vukicsevics Velja miniszterelnököt pedig Szkopljeban akarják jelölni.

CIRKUSZ

Józan hőskölteméný a benzinszagu héroszokról

Irta: Diószeghy Tibor

Tempora mutantur . . . Marathonnak győztese kapta
egykor a dicskoszorut. A futás ma kijött a divatból.
Mind sebesebb lesz a tempó és sietősebb az élet . . .
Már idejük mult rég ama délceg *urlovasoknak*
Is, kik pej paripán száguldtak a multban a célba
S tették zsebre a dijakat s usztak női kegyekben.
(Ezt irigyeltem jóként, ó Gyep, bajnokaidtól,
Kik feszitettek fent a nyeregben mint ivadéki
Rég elenyészett hös lovagoknak.) Fuccs a gebének,
Legfeljebb mint virstli jöhet csak számba manapság,
Nemcsak az én számba, a tiédbe is és az övébe.
(Bölcs ember nem eszik emiatt kolbászt.) Im a helyzet:
Soffőrkorszak jött és felváltá a *lovagkort,*
Egy német filozóf fedezé fel azt, hogy ez igy van.
Most az a jelszó: éljen a Rolls Royce és a monoplán!
Tényleg a legnagyobb ember a soffőr. Üdv neki, hogyha
Földön gördül, vagy ha a légben röpköd egész nap.
Mert, ugyebár, Lindbergh és társai sem egyebek, mint
Soffőrök? De ne értsük félre, ez nem lekicsinylés,
Hogy soffőr. Hiszen épp e körülmény népszerüségük
Legfőbb titka: a korból nött ki s hőse a kornak
Ő és Chamberlain, a két benzinszagu hérosz.
Nem zsenik ők, nem Einsteinek, hiszen ebb' az esetben
Nem vakkantna utánuk még egy jobbnevelésü
Foxterier sem. Hálisten, nem mérnökök ők, nem,
Más tervezte a gépet, amellyel szálltak az ürben.
Ők csak ültek a kormány mellett s jobbra tekerték,
Vagy balra s nem aludtak két napig és nem aludtak
Két éjjel sem. (S ezzel megközeliteni tudták
Azt a rekordot, amelyet Bostonban produkált egy
Házaspár, kik hetvennégy órán át zeneszóra
Mozgatták szorgalmasan egyfolytában a lábuk.)
Fő a rekord! Anatol France *nem volt épp pitiáner,*
Ámde rekordot fel sosem állita és feledésbe
Épp emiatt merülend neve csakhamar. Annyi legyen baj!
Lindbergh bölcsebben járt el s egy nagy repüléssel
Biztositotta magát ezer évre a kövedi téren.
Bátorságba' hiány nem volt e bösz repülőnél,
Hisz baleset könnyen történhet a tengeri uton
És ha felén lepotyog: kampec. Ez nem vita tárgya.
Persze, hogy élete reszkirozása nem épp elegendő
Ahhoz, hogy a világhir szárnyra vegye a nevét és
Dollárok zuhatagját döntse nyakába szegénynek.
Másokat is tudok, ó, kik vértanui a tudásnak,
Megrothasztja a röntgen és a' rádium őket,
Ugy halnak meg rátákban, részlet-darabokban
Esnek áldozatul lassan, kisérletezés közt
A' haladásnak. Persze, ezeknek nem jut imádat
Hisz nem a sport s a rekordvágy ösztönző od'adásuk,
S nem lengik körül őket jószagu benzini büzök.
Ők nem gyermekei a korunknak s *hasznot akarnak*
Hajtani csak az emberiségnek. Hogy ez unalmas,
Az természetes is. Eleget kergetjük a hasznot,
L'art pour l'art ér már csak a mártirium valamit, ha
Sportot a sportért üz a sportman mint ez a Lindbergh,
Vagy Chamberlain, kik nem haltak ugyan bele abba,
Hogy sokezer dollárt harpoltak össze maguknak,
Ám a vállalatuk nem szolgált semmi közüdvöt.
A' repülést sem vitte előbbre. Jobb motorok nem
Nőnek a földből, hogy a pilóták átverekették
Hősiesen magukat s a'gépüket az oceánon.
Még a' távrepülési rekordot is el lehetett vón
Érni a szárazon és nem kellett volna nyakukkal
Játszaniok. De a vicc épp az vala ebben a hecchen,
Hogy az emberi értelem ujból megcselekedte:
Egy pimi gépnek alul tudott ismétcsak kerekedni.
Ennek tapsol a nép, a világ, ezt ünneplik, s mi
Járjunk jó példával elöl s köszöntsük a két hőst:
»Brávó Chamberlain és Lindbergh! Ez vala lejsztunk,
Mely kifejezte a korszellem eredővonalát egy
Korban, amit legfőként az jellemez, hogy a szellem
Semmi, de semmi közösséget sem tart vele fenn már.«

Meghosszabbitják a lakástörvény érvényét?

Julius elején országos lakáskonferenciát hiv össze a szociálpolitikai minisztérium

Beogradból jelentik: A kereskedelmi kamaráktól beérkeztek már a válaszok a szociálpolitikai minisztérium körkérdésére a lakástörvény meghosszabbitása ügyében. Válaszolt a minisztériumnak a Lakók Szövetsége is, amely természetesen azt kivánja, hogy a törvényt *1928 május elsejéig hagyják érvényben,* mig a kamarák a magántulajdon elvének hangoztatásával *követelik, hogy a lakástörvény 1927 november elsején szünjön meg.*

Dr. ***Mijovics*** Alekszandar szociálpolitikai miniszter a lakáskérdés megtárgyalására julius elejére Beogradba konferenciát hivott egybe, amelyen részt fognak venni az ország gazdasági testületeinek, valamint a Lakók Szövetségének képviselői. Ezen a konferencián megkisérli a minisztérium az ellentétes álláspontok összeegyeztetésével kompromisszumos megoldást létrehozni. A megegyezésnek nagy nehézségei vannak, mert az ellentétek igen élesek, a mit a háztulajdonosok legutóbbi spliti konferenciájának elkeseredett tiltakozó határozatai is bizonyitanak. Mégis a legnagyobb valószinüséggel lehet számitani arra, hogy a lakástörvény érvényét meghosszabbitják, mert beavatott értesülések szerint *a szociálpolitikai miniszternek is az az álláspontja, hogy november elseje már a tél kezdete és igy nem alkalmas időpont a lakók védelmének megszüntetésére.*

A hivatalos adatok szerint a lakáskrizis Beogradban, Zagrebban, *Szuboticán,* Ljubljanában és Szarajevóban érezhető legerősebb mértékben. A különböző minisztériumok eddig száztizmillió dinár hitelt utaltak ki tisztviselőlakások épitésére, ez összeg felét Beogradban használják fel.

Uj jegyzőket és aljegyzőket neveztek ki a Bánátban

Beogradból jelentik: A belügyminiszter felmentette állásukból Jankahidac Márkó begejszvetidjuradji, Svejcer Ádám szajáni, Mijatov Milivoj jankovmosti és Vujics Milán katarinai jegyzőket és jegyzőknek nevezte ki Szimonovics Ljubát Begejszvetidjuradjra, Klobucsarics Dragutint Szajánra, Bogaras Tamást Jankovmostra, Rajicsics Tódort Katarinára, Imbronovics Szpaszojet Padejra, Popov Pétert Opovára, Zlatanov Kosztát Srpskiaradácra, Mihajlovics Jását Sztaraécskára. Popovics Andrija ovcsaborcsai jegyzőt a belügyminiszter felmentette és helyébe Belics Milivojt nevezte ki, Vladimirovácon Todorovics Ivánt felmentették és Knol Jovánt nevezték ki helyébe

Az aljegyzői karban felmentették Benin Jován tarrasi, Djakov Gyura mokrini, Vucsics Velja knityanini aljegyzőket. Aljegyzőnek kinevezték Csikics Krisztifort Padejra, Putics Jovánt Melencire, Toman Iványt Szrpszkiaradácra, Freiszt-Hasek Lajost Mokrinra, Jevremov Eugent Knityaninra, Mosorinszki Milorádot Kumánra, Brzsak Lázár pivnicai aljegyzőt a belügyminisztei visszahelyezte állásába.

Az első strandpofon

Kanizsa vitte el az elsőség pálmáját

A nyár gyönyörüségei: az áttört rövidujju női bluz, a fagylalt s mindenekfelett a strand. A strandélet természetes velejárója a — *pofon.* Nem is igazi nyár s nem is igazi strand, amelyben pofon nem csattan el. Az idén, bár még javában benne vágyunk a kánikulában s alig birjuk a rekkenő meleget, még nem érkezett hir strandi pofozkodásról...

Végre ma *befutott*...

A palicsi srand, a Duna-srandok szégyelhetik magukat, az idén a strandpofozkodás Lindbergje, Nova-Kanizsa tiszai strandja, övé az elsőség pálmája. És a kanizsai strand-pofon nem is egyszerü pofozkodás volt, hanem komplikált, amely a strandon kezdődött, a kaszinóban folytatódott s valószinüleg csak a járásbiróságon ér véget.

Az affér egyik szereplője a nova-kanizsai járásbiróság egyik fiatal birája. A biró a strandon kitárt karokkal elé- állt a nova-kanizsai társadalom egyik tiszteletreméltó *nőtagjának,* aki fürdőkosztümben épp a Tisza hüs hullámai közé igyekezett egy kis lubickolásra. Az uriasszony nyilván félreérthette a fiatal biró tréfás és a strandok történetében éppen nem szokatlan mozdulatát s miután agressziv szavakban tiltakozott az ellen, hogy elállják az utját, éppen nem gyengéd módon *arculütötte a birót.*

Az inzultált biró nem volt hajlandó egyszerü enyelgésnek tekinteni a pofot, hanem nyomban a férjet kereste, hogy elégtételt szerezzen. A férj a kanizsai kaszinóban értesült az afférről, ahol a biró rátámadt s visszaadreszszálta az imént neki kiutalt pofont. A férj nem hagyta magát s olyan parázs verekedés támadt a melegben, hogy a kaszinóban békésen preferánszozó urak alig tudták a feleket szétválasztani.

A felek ruházatukat *rendbehozva* ügyvédhez futottak, hogy a biróság állapitsa meg, kinek volt igaza, amikor az első nyári pofont kiutalta.

A rendőr mint lakó

Öt havi börtönre ítéltek egy rendőrt, aki agyon akarta lőni a házigazdáját

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék *Vojvodics*-tanácsa szombaton délelőtt tárgyalta *Grgin* Barisa volt szombori rendőr bünügyét. Grgint az ügyészség szándékos emberölés büntettével vádolta.

1927 január 21-én történt, hogy Grgin Barisa, aki aznap szolgálatot teljesitett a *Szloboda*-szálloda előtti téren, találkozott házigazdájával, *Probojcsevics* Szteván mészárossal, akire már régebb idő óta haragudott. Amikor meglátta Probojcsevicset, odament hozzá és a következőket mondotta:

— *Jó reggelt, most végzek veled* — ezzel előrántotta szolgálati revolverét és annak csövét Probojcsevics fejének szegezve, elsütötte. A fegyver csütörtököt mondott, mire Probojcsevics futásnak eredt, de Grgin utánament és négyszer közvetlen közelről rálőtt. *Mind a négy golyó belefuródott Probojcsevics bőrbekecsébe, amely megakadályozta, hogy a golyók a testébe hatoljanak.*

A történtek után a rendőr önként jelentkezett a rendőrségen, ahol letartóztatták és megindították a nyomozást. A nyomozás során fegyverpróbát tartottak és megállapitották, hogy Probojcsevics csak a véletlennek köszönhette megmenekülését, mert a fegyverpróbán a fegyverrel keresztül lőttek egy két ujjnyi vastagságu deszkát. A fegyverszakértők véleménye szerint a golyók csak azért nem sértették meg Probojcsevicset, mert a futás közben lebegő bőrbekecs tompitotta a golyók erejét.

A biróság a bizonyitási eljárás befejezése után, az enyhitő körülmények figyelembevételével, öt havi fogházra ítélte a vádlottat.

FEMY ?

A MODERN NOK

modern szőrtelenitő krémje. Borotválás nélkül néhány perc alatt eltávolitja a fölösleges hajzatot. Teljesen ártalmatlan és a testnek minden részén használható. Nem éget és használata által a bőr nem esz vörös!

SIKER garantálva! * A sötétben világító

FEMY

SZŐRTELENITŐ SZAPPAN

nélkülözhetetlen kelléke a hajtálvolitásnak

Mindenütt kapható

Vezérképviselet: COSMOCHEMIA, k. d., Zagreb, Rač oga ulica 7

5293

Négymillió dinár

a mosorini Tisza-gát kiépitésére

Sztankovics miniszter erélyesen közbelépett az ármentesitő társulatok pénze érdekében

Beogradból jelentik: A kormány *Sztankovics* Szvetozár földmivelésügyi miniszter javaslatára *négymillió dinár hitelt hagyott jóvá a mosorini tiszai védőgát kiépitése céljára.* A hitel megszavazásával a vidék biztonsága és fejlődése szempontjából rendkivül fontos gát kiépitésének eddig elhanyagolt kérdését a miniszter a legjobb utra terelte.

Legutóbb a földmivelésügyi minisztérium átiratot intézett az agrárreformügyi minisztériumhoz, kérve, *hogy azonnal fizessék ki az ármentesitő társulatoknak azt a több mint tizenhatmillió dinárt,* amivel az állam tartozik a társulatoknak. A tartozás kifizetésére a megfelelő hitelt a pénzügyi törvényben már megszavazta a parlament és igy a kiutalásnak semmi akadálya sincs többé.

Csak tegnap adtunk hirt arról, hogy Sztankovics Szvetozár földmivelésügyi miniszter közbenjárására a bácskai és bánáti paprikatermelés érdekében a külföldről bejövő paprika vámját felemeltette. Ugyancsak Sztankovics miniszter eredményes közbenjárásának következménye annak a képtelen helyzetnek a megszüntetése, hogy Palics és Szubotica közti telefonbeszélgetésnél interurban dijat kell fizetni. Sztankovics Szvetozár közérdekü közremüködése a Vajdaság érdekében már régóta ismeretes. A Vajdaság dolgozó népe önzetlen és igaz barátot talált benne.

Rajics Szvetiszláv a BBB. uj főnöke

Szubotica alpolgármesterévé dr. Hoffman Kálmánt, főügyészévé dr. Rafajlovics Milost nevezték ki

Beogradból jelentik: *Vukicsevics* Velja miniszterelnök-belügyminiszter szombaton kelt rendeletével Szubotica város alpolgármesterévé dr. *Hofmann* Kálmán gazdasági tanácsnokot nevezte ki. Dr. *Rafajlovics* Milos ügyvédet kinevezte a belügyminiszter Szubotica város tiszti főügyészévé.

Ugyancsak most történt meg *Rajics* Szvetiszláv bácskai alispánnak a belügyminisztérium Bánát-Bácska-Baranya ügyosztálya főnökévé való kinevezése. Amikor a bácskai tartomány vezetésében változás állt be, azonnal köztudomásu volt, hogy a bácskai alispán a központi kormányzat eme fontos vajdasági érdekü ügyosztályának élére kerül, a melyre kiváló képességei és a viszonyok ismerete predesztinálták.

Szubotica két uj főtisztviselőjének kinevezése, a kinevezettek méltán népszerü és megbecsült személye folytán, városszerte általános megelégedéssel találkozik.

Óriási vihar tombolt Berlin fölött

A villámcsapis sok helyen tüzet okozott és a nagy eső következtében viz alá kerültek a külvárosi házak

Berlinből jelentik: Olyan hatalmas vihar és záporeső tombolt szombaton hajnalban három és négy óra között Berlin fölött, amilyenre nem is emlékeznek. A lakosságot álmából verte fel a hirtelen támadt égiháboru. Csapkodtak a villámok és olyan erős mennydörgés volt, hogy aludni sem lehetett.

Ugynevezett »frontvihar« támadt, amely a Meteorológiai Intézet jelentése szerint Anglia keleti partvidékéről indult ki, végigvonult Franciaországon és Hollandián, majd ismét nyugati irányt vett. Több mint egy órahosszat szakadt az eső és *szokatlanul sokszor csapott le a villám.*

Berlinben és környékén a vihar nagy károkat okozott. *A külvárosok pincelakásai kivétel nélkül viz alá kerültek.* A tüzoltóság állandóan talpon volt, hol tüzet kellett oltani, amit a villámcsapás idézett elő, hol pedig családokat kellett kilakoltatni a külvárosi házakból, amelyekbe hatalmas viztömegek özönlöttek be. A kár óriási.

A Népszövetség csődjét jelenti a juniusi ülésszak eredménytelensége

„A kényesebb ügyeket egyszerüen elsikkasztják" — irja a Times — Vandervelde belga külügyminiszter nyilatkozata az orosz kérdésről

Az európai hatalmak nem alakitanak szovjetellenes blokkot

Londonból jelentik: Az angol sajtó egyöntetüen azon a véleményen van, hogy

a népszövetségi tanács juniusi ülésszaka a Népszövetség intézményének teljes csődjét jelenti.

A *Times* szerint ennyire eredménytelen tanácskozásra, mint a mostani tanácsülés volt, a Népszövetség fennállása óta nincs példa. Ugylátszik — irja a lap — hogy

a tanács az elnapolását és a kényesebb ügyek egyszerü elsikkasztását most már módszernek tekinti,

mert másképp nem tudja legyürni az egyre tornyosuló nehézségeket.

A Népszövetség intézményének ma már alig vannak barátai

és ezek is kénytelenek felvetni a kérdést, hogy mi történt a Népszövetség mechanizmusa körül és hol van a hiba.

A francia sajtó támadja a Népszövetséget

Párisi jelentés szerint *a francia sajtó is változatlanul támadja a népszövetségi tanácsot.* A lapok azt irják, hogy majdnem felesleges volt a rekkenő hőségben tanácsülést tartani.

A tanács hivatalos ülései csak ártottak a Népszövetség eszméjének.

viszont igaz, hogy a hivatalos ülésezés keretein kivül folytatott magán eszmecserék, különösen azok, amelyek Chamberlainnel folytak, eredményre vezettek.

A legélesebben a *Petit Parisien* támadja a népszövetségi tanácsot és azt irja, hogy például *a magyar-román vitas problémát rövid negyedóra leforgása alatt tisztázni lehetett volna.* A felesleges halogatással csak azt éri el a Népszövetség tanácsa, hogy ez az ügy *még jobban el fog mérgesedni.* Az egyetlen üdvös eredmény, amire a tanács hivatkozhat, az a határozat, hogy

jogtalan támadás esetén a megtámadott ország számithat a Népszövetség pénzügyi támogatására

és ha a Népszövetség teljes ülése a legközelebbi ülésszakon a tanács e határozatát jóváhagyja, akkor ezzel maradandót alkotott.

Mint Genfből jelentik, a svájci sajtó is támadja a Népszövetség halogató politikáját és többek közt a *Journal de Geneve* azt irja, hogy

az a mód, ahogy maga a Népszövetség tanácsa eddig minden szavazás és döntés elől kitért, a legnagyobb mértékben nyugtalanitó.

Minden szervezetnek, vagy intézménynek létéhez szükséges az, hogy olyan személyiségek müködjenek közre, akik az ügy iránt érdeklődéssel viseltetnek. A népszövetségi tanács mostani fejlődését a Népszövetség minden barátja nyugtalanitónak kell, hogy tekintse.

Stresemann és Chamberlain tanácskozása

Genfből jelentik: A Népszövetség delegátusai körében az a hir terjedt el, hogy *Stresemann és Chamberlain péntek este Cuchy-ban találkoztak egymással.* Hivatalos részről ezt a hireszt elést *megcáfolják.*

A német külügyminiszter és Chamberlain közt szombat délelőtt tiz órakor tényleg volt egy rövid konferencia,

amelynek céljáról és tárgyáról semmit sem lehet tudni és csak találgatják, hogy valószinüleg a Briand-dal kezdett tanácskozást folytatták és nyilván be is fejezték. Nem valószinü azonban, hogy uj témák is felmerültek ezen a konferencián, amely rövid ideig tartott és az sem valószinü, hogy ujabb tanácskozás lesz, mert Stresemann szombat délután kirándult, Chamberlain pedig feleségével, aki pénteken érkezett Genfbe, hétfőn Zermat-ba utazik és ott fog tölteni két hetet.

A külügyminiszterek nem foglaltak állást Oroszország ellen

Mint Berlinből jelentik, *Vandervelde* belga külügyminiszter a genfi tanácskozásokkal kapcsolatban egy ujságirónak nyilatkozott arra vonatkozólag, hogy igaz-e az a hir, hogy a locarnói szerződés szignatárius hatalmainak bizalmas tanácskozása során elsősorban az antibolsevista blokk megalakitása került szóba. Vandervelde erre nézve a következőket mondotta:

— Ezek a hiresztelések a legélesebb ellentétben állnak azzal, ami valóban történt.

Chamberlain a leghatározottabban kijelentette, hogy az angol kormány nem gondol arra, hogy szovjetellenes blokkba tömöritse Európa államait

és arra kényszeritse őket, hogy szintén szakitsanak Oroszországgal. *Stresemann* német birodalmi külügyminiszter szintén leszögezte, hogy

Németország továbbra is ugyanabban a barátságos viszonyban kiván élni Szovjet-Oroszországgal, mint eddig.

Briand is annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy *sulyos diplomáciai hiba volna minden olyan lépés, amely kiélezné a mai helyzetet.* Én magam — folytatta a belga külügyminiszter — hasonló értelemben nyilatkoztam. A négy nyugati hatalom külügyminiszterei végeredményben tehát megegyeztek egymással abban, hogy

a világ békéjét veszélyeztetné, ha valamelyik európai kormány azokhoz a módszerekhez folyamodnék, amelyek a Denikin- és Vrangel-expedíciókra emlékeztetnek.

Vandervelde belga külügyminiszter nyilatkozata politikai és diplomáciai körökben élénk feltünést keltett.

CSAK

Dr. OETKER féle BACKIN SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kivánat a ingyen és bérmentve megküldi:

Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

A két Gyukics

Péter, aki Istvánnak nevezi magát s ügyvédtől csal ki pénzt

Érdekes bünügyet tárgyalt szombaton a szuboticai törvényszéken *Pavlovics* István dr. törvényszéki elnök büntetőtanácsa.

Tavaly juniusban *Gyukics* Péter foglalkozásnélküli, teljesen vagyontalan szuboticai egyén felkereste előbb dr. *Vas* Antal ügyvédet, azután dr. *Gvozdenovics* József nyugalmazott járásbirót. Mindkét helyen *Gyukics* István sebesicsi gazdálkodónak mondotta magát s előadta, hogy tizenkét lánc tehermentes földje van. Fel is mutatott egy telekkönyvi kivonatot, amely igazolta állitását. Dr. Vas Antalnál Gyukicscsal együtt volt *Baka* András ügynök, akit dr. Vas ismert és Baka igazolta az állitólagos *Gyukics* István személyazonosságát. Gvozdenovicsnál ugyancsak a Vas Antal dr.-nál már felhasznált telekkönyvi kivonattal jelent meg és itt *Molnár* Mijó, *Orcsics* Iván, *Benes* Fránjó és *Baka* András igazolták azt, hogy ő *Gyukics* István és a tehermentes föld az övé. Ezen az alapon dr. Vas Antalt arra kérte, hogy szerezzen neki 13.000 dinár bankkölcsönt, dr. Gvozdenovicsnak pedig 25.000 dináros kölcsön megszerzésére adott megbizást. Minthogy az összegekről váltót, valamint telekkönyvi bekebelezési engedélyt is irt alá, dr. Vas Antal s dr. Gvozdenovics is kifizették neki az összegeket. Néhány nap mulva kiderült a csalás és Gyukics Pétert letartóztatták.

A szombaton megtartott főtárgyaláson *öt vádlott szerepelt* és pedig *Gyukics* Péter, akit az ügyészség csalással, valamint köz- és magánokirathamisitással vádol. *Molnár* Mijó — aki vizsgálati fogságban van — *Orcsics* Iván, *Benes* Fránjó és *Baka* András ellen csalás és okirathamisitás büntettében való bünsegédlet vádját emelte az ügyészség.

Az elsőrendü vádlott beismeri a terhére rótt bünelekményeket, beismeri, hogy ő mint *Gyukics* István mutatkozott be a kölcsön kieszközlésénél, holott ő Péter és fia Istvánnak. A részletes kihallgatás során elmondotta azután, hogy a városháza előtt, ahol ácsorgott, odajöttek hozzá valami Sztipán és Jócó keresztnevü emberek, akiknek a vezetéknevét nem tudja és *Baka* András és kérdezték tőle, hogy kell-e neki pénz? Azt mondta, hogyne kellene! Erre történt, hogy *Baka* elvezette dr. *Vas* Antalhoz. Részletesen elmondotta, hogyan kapta meg a pénzt, két részletben. Először kapott 10.000 dinárt, amelyből az ismeretlen Sztipán és Jócó 2.000—2.000 dinárt, Baka András 1.000 dinárt kapott. Később kapott még 3.000 dinárt. Ezután a vádlott előadta, hogy milyen módon csalt ki *Gvozdenovics* Józseftől 25.000 dinárt, két részletben.

Az elsőrendü vádlott után sorra kihallgatta a biróság *Molnár* Mijó, *Orcsics* Iván, *Benes* Fránjó és *Baka* András vádlottakat, akik azt adták elő, hogy nem volt tudomásuk arról, hogy a *Gyukics* István néven szereplő egyén nem István, hanem Péter és nem tudtak arról, hogy csalásról van szó.

Az öt vádlott után a biróság dr. *Vas* Antal ügyvédet hallgatta ki tanuként. Vas dr. részletesen ismertette a tényállást s elmondotta, hogy a mult év junius hó 4-ikén eljött az irodájába egy *Gyukics* István néven bemutatkozó egyén az előtte ismert *Baka* András ügynökkel, aki igazolta, hogy az illető valóban Gyukics István gazdálkodó. Gyukics kölcsön miatt jött és felmutatott egy telekkönyvi kivonatot 12 lánc tehermentes földről, amely az ő nevén áll. *Vas* Antal dr. vállalta 20.000 dinár kölcsönnek az *Opšta Privredna Banka*-nál való megszerzését. A bank meg is szavazta a kölcsönt, mire a tanu az irodájában a banktól átvett nyomtatott kötelezvény-blankettát iratott alá a vádlottal és az ügyletnél tanuként szereplő vádlott-társaival. Miután a bank csak a betáblázás kieszközlése után volt hajlandó a kölcsönt folyósitani, dr. Vas a vádlott sürgető kérésére, hogy megérkeztek az épitési anyagok és erre sürgősen kell a pénz, két izben összesen 13.000 dinárt adott *előlegképpen* a folyósitandó bankkölcsönre. Közben kiderült a csalás, valamint többszöri okirathamisitás, ugyhogy a bank nem is folyósitotta már a kölcsönt. A betáblázás a bank javára történt.

Vas dr. után *Gvozdenovics* Józsefet hallgatta ki a biróság tanuként, aki szintén részletesen ismertette az esetet.

Azután a biróság a tárgyalást elnapolta hétfőre, e hó 25-ikére, amely tárgyalásra az eddig megidézett tanukon kivül uj tanuk megidézését is elhatározták.

A Bácsmegyei Napló hétfői száma ezentul hétfőn hajnalban jelenik meg s a kora délelőtti órákban az ország minden részén kapható. Ára másfél dinár.

Döntő ütközet kezdődik

a szuboticai radikális párt kerületi konferenciáján

Noviszadon három radikális listára számitanak
Sztrilics Bélát ünnepelték Szentán

A szuboticai radikális párt kerületi bizottsága vasárnap délelőtt *Sztipics* Márkó vendéglőjében levő Zemljodilszka Kaszinóban ülést tart. Ezen az ülésen szóba kerülnek a képviselőjelölések is, amit már napok óta nagy harcok előznek meg. Különösen dr. *Radonics* Jován eddigi listavezető müködésével többen elégedetlenek és hir szerint a gyülésen ennek kifejezést is adnak.

Az ülésen *Radonics* Jován dr. fog elnökölni, azonkivül résztvesznek az ülésen *Sztrilics* Béla nemzetgyülési képviselő Szentáról, *Markusev* Milán képviselő Topoláról és *Jurics* Márkó képviselő Szuboticáról. A kerületi bizottság tagjai ezenkivül dr. *Evetovics* Mátyás gimnáziumi igazgató, *Miladinovics* Radivoj dr. közjegyző, *Vukotics* Mile dr. ügyvéd, *Crnkovics* Péter és *Tumbász* Albe földbirtokosok, valamint a szentai, kanizsai és topolai járási szervezetek kiküldöttjei.

A viharosnak igérkező konferencia iránt szuboticai politikai körökben nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Noviszadról jelentik: A választási előkészületek során Noviszadon is először a pártokon belül fog lefolyni a küzdelem. A radikális párt Noviszadon láthatólag két csoportra van osztva. A hivatalos radikális párttal szemben áll a disszidensek erős csoportja, de tulajdonképpen magában a hivatalos radikális pártban is több frakció van.

A noviszadi radikális pártnak, amint az egész vajdasági radikális szervezetnek évek óta dr. *Miletics* Szlávkó volt egészségügyi miniszter volt a vezére, aki a noviszadi kerület listavezetője is volt.

Dr. Miletics Szlávkó ma is általános tiszteletnek és becsületnek örvend és a hivatalos radikális párt Klicin Mita körül csoportosult frakciója határozottan dr. Miletics Szlávkó listavezetősége mellett lesz, mig Popovics Dáka mérnök Mileticcsel szemben helyi jelölt listavezetősége mellett száll sikra és rendkivül sok hive van annak a tervnek is, amely Sztankovics Szvetozár minisztert látná legszivesebben a lista élén.

Sztankovics Szvetozár nagy népszerüségnek örvend Noviszadon és a noviszadiak hálásan emlékeznek meg a város érdekében kifejtett nagy szolgálatairól. A nemzetiségi kisebbségek sorában is igen sok hive van.

A különböző frakciók most a főbizottság döntését várják, de kétségtelen, hogy ez a döntés nem fogja megszüntetni az ellentéteket.

A *független demokrata párt* vasárnapra már szükebbkörü jelölőgyülést is hivott egybe. Ebben a pártban is két áramlat küzd, a dr. *Boksan* Miklós és dr. *Mócs* Sándor vezetése alatt álló frakció, amely le akarja beszélni Pribicsevicset arról, hogy Noviszadon listavezető legyen, mert a választási esélyek nem garantálják a vezér noviszadi megválasztatását. Ezzel szemben *Jevgyevics* Dobroszláv, a vezér listavezetősége mellett foglal állást. Ha ez az álláspont győz, Jevgyevics volna a Pribicsevics után következő jelölt.

A *Davidovics-féle demokrata párt* agilis elnöke, dr. *Nikolics* Brankó tartománygyülési képviselő még Marienbadban tartózkodik és vezérkara azalatt serényen folytatja a szervezkedés megkezdett munkáját. A demokrata párt különösen erősen dolgozik a nemzetiségi kisebbségek megnyerésén.

A *magyar párt helyzete* az előző választásokhoz képest lényegesen jobb, amennyiben ezernyolcszáz noviszadi szavazatra számit és reméli, hogy a kerületben *nyolcezer magyar szavazat leadásával* gyakorolhat befolyást a választási eredmény kialakulására. Állásfoglalása természetesen a központi pártvezetőség határozatától függ.

A *német párt* főleg a kerületben, a palánkai járásban erős és biztos mandátumra számit.

A *szocialista párt* a siker legkisebb reményével sem vehet részt a küzdelemben és csak demonstrációképpen állithatna jelöltet.

Vasárnap majdnem valamennyi párt választógyülést tart a Noviszadi kerületben.

Szentán reorganizálják a radikális pártot

Szerdán, mint ismeretes, annak idején szakadás állott be és *Sztrilics* Béla képviselőt kizárták a »hivatalos« pártból. A kizáró csoport Lazarevics Szimát választotta meg elnöknek. A párt hiveinek többsége most felkérte Sztrilics Bélát, hogy hivjon össze konrenciát az ellentétek tisztázására. A konferenciát szombaton tartották meg és azon Lazarevics nem jelent meg. A nagy számban megjelent párttagok lelkesen ünnepelték Sztrilics Bélát és elhatározták, hogy reorganizálják a járási pártszervezetet.

Kevipusztán megalakult a radikális párt

Vuics Szávó földbirtokos elnökletével Keviben a Burány-féle vendéglőben nagyszámu közönség jelenlétében megalakult a radikális párt. Vuics Szávó magyar beszédben méltatta a politikai helyzetet. A kevii albizottság elnöke lett Papp Máté, alelnökök Patócs Kálmán és Kopasz Gergely, titkár Keczeli Mészáros József, pénztáros Nagy György István. A gyülés után száz teritékes bankett volt, amelyen Vuics Szávó, Herczegh Emil katonaügyi tanácsnok, Katona Gergely, Berta Pál és Hitri Péter mondtak felköszöntőt.

A vajdasági parasztpárt agitációs gyülései

A vajdasági parasztpárt választási agitációja a szombori és apatini járásokban már megkezdődött. A párt legutóbb Csonoplyán, Telecskán és Bácsmonostoron tartott gyüléseket, amelyeken Pálics József, Matkovics Tima és Konyovics István tartottak beszédeket.

Két tüz

Irta: Gál Ottó

A katona künn sétált a dombtetőn. Az őrhelyén. Fel... le... Fel... le... A percek örökkévalósága buta ködöt szoritott szük kis agyára. Nem érzett, nem hallott, nem látott semmit. Időnként, mint segélykérő koldus, dühös szél kapaszkodott köpenyegébe.

A lába alatt, a domb tövében, a sürün szállingozó hópelyhek misztikus fátylán keresztül a város fénymámorban uszott.

Szilveszter éjszakája volt... Rut, havas éjszaka, céltalanul gonosz és kegyetlen, mint a természet minden ősi megnyilvánulása...

Hirtelen éles autótülkölés sivitott fel és a behavazott szerpentinut koszoruja végén, mint valami óriási tigris szeme: felbukkant két fénylő pont: két lámpa. A gépkocsi nesztelenül suhant el a katona előtt és tőle néhány lépésnyire megállt.

Két sötét alak szállt ki belőle. Egy férfi és egy nő.

Meleg asszonynevetés gyöngyözött a katona füleihez. Hátborzongató, velőtkinzó: ideges és idegesitő nevetés... A katona, mintha villanyos ütés érte volna: összerázkódott. Fájt ez a nevetés, nemcsak a fülének: hátgerincét és koponyáját, mintha ezer apró, gonosz kis tü szurkálta volna...

És a két sötét árny megindult feléje... Lekapta válláról a fegyverét és éles lendülettel a közeledőkre szegezte... A nő rémülten felsikoltott: és a sikolyban mindhármuk szeme előtt egy futó pillanatra megjelent a halál, ahogy az emberek képzeletében áll: fekete köpenyegben, ezüstös kaszával a vállán... De a férfi szilárd hangon odakiáltotta a jelszót, mire az őr ismét vállára helyezte a fegyverét és merev vigyázz-állásban várta a közeledőket.

Egy tiszt volt a férfi. Pezsgős mámor sugárzott belőle. A nő félénken a karjába kapaszkodott és fojtott rémülettel szegezte szemeit a katona fegyverére.

Közvetlenül előtte megálltak: és a katona édes parfümillatot érzett. Meleg, de ideges és idegesitő illatot, amely csak sejttette a virág illatát, de más volt: ugy viszonylott a virág illatához, mint a mérhetetlen tenger egy csepp vizhez... Ez az illat összevegyült a levegő oxigénjével és alattomosan bekuszott az emberi testbe... Belopózkodott a tüdőbe... a vérbe... És lilás ködöt gyujtott az emberi agyban...

A tiszt néhány közömbös szót intézett a katonához, aki merev arccal, lélek nélkül válaszolt. A nő illata fojtogatta... Szemeiben könnyek gyültek a felindulástól...

És a nő valami végtelen szánalmat érzett... Egész közel hajolt a katonához és gyönyörrel nézte annak zavarát...

— Parasztfiucska — mondta gügyögve — tán még a csókot sem ismeri... És hirtelen indulattal, az elfogyasztott pezsgő tüzétől sarkalt fellobbanással, átfonta prémekbe burkolt karjaival a katona nyakát és kifestett forró ajkát annak kicserepesedett szájára szoritotta: egy hosszu pillanatra... Ez megtántorodott... És a nő nagyot kacagva félreugrott...

A tiszt is nevetett a tréfán... És megindultak: fel... le... Fel... le... Sétáltak a katona előtt: fel... le... Mint ő az imént és a már hajnalba fordult éjszakában fürösztötték mámoros agyukat...

A katona mereven állt. Mereven: mint az ólomkatonák a tündérmesékben... De szemei névtelen rémülettel követték a nő finom bundába burkolt karcsu alakját... És valahányszor elhaladt a pár előtte, mindannyiszor forró lázhullám öntötte el a testét... A nyelve inyéhez tapadt és a szive őrülten vert a durva mundér alatt... Keskeny homloka mögé préselt pirinyó kis agyában lázas gondolatok, vagy inkább csak kusza gondolatfoszlányok bujkáltak: a társadalmi egyenlőtlenségről, az elérhetetlen nőről akinek pokolian forró ajka egy elmuló pillanatig az ő ajkát érintette... Először és minden bizonnyal utoljára is...

És a parfümillat betöltötte a levegőt... Minden illatos volt: az éjszaka sötétje, a hóval boritott föld, a röpködő hópelyhek, az utat szegélyező kopasz cserjék és megfosztott koronáju fák... Minden mámoros volt ettől az illattól... A katona is... És a szája még mindig zsibogott a csóktól...

Cigarettára gyujtottak: a férfi és a nő... És a felvillanó parázs veres fényénél megpillantotta a katona ujból a nő ajkát: ezt a pokolbavezető csodálatos utat... Minden ujabb szippantásnál, mindig ujból a nő ajkára tapadt a tekintete, mintha örökre emlékezetébe akarta volna vésni ezt a vérrel jelölt és a kéj vésőjével formált csigavonalat...

Megálltak az autónál... Hazafelé készültek... A nő gondtalanul szivta cigarettája maradványát... Halkan beszélgettek, de néha felgyöngyözött ujból az éjszakába az asszonyi nevetés... Bün és elkárhozás fakadt a hangból...

A katona alattomos csendben leemelte válláról a fegyverét... Nesztelenül felhuzta és amikor a nő az utolsó mély szippantást huzta: eldördült a fegyver...

Fájdalmas sikoltás borzongatta meg a hópelyheket... idegesitő sikoltás, amelynek utolsó, elhaló foszlányai egy hirtelen támadt szélroham szárnyain repültek tovább.

Olaszország elengedte Fiume negyvenötmillió lirá adósságát

Hatmillió lirát szavaztak meg hét olasz sziget erődítményeinek kiépítésére

Rómából jelentik: Az olasz minisztertanács pénteken ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy *Fiuménak az Olaszországgal való egyesülés érdekében kifejezett törekvései elismeréséül elengedi azt a negyvenötmillió lirás adósságát*, melyet kölcsön alakjában régebben nyujtott az olasz állam Fiuménak városfejlesztési és egyéb célokra.

A minisztertanács *Mariotti* szenátor javaslatára *hatmillió lirát szavazott meg a Dalmáciához közeleső két olasz sziget: a Zara és Lastovo erődítményeinek kiépítésére.*

Mariotti szenátor a minisztertanácson mondott beszédében hangsulyozta, hogy a két sziget megerősítésére azért van szükség, mert ezek az alapkövei Olaszország dalmáciai aspirációinak.

Bástya—Szentai AK 6:0 (2:0)

A szegedi csapat szép játékkal győzött

A jugoszláviai turnén levő szegedi Bástya szombaton Szentán játszott, a SZAK ellen. A Bástya fölényes játék után legyőzte a gyöngén szereplő szentai csapatot. Bástya támadással kezdődött az első félidő és Bus az ötödik percben gólt lő. A SzAK kisérletei eredménytelenek maradnak, mert a kitünően működő szegedi bekkpár mindent idejekorán ment. A félidő második gólját Höss lövi. A második félidőben Acht kapus szerel le néhány szentai támadást, de a Bástya csakhamar felül kerekedik és Höss, valamint Bus két-két góljával beállitják az eredményt.

A szegedi csapat kissé indiszponáltan mozgott a kis pályán. A szentai csapatnak csak a védelme volt jó. Kulundzsics jól biráskodott.

A kiszácsi rendőrfogdában véresre vertek egy embert

A verekedő rendőrt elbocsátották állásából

Noviszadról jelentik: Szerdán éjszaka véres rendőrbrutalitás színhelye volt a kiszácsi rendőrség fogdája. A kiszácsi rendőrség egyik közlegénye, állitólag rendőrörvezetője parancsára véresre vert egy embert, aki sulyos sérüléseket szenvedett és most nagybetegen fekszik lakásán. A véres eset részletei a következők:

Gombár Jankó kiszácsi gazdálkodó, aki a kerületi bizottság tagja, szerdán este meglehetősen későn ment haza az egyik vendéglőből, ahol jókedvü társaság borozgatott együtt. Gombár kissé ittas állapotban volt és dalolgatva ment hazafelé, amikor egyik ház előtt két cirkáló rendőrrel találta szemben magát.

— *Hová megy ilyenkor?* — kérdezték a rendőrök. Gombár idegesen válaszolt a rendőröknek, mire a két rendőr letartóztatta és bekisérte a községházára, ahol a fogdában helyezték el. Tekintve azonban, hogy Gombár italos ember módjára viselkedett, a rendőrök ugy találták helyesnek, ha alaposan elverik, mert ez a legjobb orvosság az ittasság ellen. Ezért *Krivokutya* Mihajló közrendőr *bikacsökkel agyba-főbe verte a szerencsétlen embert, aki olyan sulyos sérüléseket szenvedett, hogy másnap ugy kellett a lakására szállitani.*

A noviszadi főszolgabiróság azonnal szigoru eljárást inditott a brutális rendőrök ellen és Kovacsevics főszolgabiró személyesen szállt ki Kiszácsra, ahol csütörtökön és pénteken is kihallgatta **Krivokutya Mihajlót és a rendőrörvezetőt. Krivokutya vallomásában azt mondotta, hogy örvezetőjétől kapott utasitást arra, hogy Gombárt elverje, mert a részeg ember nem akart engedelmeskedni a parancsnak.**

Krivokutyát szombaton elbocsátották a rendőrség szolgálatából, a rendőrörvezetőt pedig Pasicsevóra helyezték át. A főszolgabiróság az aktákat áttette a noviszadi államügyészséghez, amely ebben az ügyben a rendőrök ellen a további eljárást lefolytatja.

Kiépitik a légiforgalmat Amerika és Európa között

Uszó müszigetetakarnaképtteni az Atlanti oceánon — Bécs várja Chamberlaint és Levinet

Londonból jelentik: Az International News Service értesülése szerint

egy amerikai vállalat az Atlanti-oceán közepén uszó müszigetet akar épiteni, hogy megkönnyitse az Atlanti-oceán átrepülését.

A vállalat a munkalatokat hir szerint már augusztus folyamán megkezdi.

A sziget lehetővé fogja tenni az Amerika és Európa között közlekedő repülőgépeknek, hogy fele uton benzint és élelmiszert vegyenek fel.

Bécsi jelentés szerint *Chamberlain* és *Levine* vasárnap délután öt órakor érkeznek az asperni repülőtérre Münchenből, ahol két órát töltenek.

Az amerikai repülők fogadtatására az osztrák kormány képviselői egy három motoros repülőgépen München felé startolnak és már ott üdvözlik az oceán hőseit,

akiket azután elkisérnek Bécsig. Délután két órakor indul a Miss Columbia Münchenből, követve az osztrák repülőrajtól és egyidejüleg az asperni repülőtérről elébük fog szállni egy sereg repülőgép, a hirlapirók és kinooperatőrök egész tömegével. Az amerikai repülőgép és a kisérőraj leszállása előtt megkerülik Bécs városát és a leszállás pont öt órakor fog megtörténni.

A rendőrség és a katonaság óriási előkészületeket tesz a vasárnapi fogadtatás rendjének biztositására, bár tagadhatatlan, hogy az érdeklődés lényegesen csökkent a mult vasárnapi repülés elmaradása miatt és sokkal kevesebben lesznek kint az asperni repülőtéren, mint lettek volna a mult héten.

Hivatalos közlés szerint

Chamberlain és Levine csütörtökön reggel nyolc órakor indulnak Bécsből, ugyhogy délelőtt tiz órakor érkeznek Budapestre,

ahonnan ugyancsak repülőgépek mennek elébük. A mátyásföldi repülőtéren *Hermann* Miksa kereskedelmi miniszter fogja a kormány nevében üdvözölni az amerikai pilótákat és résztvesznek a fogadtatáson Budapest város, valamint a hatóságok képviselői is. A mátyásföldi repülőtérről Chamberlainék autón a Gellért-szállóba hajtatnak és a közönség az utvonal két oldalán fog felsorakozni, hogy láthassa és ünnepelhesse az oceánjáró amerikai pilótákat.

Sulyos ellentétek merültek fel a román kormány tagjai között

Stirbey miniszterelnök a minisztertanácson lelkiismeretlen propagandával vádolta meg a kormányban résztvevő nemzeti parasztpártot — A választási dropaganda ürügye alatt Károly volt trónörökös érdekében agitálnak — Gróf Bánffy Miklós titokzatos tárgyalásai Bratianuval

Három részre szakadt a választások előtt a romániai magyar párt

Bukarestből jelentik: A *Stirbey*-kormány péntek este háromórás minisztertanácsot tartott, amelyen

a miniszterelnök ujból megkisérelte, hogy a kormánypártokat rábirja a választási kooperációra. Kisérlete azonban ezuttal is hiábavalónak bizonyult,

mert a nemzeti parasztpárt megmaradt amellett, hogy *minden pártnak külön listával kell résztvennie a választási harcban.* A minisztertanács folyamán a helyzet veszedelmesen elmérgesedett, amikor a miniszterelnök bizonyos leleplezésekkel próbált nyomást gyakorolni a nemzeti parasztpártra.

A miniszterelnök közölte, hogy az országban lelkiismeretlen uszitás folyik a választási agitáció ürügye alatt és felhivásokat osztogatnak Károly volt román trónörökös érdekében.

Más tekintetben is történtek visszaélések a választási szabadsággal, ugy hogy most már — mondotta Stirbey — kodifikálni kell a választási szabadság fogalmát és

pontos utasitásokat kell adni a közigazgatási és rendőrhatóságoknak, hogy meddig mehetnek a pártok a választási szabadságban.

Miután a jelenlevő miniszterek megadták hozzájárulásukat a tervezett rendszabályokhoz, Stirbey miniszterelnök azzal a leleplezéssel szolgált a nemzeti parasztpárt miniszereinek, hogy az általa emlitett

lelkiismeretlen propaganda a rendőrhatóságok megállapitása szerint a nemzeti parasztpárt részéről folyik. A megvádolt párt miniszterei hevesen tiltakoztak a miniszterelnök vádja ellen

és amikor Stirbey tárgyi bizonyitékokat mutatott, kijelentették, hogy az uszitó röpiratokat bizonyára agent-provokatőrök terjesztik, akiknek az a megbizatásuk van, hogy a nemzeti parasztpártot minden eszközzel kompromittálják.

A minisztertanács a legrosszabb hangulatban minden eredmény nélkül végződött.

A *Cuvantul*, amelynek politikai jólértesültsége közismert, azt a feltünő hirt közli szombat reggeli számában, hogy

gróf Bánffy Miklós tárgyalásokat folytat Bukarestben a Bratianu-féle liberális párttal, amellyel választási paktumot akar kötni.

A magyar párt intézőbizottsága pénteken ülést tartott és ez alkalommal nyilt konfliktusban robbant ki az eddigi szétluzás, ugy hogy

az erdélyi magyar párt és a magyar választótömegek három részre szakadtak.

A magyar pártból nemrég többen kiváltak és dr. *Krenner Miklós vezetése alatt megalakitották az ugynevezett reformista csoportot*, amely most szintén két táborra szakadt, amennyiben

a csoport ugynevezett kalotaszegi blokkja a hivatalos magyar párttal *minden érintkezést megszakitott* és magyar néppárt cimen önálló pártalakitásra határozta el magát.

Az uj párt elnöke dr. *Kecskeméti* István református teológiai tanár, vezetőségi tagjai pedig *Koos* Károly, dr. *Dencsek* Géza, *Kabdebó* Szilárd, *Koloszár* József, *Turnovszki* Sándor, *Tamási* György, dr. *Schmidt* Béla, *Antalfi* Endre, *Zágoni* Dezső, dr. *Tabéri* Géza és *Tarnóczi* Lajos.

A hivatalos magyar párt önálló listával megy a választási harcba, az uj magyar néppárt pedig Maniuékkal jutott megállapodásra,

mig a Bernádi György és Krenner Miklós mögött maradt kis reformista csoport passziv magatartást tanusit. A magyar néppárt csatlakozása hatalmasan megnöveli a Maniu vezetése alatt álló nemzeti parasztpárt esélyeit, mert a szocialista és zsidó blokk is Maniu mögé sorakozik és igy egy roppant erős erdélyi blokk van alakulóban.

Csehszlovákia kibékül a Vatikánnal

Visszatér Prágába a pápai nuncius

Prágából jelentik: A *Lidove Novine értesülése szerint a csehszlovák köztársaság és a Szentszék között a legrövidebb időn belül elsimulnak az ellentétek*, még pedig konkordátum nélkül. A tárgyalások megállapodásra vezettek olyképpen, hogy a csehszlovák kormány a Vatikánnal egyetértőleg ugy fogja megjelölni az egyházkerületek határait, hogy azok összeessenek az állam határaival. A Szentszék elismeri, hogy a közoktatás és a kongrua az állam belügyei és elismeri a Vatikán azt is, hogy az államkormánynak döntő befolyása van a katholikus püspökök kinevezésére.

Ennek a megegyezésnek az alapján már a legközelebb helyreáll a normális diplomáciai viszony Csehszlovákia és a Vatikán között és *Marinazzi*, az előbbi pápai nuncius hamarosan visszatér székhelyére Prágába.

HIREK

A tavasz ünnepe Párisban

Igaz ugyan, hogy már junius végén vagyunk és holnap hivatalosan is beköszönt a nyár, de Párisban minden kivétel, minden más, még az évszakok is és igy csak most kezdödött el a tavasz ünnepe. Ez a hét Franciaországban *a jóság hete.* Ilyenkor illik jótékonykodni, néhány centimest hajitani a sarki koldus kalapjába, játékot venni a házmesterné kislányának, virágot küldeni a kórházak szegényeinek és Páris gazdagjai sorozatos jótékonycélu ünnepségeket rendeztek. A legelökelöbb *ilyen irgalommal* egybekötött mulatság a Claridgeben zajlott le, részt vettek rajta a köztársasági elnöktől kezdve Citroënen át Josephine Bakerig az összes milliomos gyárosok, színészek, színésznök és irók, akik legalább husz viharos sikert és pénzt tudnak a hátuk mögött. Egy *hatszemélyes páholy* ezen az estélyen ötezer frankba került. A hadiárvák javára. Hogy a hotel igazgatósága mennyit keresett, azt nem irták meg az ujságok, csak éppen hogy gyengéd célzásokat tettek rá. Vasárnap délután a Tuileriesben ingyenes hangverseny volt, amelyet esernyők alatt hallgatott végig a publikum. Megválasztották a *Tavasz királynöjét* (egy hirhedt politikus szeretöjét), akit pazar ünnepségek között vonultattak végig a Grandes Boulevardon. Virágeső, jelmezes férfiak és nök, kocsik, autók, a köztársasági gárda lovasai, katonazenekarok és a kiváncsiak tizezrei álltak sorfalat a Hotel de Villeig, ahol aztán megkoronázták a szöke slágert és a kezébe nyomtak *százezer frankot* — hozományul. Ilyen szellemesen, gavallérosan és stilusosan végkielégitik a szeretöiket a francia köztársaság államférfiai. Ennél káprázatosabb parádét Madame Pompadour se kivánhatott volna az ö Lajosától.

(t. i.)

*

VÁROSI SZINHÁZ. Junius 20-ikán, hétfön: *Dybuk*, drámai legenda 3 felvonásban Auskytól. (A »Habimah« zsargon-szinház vendégjátéka.)

*

— **Öfelsége Beogradban.** Alekszandar király Öfelsége péntek délelött Topoláról visszatért Beogradba. A király még a délelött folyamán kihallgatáson fogadta Vukicsevics Velja miniszterelnököt és Marinkovics Voja külügyminisztert, akik belpolitkai és külpolitikai helyzetről referáltak Öfelségének.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Zivataros esöre hajló idö vyrható nyugati szelekkel és hösülyedéssel.

— **Manojlovics Dusán föispán szabadságon.** Manojlovics Dusán, Szubotica város föispánja szombaton reggel Beogradba utazott. Manojlovics föispán visszatérése után tiz napi szabadságra megy és családi ügyekben Bécsbe utazik.

— **Az uj bácskai föispán Szuboticán.** Lukics Predrág, az uj bácskai föispán szombaton délelött Beogradból Szuboticára érkezett. Lukics Predrág föispán szombaton délután Szomborba utazott ahol valószinüleg hétfön átveszi a föispáni hivatal vezetését.

— **Petrovoszelói küldöttség Beogradban.** Beogradból jelentik: Petrovoszelóról Plavsics Gligorije volt lelkész vezetésével küldöttség járt Beogradban és a miniszterelnöktöl Iskruljev Tósó jegyzö, valamint a sztaribecseji föszolgabiró felmentését akarta követelni. A miniszterelnök nem fogadta a küldöttséget, mire Kumanudi erdöügyi minisztert keresték fel és hivatkozva arra, hogy ök, valamint a lakosság legnagyobb része demokraták, kérték a két vezetötisztviselö felmentését.

— **Áthelyezések.** Szentáról jelentik: Birdics Dániel szentai járási föszámvevöt a belügyminiszter Apatinba, Tucakov Antun apatini föszámvevöt pedig a szentai járáshoz helyezte át.

— **Briand külügyminiszter betegsége.** Párisból jelentik: Briand külügyminiszter betegsége, *ha nem is komoly természetü*, hosszu kezelést igényel. Az orvosok csömört állapitottak meg, amely egész arcára kiterjedt és fél szemét is megtámadta. A külügyminiszter láza nem magas, orvosai azonban eltiltották minden munkától és hosszabb ideig kénytelen lesz *ágyban maradni*. Egyes lapok szerint Briand már meg is kérte Poincarét, hogy gondoskodjék helyettesérol. Azt beszélik, hogy a minisztertanács Herriot közoktatásügyi minisztert bizza meg a külügyminisztérium ideiglenes vezetésével.

— **Meghalt a magyar Pénzintézeti Központ ügyvezető igazgatója.** Budapestről jelentik: *Szombatra virradó éjjel* meghalt Windisch Herman, a Pénzintézeti Központ ügyvezető igazgatója. Halála nagy vesztesége a magyar pénzvilágnak, amely Windischben egyik legkülönb szervezöjét és széleslátókörü tagját vesztette el.

— **A szentai föszámvevő átvette hivatalát.** Szentáról jelentik: Vorgics Szlávkó szentai föszámvevő ellen lefolytatták a fegyelmi vizsgálatot, amely teljesen rehabilitálta Vorgicsot, akit a belügyminiszter visszahelyezett állásába. Szombaton már át is vette helyettesétől, Vaics István számvevőtől hivatalát.

A Bácsmegyei Napló hétfői száma ezentul hétfön hajnalban jelenik meg s a kora délelötti órákban az ország minden részén kapható. Ára másfél dinár.

— **Chaplin felesége kétszázezer dollárért válik.** Los Angelosból jelentik: Chaplin ügyvédjével történt megbeszélése alapján feleségének végkielégitésül kétszázezer dollárt ajánlott fel, ha hajlandó elválni tőle. Az asszony elfogadta az ajánlatot és igy a válásnak *most már* nincs semmi akadálya.

— **Kommunisták éhségsztrájkja a beogradi rendörség fogházában.** Beogradból jelentik: A politikai rendörség két foglya, Sztakics Petár és Mihajlovics Cvetin, akik ellen hosszabb ideje folyik a nyomozási eljárás, az »Ifju Bolsevik« cimü lap terjesztése miatt, két nap óta éhségsztrájkot folytatnak. Ennek okául a két letartóztatott azt hozza fel, hogy tulságosan sokáig tartják öket a rendörségen, ahelyett, hogy átadnák a bíróságnak. *Nemrég már* egyizben elkezdték az élelem visszautasitását, de akkor csak három napig tartottak ki az éhségsztrájkban, mert azt hitték, hogy a rendörség át fogja öket adni a bíróságnak. Minthogy azonban ez még mindig nem történt meg, a két letartóztatott *most azt hangoztatja*, hogy a végletekig kitart.

— **Mussolini kényszermunkára küldi a szabadkömives szövetség nagymesterét.** *Rómából* jelentik: Mussolini miniszterelnök azt a kegyelmi kérvényt, a melyet az elitélt Forrigloni, az olasz szabadkömives szövetség nagymestere érdekében nyujtottak be, a következő megjegyzéssel utasitotta vissza: »A nagymester büntetésének utolsó napjáig tartozik a gyarmatokon kényszermunkát végezni.«

— **Betörök harca Szófiában három politikai merénylövel.** Szófiából jelentik: Szombatra virradó éjjel merényletet követtek el Atanasov rendörtisztviselö ellen, aki a politikai rendörséghez van beosztva. Amikor Atanasov lakásához ért, a sötét folyosón három ember rohant rá és több ütést mért a fejére, de a rendörtisztviselö nem vesztette el lélekjelenlétét, *hanem elövette revolverét* és lövöldözni kezdett. A támadók viszonozták a lövéseket, majd menekülni akartak. A közben megérkezett rendörök üldözöbe vették öket és valóságos harc fejlödött, amelynek során több mint száz lövés dördült el, végül azonban a három merénylönek sikerült *elmenekülni*. Bizonyosra veszik, hogy a merénylet politikai jellegü volt.

— **Segély a batajnicai jégkárosultaknak. Beogradból jelentik:** A földmivelésügyi minisztérium negyvenezer dinár segélyt utaltki a jégveréstől sujtott Batajnica község részére, kukorica vetömag beszerzése céljára.

— **Két gyilkosság a becskereki törvényszék előtt.** Becskerekről jelentik: *Két* gyilkossági pört tárgyalt szombaton a becskereki törvényszék. 1926 augusztusában a bánáti Surja községben meggyilkolták Ivanov Jova surjai legényt. A rendörség abban az időben nem tudta kinyomozni a gyilkost, de gyilkosság gyanuja miatt letartóztatták Tapovicki Sáca és Milanov Zsarkó becskereki legényeket. A vádirat szerint a két fiatalember megtámadta az uccán Ivanov öccsét, akinek a segitségére sietett Jova nevü bátyja, akinek késekkel felhasitották a gyomrát. A *tárgyaláson* Milanov tagadta a vádat, de a tanuk egyrésze ellene vallott, mig egy másik tanu azt mondotta, hogy Tapovicki követte el a gyilkosságot. A biróság, mivel nem tudta megállapitani, ki volt a tettes, *uj* tanukat idézett meg és a tárgyalást junius 30-ára halasztotta. — A *másik* gyilkossági pörben Tomin Milost azzal vádolta az ügyészség, hogy meggyilkolta Tomin Rádát. A két hasonló nevü ember a vádirat szerint ez év elején egy verekedés miatt, amely Tomin Milos és Tomin Rada felesége között folyt le, összevesztek és Milos *bosszut akart állni* felesége bántalmazóján. Kalapácsot vett magához és felkereste Tomin Rádát, akinél balta volt. A két haragos az országuton találkozott össze és borzalmas küzdelem kezdödött közöttük és Tomin Rádа holtan maradt a porban. A biróság Tomin Miklóst egy évi *börtönre* itélte.

— **Csang-Cso-Lin diktaturát léptetett életbe.** Londonból jelentik: Pekingi jelentés szerint Csang-Cso-Lin tábornagy *diktaturát* léptetett életbe és ö fogja gyakorolni a legfelsöbb polgári és katonai hatalmat. Minden oldalról megerösitik azt a hirt hogy Csang-Cso-Lin és Csang-Kai-Sek között az egyezkedö tárgyalások megszakadtak.

Aki kollegáját igazán szereti
Ezt a jó tanácsot adhatja csak
[neki
Clio limonad-port hordj min-
[dig magadnál
Ennél üditöbbre sehol sem
[akadnál

— **Hétfön folytatják a noviszadi városi közgyülést.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kiszélesitett városi tanács hétfön, junius 20-án délután négy órakor folytatja pénteken megszakitott közgyülését.

— **A moholi önkéntes tüzoltótestület mükedvelöinek vendégjátéka.** Petrovoszeloról jelentik: A moli önkéntes tüzoltótestület mükedvelöi a petrovoszelói önkéntes tüzoltótestület meghivására Urnapján a Katholikus Legényegyletben elöadták a »Pándika« cimü háromfelvonásos vigjátékot. A szereplök valamennyien szép sikert arattak. Különösen kiemelkedett Szántó Mátyás a falusi Kovács doktor élethü alakitásával. Az n kivül a két Baásty ifj, Szabó Gábor és Király Béla.

Dr. HORVÁT
ÜDÜLÖ OTTHONA
ABBAZIA
Elsörangu, modern kényelemmel berendezett uri magyar ház. Saját nagy árnyas park, napos terraszok, minden szobából fels. ge. tengeri kilátás, fo yóviz. H res bánáti konyha Gyermekek 5 éven felül kiséret nélkül is. Orvos a házban. 148

Az önmüködö »Radion« mosószer, a háziasszony ideálja, minden szakmabeli üzletben kapható.

— **Egy évi börtön csalásért.** Novisadról jelentik: A szuboticai törvényszék 1925 május 18-án két évi börtönre itélte Karakasevics Dragisa földmivest, aki Dávid Györgytől 7200 dinárt csalt ki azon a cimen, hogy az agrárminisztérium öt *hold földet utalt ki neki*, melyet Dávidnak eladott. De sem földet nem adott, sem a pénzt nem adta vissza. A felebbviteli biróság a büntetést egy évi börtönre és 4000 dinárra szállitotta le. A semmitöszék elutasitotta a semmisségi panaszt.

Gyermekei lehérneműje puha, kellemesen tapadó, hólehér és bacillusmentes lesz, ha azokat PERSIL-lel kezeli.
Ha pontosan betartja a használati utasitást, nagyban emeli a PERS hatását.

— **Felrobbant repülöbomba.** Vrsacról jelentik: A város határában játszadozó gyermekek egy repülöbombát találtak és ezzel folytatták tovább játékukat. Észrevette ezt a gyermekek kezében Kresagov Vladimir orosz emigránsnak gyermeke, el akarta venni a bombát a többitöl, miközben a bomba felrobbant. Az orosz gyermek a robbanás következtében sulyos sérüléseket szenvedett.

STRAND-FÜRDŐRUHÁK
legolcsóbban kaphatók
KLEIN JENŐNÉL
Novisad, Vel. Becskerek és Senta.

— **Elfogott csempészek.** A szuboticai vasuti rendörség szombaton reggel a beogradi rendörség megkeresésére a vonaton letartóztatott két elegáns fiatalembert. A két fiatalember, akiknek nevét nem hozták nyilvánosságra, állitólag szaharincsempészéssel foglalkozott és Ausztria, Magyarország és Jugoszlávia között dolgoztak. Mindkettöjüket Beogradba szállitották.

Kiállitás. A polgári leányiskolában, Vilsonova ul. 38. megnyilt a kézimunka- és rajzkiállitás f. év junius 12—20-ig, nyitva délelött 8—12-ig és d. u. 14—18. Beléptidij nincs.

— **Sztrájkba léptek a francia középiskolai tanárok.** Párisból jelentik: A *május* elsejére kilátásba helyezett fizetésrendezés elmaradása miatt a középiskolai tanárok sztrájkba léptek. A tanárok a sztrájknak azt a módját választották, hogy nem tartják meg az érettségi vizsgálatokat, amelyek hétfön kezdödnek. Párisban a vizsgáztatók kilencven százaléka vidéken pedig a vizsgáztató tanárok nyolcvan százaléka akar visszalépni vizsgáztatói tisztségétöl.

Montalion Lajosné szül. Bálits Amália fájdalomtól mélyen lesujtva, de az isteni gondviselés akaratában megnyugodva tudatja, hogy feledhetetlen jó édesanyja,

Özv. Bálits Mihályné szül. Hock Mária

f. hó 17-én 23 órakor, életének 79-ik évében visszaadta nemes lelkét Teremtöjének.

Megboldogultnak földi maradványait f. hó 19-én délután ½6 órakor fogjuk a gyászházból (I. Jukicseva ul. 33. sz.) a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és az u. n. Bajai-temetöben *nyugalomra* helyeztetni.

Az engesztelö szent mise folyó hó 27-én reggel 7 órakor fog a szent Györgyi-templomban az Urnak bemutattatni.

Szubotica, 1927. évi junius hó 18-án.

Drága halottunk emléke szivünkben örökké fog élni.

— **Betörések Vrsacon.** Vrsacról jelentik: Az elmult napon ismét két ujabb betörés történt Vrsacon. Mariana Mara tanitó özvegye jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek feltörték lakását és onnan különböző ékszereket loptak el tizenötezer dinár értékben. — Runtscher József lakásán is betörők jártak, honnan kétezerháromszáz dinár készpénzt loptak el. A rendőrség mind a két esetben megindította a nyomozást. Valószinünek tartják, hogy ezeket a betöréseket is ugyanazok a betörők követték el, kik az utóbbi időben a betörések egész sorozatát követték el.

— **Bicska a' részeg ember kezében.** Szentáról jelentik: Gruber János ötvennyolcéves gazda kissé ittasan távozott hazulról. Utközben találkozott Gyorgyevics Bozsidárral és Nikolics Dragomirral. Mindkettővel szóváltásba keveredett, majd előrántotta zsebéből bicskáját és mindkettőt összeszurkálta. A rendőrség Gruber ellen megindította az eljárást.

A Bácsmegyei Napló hétfői száma ezentul hétfőn hajnalban jelenik meg s a kora délelőtti órákban az ország minden részén kapható. Ára másfél dinár.

— **Betörés a péküzletbe.** Szentáról jelentik: Sztojsics Lázár péküzletébe szombaton hajnalban ismeretlen tettesek betörtek és amit a kirakatban találtak, lisztet, korpát, cukrot, azt magukkal vitték. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Elütötte a motorkerékpár.** Vrsacról jelentik: Haas József festő öt éves Frida nevü kislánya a Kaszárnya-uccában a Gettmann Félix-féle ház előtt játszadozott, amikor egy motorkerékpár fordult be az uccába. A motorvezető nem vette észre az uttest közepén játszó gyermeket és gépével elütötte. A kis gyermek fején, kezén és lábán szenvedett sulyos sérüléseket. Azonnal beszállitották a kórházba. Állapota életveszélyes.

— **Weitner Sándor volt főhadnagyot áttették a határon.** Vrsacról jelentik: Weitner Sándor vrsaci származásu volt főhadnagyot, aki különböző büncselekmények miatt két évi börtön büntetését most töltötte ki Budapesten és azután utlevél nélkül Jugoszláviába szökött, a vrsaci rendőrség tiltott határátlépésért letartóztatta. Weitner Sándort, miután öt napi büntetését kitöltötte, rendőri fedezettel a határig kisérték és ott átadták a magyar hatóságoknak.

— **Tiz dinárral akarta megvesztegetni a rendőrt.** Noviszadról jelentik: Klausz Jakab noviszadi bérkocsis azzal a váddal terhelten állt pénteken a noviszadi biróság előtt, hogy Palics Szteván közrendőrt tiz dinárral meg akarta vesztegetni, hogy egy kihágás miatt ne kisérje be. A biróság bizonyitékok hiányában felmentette Klauszt.

— **Belefulladt az agyaggödörbe.** Noviszadról jelentik: Pasicsevón a Szavin és Rein téglaégető telep mellett egy mély agyaggödör van, amelyben a munkások nyáron fürödni szoktak. Pénteken Filipovics Szteván és Prasics Jován munkások beusztak a gödörbe és a parton dolgozó munkások egyszerre csak segélykiáltásokra lettek figyelmesek. Csónakot keritettek és beeveztek a két fuldoklóhoz, de csak Filipovicsot tudták megmenteni, Prasics belefulladt a gödörbe.

Eljegyzés. *Radisič* Vera Szombor, dr. *Radisič* Lázár nyugalmazott alispán leánya és *Poznanovič* Nikola mérnök (Noviszad) jegyesek.

— **Szuboticai orvos előadása Beogradban.** Beogradból jelentik: A beogradi orvosegyesület junius 18-iki, szombati ülésén dr. Hermann Károly szuboticai orvos tartott előadást. Az előadás tárgya a Spill-féle megbetegedés volt, nagyon ritka kórkép, amelyet dr. Spill londoni professzor észlelt először. A betegség a reumás bajok ritka fajtája, amely az izületeken kivül a lépet és a mirigyeket is megtámadja. A vetitett képekkel illusztrált előadást vita követte, amelyben számos beogradi orvos vett részt.

— **Halálozás.** Vrsacról jelentik: Seemayer Károly gazdálkodó, aki a város mezőgazdasági életében és mozgalmaiban igen tevékeny részt vett, ötvennégy éves korában hirtelen elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

Mai számunkhoz mellékeljük A. Rein i Drug, zagrebi bankház sorsjegy-körlevelét. E szerencsés bankházat, mely már eddig több fő és sok nagy nyereményt fizetett ki állami osztálysorsjátékon sorsjegyvásárlóinak, a t. közönség figyelmébe ajánljuk.

Dr. Frank István szemorvos specialista, a bécsi I. sz. szemklinika volt orvosa, rendelését Szentán, Pašićeva ul. 8. sz. a. (volt Adai-ut, Popov-ház) megkezdte.

— **Királysértésért három év.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék Vukov Jován pancsevói kereskedőt királysértésért három évi fogházra itélte. Vukov felebbezett az itélet ellen.

Megjelent dr. Kecskeméthy: Zsidók Egyetemes Története, 12 kötet ára 350 dinár. Részletfizetésre is kapható a Minerva könyvosztályban Szubotica, Portóra 15 dinár küldendő.

Abbazia legkitünőbb penziója felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt, a dr. Horvát-féle üdülőotthon a Villa Flórában. Kérjen ismertetést. megnyitotta.

Ideges embereknél és lelkibetegeknél az enyhe természetes »Ferenc József« keserüviz jó emésztést, tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Világhirü idegorvosok véleménye alapján a *Ferenc József* viz használata az agy és a gerincvelő sulyos megbetegedéseinél is kiválóan ajánlható. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **A noviszadi 7-ik gyalogezred szlávája.** A noviszadi Kralja Petra 7-ik gyalogezred junius 24-ikén tartja szláváját a Futaki-uti Kralj Alekszandar kaszárnyában.

— **Halálos lóusztatás.** Kikindáról jelentik: Schenk Ferenc, Frankl Jakab fakereskedő kocsisa, néhány nap előtt Koty-patakban usztatta lovait. A lovak mély vizbe usztak és a kocsis, aki nem tudott uszni, a vizbe fult.

Anita Loos: Szökés e'önyben regénye 30 dinár. Kapható a Minerva könyvosztályánál Szubotica. Postaköltségre 5 dinár küldendő.

— **Tolvaj borbélysegéd.** Sztaribecsejről jelentik: Ördög Mihály sztaribecsei lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy Brankovics Sándor borbélysegéd ezerszáz dinár készpénzét ellopta. Brankovics ellen, aki a lopás után eltávozott Sztaribecséről, a sztaribecsei rendőrség körözőlevelet adott ki.

— **Eltünt egy örült legény.** Petrovoszelóról jelentik: Pece István petrovoszelói gazda Lajos nevü fia, a kin már régebben a buskomorság vett erőt kedden eltünt a tanyáról. A legény tizennyolc éves, fekete kalapot, fekete nyári kabátot és szürke nadrágot viselt. Apja szerdán akarta a sztenyeváci elmegyógyintézetbe szállitani, ami elől azonban megszökött.

Az összes szakkönyvek kaphatók a Minerva könyvosztályánál Szubotica. Portóra 5 dinár küldendő.

— **Verekedés mezei munka közben.** Sztaribecseről jelentik: Koszó Rozália padeji és Lőrinc Ferenc szállási lakos a szrbobrani szálláson répát kapáltak. Munka közben összeszólalkoztak. Lőrinc a vita hevében a kezében levő kapával fejbesujtotta Koszó Rozáliát, aki sulyos sérülést szenvedett. Lőrinc ellen megindult az eljárás.

A Bácsmegyei Napló hétfői száma ezentul hétfőn hajnalban jelenik meg s a kora délelőtti órákban az ország minden részén kapható. Ára másfél dinár.

Med. univ. dr. Sima Ižak, volt padinai községi orvos, letelepedett Palicson a Biermann-villában. Rendel egész napon át.

— **Kilenc napra itéltek egy belacrkvai ügyvédet.** Noviszadról jelentik: Dr. Neskov Pája belacrkvai ügyvéd, 1922 augusztusában egy tárgyalás után sulyosan sértő kifejezésekkel illette a biróságot, majd ezzel kapcsolatban később rágalmazást és becsületsértést követett el. A belacrkvai törvényszék kilenc napi fogházra itélte az ügyvédet, ki az itélet ellen felebbezett. Az ügyet pénteken tárgyalta a noviszadi felebbviteli biróság, amely az elsőfoku biróság itéletét helybenhagyta.

Orvosi hir. Dr. Szidonia *Littmann Poľák* rendeléseit megkezdte, Palics, Kriszhaber-villa.

— **Evangélikus lelkészválasztás Novibecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: A novibecsei ágostai evangélikus egyház község presbitériuma a napokban megtartott ülésén az üresedésben lévő novibecsei lelkészi állásra, Flachbart Károly sztaribecsei lelkészt választotta meg. Az uj lelkész rövidesen elfoglalja hivatalát.

Dr. Havas Lajos ügyvédi irodáját Szt.-Becsejen Gagić-féle házba (csirkepiac), helyezte át. Bejárat a zárda felőli oldalon.

— **Nem szerencsétlenség, csak autódefekt.** Sztaribecseji jelentés alapján közöltük, hogy Gortva Károly földbirtokost és feleségét autószerencsétlenség érte. Gortva Károly annak közlését kéri, hogy nem történt vele semmi szerencsétlenség, csak két gummi defekt érte.

— **Kiállitás a szuboticai gimnáziumban és tanitóképzőben.** A szuboticai főgimnázium igazgatósága a napokban nyitotta meg a tanulók, kép-, rajz- és kéziratkiállitását. A szuboticai tanitóképző igazgatósága vasárnap délelőtt kilenc órakor fogja rajzkiállitását megnyitni. Az igazgatóság kéri a szülőket hogy az ünnepélyes megnyitásnál minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Fuchs Malvin: A négy Heller leány nagysikerü regénye kapható a Minerva könyvosztályában Szubotica. Ára 70 dinár. Portóra 5 dinár küldendő.

Villanyvilágitás a pancsevói törvényszéken. Már régen zugolódtak a pancsevói törvényszék birái és tisztviselői, mert télen a sötét délutánokon gyönge petróleumlámpák mellett kellett dolgozniok. Nemrég dr. Teodorovics Milán pancsevói törvényszéki elnöknek sikerült az engedélyt megkapni, hogy bevezettesse a villanyvilágitást a törvényszék épületében, az összes hivatalos helyiségbe. Az elnök megbizásából e munkálatokat a Fleissig Gyula pancsevói elektrotechnikai üzlete már be is fejezte.

— **Három évi fogház helyett felmentés.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék a mult évben királysértés miatt három évi fogházra itélte Petrov Dragutin obilicsevói gazdát, akit azonban a felebbviteli bíróság ezévi március 21-ikén felmentett, mert a vádat nem látta beigazoltnak. A semmitőszék szombaton elvetette a beadott semmiségi panaszt.

— **Az 1920—1921. évi rokkant adókimutatás közszemlén.** A szuboticai kerületi pénzügyigazgatóság szombaton megküldte a városi adóhivatalnak az 1920. és 1921. évre kivetett rokkantadó kimutatását. A városi adóhivatal szombaton közszemlére helyezte a kimutatást, amely junius 25-ig a városi adóhivatal 62. számu szobájában megtekinthető.

Vége a nagymosásnak! Nincs rá szüksége a mostani háziasszonynak, hogy a havi egy-kétszeri nagymosások rémségeit átszenvedje. Egyszer-kétszer hetenként áztatja ki a szennyest éjjelen át, másnap pedig mialatt az ebédet főzi, hideg Radion-oldatba rakva odateszi a tüzhelyre — és egy óra mulva hófehér a ruha: kiáztatás, kifőzés, alapos öblögetés, száritás — ebből áll az egész, minden további munka felesleges.

Dr. **Singer** Adolf belgyógyász-specialista, junius 18-ikán külföldre utazott.

PROGRAMM

A »Nótás kapitány« Csantaviren. Csantavirről jelentik: Szabó Márton kitünő mükedvelő gárdája telt ház előtt mutatta be Csantaviren a Nótás kapitány cimü operettet. A szuboticai mükedvelők vendégjátéka iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg a községben. Az előadás gördülékenyen folyt le. A szereplők közül a bájos és temperamentumos Welsz Irén hatalmas sikert aratott Boris szerepében és Raczkó Buskával együtt a közönség szünni nem akaró lelkesedéssel ünnepelte egész este a két mükedvelő színésznőt. A sikerhez hozzájárult Koncz Dániel, Szabó Marci, Piukovich Manci, Nöszt Béla, Nagy Pál és Kladek Károly, aki sok tapsot kapott. Kampics Etelka kitünően vezényelte a zenekart. Kövecs Gyula izléses diszletei meglepetést keltettek. Előadás után reggelig tartó táncmulatság volt.

Előadás a Szrbszka Maticáról Vrsacon Vrsacról jelentik: Klicin Mita és Bemca Szvetiszláv tanár, a noviszadi szerb Matica kiküldöttei junius 19-ikén a városháza közgyülési termében előadást tartanak a noviszadi szerb Maticáról és annak eddigi tevékenységéről.

»Te csak pipálj Ladányi« másodszor. A mult vasárnap nagy sikerrel bemutatott vigjátékot vasárnap, junius 19-ikén megismétlik a Népkörben. Jegyek már most előre válthatók a Malagurszki-féle trafikban.

KÖZGAZDASÁG

A szuboticai vámhivatal felépitese. A szuboticai vámhivatal igazgatósága szombaton kapta meg a hivatalos értesitést a pénzügyminiszteriumtól a négymillió dináros összeg kiutalásáról, amiből, mint megirtuk, vámpalotát épitenek Szuboticán. A hivatalos értesités átvétele után a vámhivatal igazgatósága irásbeli beadványt intézett a városi kiszélesitett tanácshoz, amelyben kéri, hogy a vámpalota részére szükséges telket a város jelölje ki. A vámhivatal a vasuti gyorsáru raktárak mellett az ugynevezett Erzsébet-park előtt elterülő telket kérte a városi tanácstól, ahol kétemeletes vámpalotát épitenének. Az épület alsó részében a forgalmi hivatalokat helyeznék el. Az első emelet egyik szárnyában a főpénztár és az adminisztrativ osztály lenne, mig a másik szárnyában tisztviselői lakások. A második emeleten ugyancsak tisztviselői lakások lesznek. A mostani terv szerint a vámpalotában huszonhárom kéthárom szobás lakás lenne, ami elegendő volna a nős vámtisztek elhelyezésére. A terv ma már egészen közel áll a megvalósitáshoz. A városi kiszélesitett tanács döntése után azonnal ki fogják irni a pályázatot és megkezdik az épitkezést.

Kirándulás Párisba és Londonba. A »Putnik« Menetjegyiroda Noviszad, f. évi julius 11. és 28-ika között kirándulást rendez Dénes Lajos tanár vezetésével Párisba és Londonba. Prospektust kivánatra küld »Putnik« Noviszad.

Megalakult a vajdasági sofförök egyesülete. Noviszadról jelentik: A noviszadi sofförök kezdeményezésére nemrégen mozgalom indult meg, hogy a Vajdaság területén a sofförök érdekeinek védelmére alakitsák meg a vajdasági sofförök egyesületét. A mozgalom mindenütt nagy rokonszenvre talált és az egyesület pénteken este Noviszadon a Szlavnics-féle vendéglő nagytermében tartotta meg alakuló közgyülését. Az egyesület elnökéül Csicsulics Szlávkó noviszadi soffört választották meg. A megalakulás után elhatározták hogy valamennyi vajdasági soffört felszólitják a csatlakozásra. A sofförök egyesületének kétezer tagja lesz.

Gazdát cserélt a Matica Szrpszka egyik alapitványi háza. Noviszadról jelentik: A jótékonyságáról messze vidéken ismert néhai Trandafil Mária több ingatlant hagyományozott a noviszadi Maticának, igy többek között a Duna-ucca 5. szám alatti házat, melynek haszonélvezete Jocics Luka noviszadi könyvkereskedőt illette. Jocics Luka elhunyt és most a ház haszonélvezete átszállott a Maticára, melytől Jocics Luka örökösei dr. Vuics Bránkóné és Jocics Jelva müvésznő a házat félmillió dinárért megvásárolták.

Rendelet az állati ragályos betegségek leküzdéséről. Beogradból jelentik: A földmivelésügyi minisztérium rendeletet dolgozott ki a ragályos állatbetegségek leküzdéséről. A rendeletet Sztankovics Szvetozár földmivelésügyi miniszter legközelebb a pénzügyi bizottság elé terjeszti jóváhagyás végett. Most van kidolgozás alatt a minisztériumban az uj halászati törvény, valamint az állattenyésztés fejlesztéséről szóló törvény tervezete.

Mentesiteni kell a forgalmi adó alól a kisiparosokat. Noviszadról jelentik: A noviszadi Kereskedelmi és Iparkamara táviratot intézett az egyenes adók vezérigazgatóságához és közli, hogy a lapokból értesült, hogy a vezérigazgatóság megkezdte az adóleszállitási munkát. A kamara felhivja a vezérigazgatóság figyelmét, hogy ha a forgalmi adót nem helyezik teljesen hatályon kivül, mindenesetre mentesitsék a kisiparosokat a forgalmi adó fizetése alól, akikre vonatkozólag 1922 december 27-ikén kelt rendeletével terjesztette ki a forgalmi adó fizetési kötelezettséget a miniszter. Itt azokról a kisiparcsokról van szó, akik legfeljebb két segéddel dolgoznak. A kamara már többször interveniált ebben az ügyben, mindeddig azonban eredménytelenül.

KINTORNA

— A legnagyobb hitelezőmet vesztettem ma el.

— Hogy-hogy? Meghalt?

— Dehogy. Kénytelen voltam fizetni neki.

*

A cég egyik régi üzletfelének egy kis kellemetlen ügye volt a rendőrséggel, nagyon érthető hát a cégvezető skrupulozitása, hogy kinzó problémájával a főnökéhez fordult:

— Irjuk ezek után is ugy neki a levél végén, mint eddig: Szives üdvözlettel?

— Szó sincs róla! — jelentette ki a főnök ur. — Ennek a jó firmának elég lesz annyi is: *Kiváló tisztelettel!*

*

A bohém-kávéházban ketten beszélgetnek:

— Te, miért kaptad le a kalapodat ez előtt az ur előtt? Talán ismer téged?

— Engem nem, de a kalapot, azt igen.

*

A rabbi férjhez akarja adni a leányát és nagy levelezések utján végre talál egy bóchert, aki hajlandó háztüznézőbe odautazni. A bóchert a rabbi fia várja a vonatnál és miközben befelé indulnak, meg akarja tudni, vajjon lehet-e az ipszére számitani a házasságnál.

— Hogyan gondolkodik maga a házasságról?

— Nu — mondja a bócher — a leány ne legyen gazdag, mert az nem passzol egy ilyen szegény bócherhez.

— Azután?

— A leány ne legyen fiatal, mert egy fiatal leány tapasztalatlan és nekem nincs időm sokat tanitgatni.

— *És azután?*

— A leány ne legyen szép, mert egy szép nő folyton csak magával törődik és elhanyagolja a háztartást.

Ebben a pillanatban a rabbi fia nagy hevességgel megrázza a bócher kezét és igy szól:

— *Mazltoff.*

SPORT

A szuboticai szokolegyesület tornaünnepélye. A szuboticai szokolegyesület vasárnap délután a Bácska-pályán nagyszabásu tornaünnepélyt rendez a katonazenekar és a katonai szokolisták közremüködésével. A tornaünnepély után este kilenc órakor a Tiszti-Otthon helyiségében a szokol zenekar közremüködésével szokol táncmulatság lesz belépti dij nélkül.

Noviszad—Vrbász városközi tenniszverseny. Noviszadról jelentik: Noviszad és Vrbasz tenniszjátékosai közt vasárnap Noviszadon a Hartmann József-féle serlegért városközi tenniszverseny lesz.

Uj sportegylet alakul Becsinban. Noviszadról jelentik: Becsinban Radnicski név alatt uj sportegylet alakult.

Uszóversenyek. A Szuboticai Villamosmüvek Sport Egyesülete junius 19-ikén, vasárnap délután 3 órai kezdettel *Palics-fürdőn*, az ujonnan berendezett versenypályán, uszó- es pólómérkőzéseket fog tartani a következő sorrendben: 1. 50 m. gyermek uszóverseny; 2. 50 m. ifjusági (junior) verseny; 3. 50 m. sprintuszás; 4. 50 m. női uszóverseny; 5. 100 m. sprintuszás; 6. 100 m. melluszás; 7. 400 m. uszás; 8. sprint stafétaverseny; 3×50 m.; 9. vizipoló játék; 10. 1500 m. távuszás. A versenyre jelentkezhetnek az SHS királyság összes leigazolt atlétái. Jelentkezni lehet legkésőbb junius hó 17-ig, *Mangold* Albert egyesületi titkárnál, palicsi fürdőigazgatóság. *Nevezési dij nincs. Versenybizottság.*

SZTARIBECSEJ:

Noviszadi sporteredmények. Novisadról jelentik: Urnapján a noviszadi Radnicski 3:2 (2:1) arányban legyőzte a Makabit. Előmérkőzésben a petrovaradini Gradjanszki 2:2 (1:1) arányban eldöntetlenül mérkőzött a noviszadi Postásokkal. Biró: Rossier.

TŐZSDE

Zürich, jun. 18. *Zárlat:* **Beograd 9.135.** Páris 20.3625, London 25.25, Newyork 520, Brüsszel 72.225, Milánó 28.90, Amszterdam 208,325, Berlin 123.225, Bécs 73.15, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.10, Budapest 90.65, Bukarest 3.10.

Szentai gabonaárak, jun. 18. A szombati piacon a következő árak szerepeltek: Óbuza 302.50—305 dinár, uj buza azonnali kasszával 252.50—255 dinár. Augusztusi kasszával 260—265 dinár. Tengeri morzsolt prompt 177.50—180 dinár. Takarmányárpa 215—220 dinár. Sörárpa 240—245 dinár. Uj árpa 150 dinár. Zab 205—210 dinár. Uj zab 440 dinár. Rozs 240—250 dinár. Köles 225—230 dinár. Bab 145—150 dinár. Őrlemények: 0-ás liszt GG 515 dinár, 0-ás G 515 dinár, 2-es főzőliszt 500 dinár, 5-ös kenyérliszt 450 dinár, 7-es 340 dinár, 8-as 220 dinár. Korpa 200 dinár. Uj lisztek árai: 0-ás GG, 0-ás G 500 dinár, 2-es főzőliszt 470 dinár, 5-ös kenyérliszt 430 dinár, 7-es 270 dinár. Irányzat lanyha. Kinálat élénkebb. Kereslet csekély.

Noviszadi terménytőzsde, jun. 18. Buza: Kinálat: 75—76 kilós, 2%-os 312.50 dinár, bácskai 75 kilós, 2%-os 315 dinár, szerbiai 74—75 kilós, 2—3%-os 285 dinár, szerbiai 74—75 kilós, 5—6%-os 275 dinár. Árpa: 1.5 vagon bácskai 220 dinár. Kukorica: 3 vagon szerbiai paritás Runa 185 dinár, 2 vagon bánáti 182.50 dinár, 5 vagon macedóniai 170 dinár, 40 vagon szerbiai ex hajó Sziszák 202.50 dinár. Liszt: 1 vagon 0G. bácskai 450 dinár, 1 vagon 0 bácskai 465 dinár, 1 vagon 5-ös számu bácskai 430 dinár. Korpa: 2 vagon szerémi uj jutazsákokban 175 dinár. Irányzat: nyugodt. Forgalom: 61.5 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, jun. 18. A gabonatőzsde irányzata lanyha és ugy a határidő, mint a készárupiacon az összes árucikkek olcsóbbodtak. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 32.60—32.72, zárlat 32.62—32.66, októberre 30.25—30.40, zárlat 30.26—30.28, rozs márciusra 27.30—27.42, augusztusra 25.16, zárlat 25.14—25.16, októberre 25.30—25.44, zárlat 25.14—25.16. A készárupiacon: Buza 30.80—33.40, rozs 28.50—29, árpa 26—26.50, tengeri 22.30—22.50, zab 25.80—26.30, korpa 20.20—20.40.

Budapesti értéktőzsde, jun. 18. Magyar Hitel 97.3, Osztrák Hitel 57.7, Kereskedelmi Bank 127, Magyar Cukor 234, Georgia 22.9, Rimamurányi 130, Salgó 76.7, Kőszén 718, Bródi Vagon 4.3, Beocsini Cement 220, Nasici 179, Ganz-Danubius 217, Ganz Villamos 175.5, Roskányi 14, Athenaeum 30.5.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna:* Bezdán 406 (—2), Apatin 490 (—2), Vukovár 402 (—6), Palánka 388 (—2), Noviszad 390 (—8), Zemun 305 (—10), Pancsevó 296 (—8), Orsova 327 (—1). *Dráva:* Oszijek 246 (—4). *Száva:* Mitrovica 222 (—17), Beograd 250 (—10). *Tisza:* Szenta 280 (—8), Becsej 251 (—13), Titel 378 (—7).

Azelött: vesződség és gondok — Ma: vidám napok!

Bölcs Kató élvezi az életét! Nem kinlódik rumplival, dörzsöléssel, — Radionra bizza a mosást, az helyette elvégzi a munkát!

Radion egymaga mos!

»Radiont hideg vizben feloldani! Az előzőleg beáztatott szennyest az oldatba tenni, — 20 percig kifözni, — öblögetni!«

A fehérnemü tiszta, vakitóan fehér lesz! Dörzsölés és rumplizás: haszontalan munka és vesződség! Tönkre teszi ugy a fehérnemüt, mint a kezeket! Vagy tán: megszépit?

Radion az ideális mosószer kiméli a ruhát!

BÖLCS KATÓ

REGÉNY

AZ ÁLMOK VÁROSA

IRTA: CURT J. BRAUN (36)

Az eddig közölt folytatások rövid tartalma: Heywoldt és Bendor, az »Álmok városá«-nak alapitói Helmer feltalálótól ajánlatot kapnak a nap energiáját kihasználó találmány értékesitésére. Heywoldtot, a ki Bendor feleségének, Irának szerelmese, éjszaka meggyilkolják. Fia, Werner, aki Amerikából érkezett haza, ismét összekarátkozik gyerekkori pajtásával, Renával, Bendor leányával. Néhány nap mulva ismeretlen tettes kirabolja a pénztárépületet. Ira, Bendor felesége eltünik és Helmer találja meg az épülő csillagászati toronyba zárva. Ira elmondja neki, hogy Bendor ölte meg Heywoldtot. Egy magándetektiv, akit a nyomozással megbiztak, jelenti Renának, hogy apja a gyilkos. A lány a csillagászati toronyban megtalálja Irát. Werner Heywoldt, aki mindenről nem tud semmit, feleségül veszi Renát. A nászutról hazatérve a detektiv Wernerrel is közli, hogy Rena apja a gyilkos és hogy erről Rena is tud. A fiatal férj elkeseredésében elüzi feleségét.

— Szélhámosság, Bendor! Csalás!... Annak a pénznek, amit adott, tizedrészét sem használtam fel!... Az ellenőrző bizottságot megvesztegettem... é ti, megvesztegettem!... Mi pénzzel harcoltunk egymás ellen... és most eladhatja az egészet, mint ócskavasat!

Bendor felnyögött:

— És a földterületek?...

— A földterületek?... Egyetlen négyzetkilométernyi terület sincs az ön birtokában. A részvényekkel szivarra gyujthat!... Az ügynök pedig az én szövetségesem és nem a magáé, Bendor! Valamennyi szerződés hamis és a pénz... a pénz jó helyen van!...

Alf Helmer elhallgatott. Arcvonásai acélkemények voltak. Nyugodtabban majdnem halkan folytatta:

— Most meneküljön Bendor... most próbáljon szökni ... most, amikor elvettem életének bázisát — a pénzt!...

Bendor fénytelen szemekkel nézett maga elé. Szédült. Nem látott és nem tudott gondolkodni. Helmer mint valami kisértet állt mozdulatlanul előtte.

— Szélhámos! — nyögte.

Helmer könnyedén fogta fel a szót mint valami játéklabdát.

— Szélhámos, igen, maga ellen!.. De mi maga? Egy másik szélhámos tolvaj, több mint tolvaj... gyilkos... többszörös gyilkos...

Szavai ugy hatottak, mint a kalapácsütés.

— Tudja, hogy ki vagyok?... Én vagyok a biró!... Én vagyok a lesujtó igazságszolgáltatás... Vannak dolgok, amelyekért nem tudom magát megbüntetni... Heywoldt meggyilkolásáért másutt fog bünhődni..., de maga öt éven keresztül szisztematikusan lassan ölte meg Irát is és *ezt én* boszszulom meg!...

— Ira...

— Az ő megkinzása, a maga büne Bendor!

Bendor felpattant. Az arca olyan volt mint egy gigantikus ijesztő álarc.

— Ira... Hol van Ira?...

Helmer figyelmeztetően emelte fel a kezét.

A csöndben távolról hallható volt egy autó motorjának berregése.

Bendor lélegzetvisszafojtva figyelt.

— *Ott* van Ira... — mondotta Helmer — az autómon.

Hangja egészen lágy, álmodozó volt.

— Magammal viszem... ki a világba... messze, ahol ujjá fog születni.. Tiz perc mulva már nem vagyunk itt Bendor és *ez az ön pusztulását jelenti!..*

Bendor rávetette magát Helmerre. A revolver kiesett Helmer kezéből és mindketten a földön hemperegtek.

Helmer hirtelen felugrott, félrelökte az asztalt és székeket.

— Szabad az ut Bendor!

Bendor az ajtóhoz támolygott. Ott ugrásra készen várta az ujabb összecsapást.

— Szabad az ut Bendor!

Pillanatokig álltak némán és ellenségesen szemben egymással. Bendor tekintete a revolverre tapadt, amely a földön hevert. A téboly forróságát érezte agyában.

Hirtelen lehajolt és diadalmasan emelte föl a fegyvert.

— **Na most... Helmer...**

Gyorsan háromszor egymásután megnyomta a ravaszt.

Egyetlen lövés sem dördült el.

Helmer megszólalt:

— Ne fáradjon... Nincs megtöltve..

Az ajtó kinyilt és ujra becsapódott. Helmer kint volt és hallható volt, a mint az ajtóra tolja a reteszt. Azután még egyszer bekopogott:

— Bendor, ne felejtse el, két óra mulva kezdődik a gyülés a tóparti csarnokban...

Gyors léptekkel szaladt fel a toronyba. Néhány perccel később erősbödött az autó berregése... Azután elhalkult. Elrobogtak...

Benn Bendor a padlón vonaglott. Fejét a falba ütötte. Alig lélegzett.

Egy idő mulva megmozdult. Megpróbált fölkelni, de erőtlenül ujból lehanyatlott.

X.

A nagy megsemmisülés

... Két óra mulva... gyülés.. a tóparti csarnokban...

Ezek a szavak zugtak Bendor agyában. Kuszált köd keringett a szemei előtt.

Erős ütéseket hallott az ajtón, amely betört.

Valahonnan feltünt Peters arca. A cégvezető tanácstalanul nézett körül a feldult helyiségben, majd észrevette Bendort és ijedten hajolt le hozzá.

— Bendor! — kiáltotta. — Bendor ur! Mit csinál itt?

Jaques Bendor nagy távolságból hallotta ezeket a szavakat. Peters felsegitette.

Bendor támolygott. A feje nehéz volt. Ha Peters nem tartja, ujból összeesett volna.

Peters a szemébe nézett. A homlokát kidagadtak az erek. Az arc püffedt volt.

— Bendor, megőrült? Megint a morfium? Hiszen maga már egészen tönkre tette magát... Uram, a gyülés... mit gondol tulajdonképen?

Bendor ugy nézett rá, mint aki álomból ébred.

Peters egy pillantást vetett a feldult szobára és titkos helyiségekről meg éjszakai orgiákról dörmögött valamit, majd az ajtóhoz vonszolta Bendort. Ez akarat nélkül ment vele.

Peters beszélni kezdett arról, hogy már »legfőbb ideje«, hogy keresték, hogy »megtalálták a titkos ajtót«... Bendor semmit sem hallott.

A friss levegön azután mind világosabb lett előtte minden. Világos... borzalmas...

Fölemelték és egy autóba ültették. Peters Bendor lakására hajtatott. Ott egy pillanatra felszaladt és egy üveg konyakkal jött vissza.

— Igyék! — parancsolt rá.

Bendor engedelmesen ivott néhány kortyot. Peters kérdön nézett rá.

— Jobban van?

Bendor fáradtan bólintott.

— Jobban.

Peters melléje ült és kiszólt a sofförnek:

— Gyorsan előre!

Az autó száguldott velük. Peters ismét Bendorhoz fordult, tetötől-talpig végigmustrálta és szó nélkül rendbehozta a ruházatát. Megigazitotta a gallérját és nyakkendöjét és amikor külsőleg ismét visszaadta emberi formáját, vad haraggal rázta meg a vállánál fogva.

(Folyt. köv.)

RÁDIÓ-MÜSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Vasárnap, junius 19.

Bécs (517.2): 10.30: Orgonakoncert. 11: Szimfónikus koncert (Beethovendarabok.) 16: Koncert. 19: Kamarazene. 20: Szinházi előadás.

Zagreb (310): 12: A filharmónikusok hangversenye. 17: Tánczene. 20.30: Esti koncert. 22: Tánczene.

Prága (348.9): 11: Matiné. 17: Katonazene. 22.20: Hangverseny.

London (361.4): 15.30: Ének koncert. 16.30: Hangverseny. 21.15: Strausz-koncert.

Magyarnyelvü rádió
Hibakereső kulcs és
Európa rádiótérképe
megjelent. Minden rádiósnak szüksége van rá. Ára a kettőnek együtt Din. **18·—**
Postai szállitás.
Konrath d. d. Subotica

Lipcse (365.8): 8.30: Orgonakoncert. 13: Énekkari koncert. 20.15: Koncert.

Róma (449): 10.30: Templomi zene. 17.30: Koncert. 21.25: Nagy koncert.

Budapest (555.6): 9: Hirek és szépségápolás. 10: Istentisztelet a református templomban. 12: Hirek, utána kamarazene. 15.20: Gyermekmesék. 16.30: Müvészdélután. 19: Szimfónikus koncert. 20.20: Sporthirek. 21: »Kurucfurfang«, szinházi előadás.

KÖNYVEK

Romain Rolland: Anya és fiu. Az elvarázsolt lélek elérkezett a háboruba. Nem élte át a lövészárkok halálvárós iszonyát, a gránátok bömbölő borzalmait, a szétszaggatott életek utolsó üvöltését. Anette Riviére egy párisi házban éli át a háborut, majd egy lapos, vidéki városkában, aztán Svájcban, végül megint Párisban, szóval mindig a front mögött, de eleven, gyönyörü, mélységeket kavaró izgalmak és átélések között. Anette immáron átgázolt és átbotorkált négy évtizedet, a fia, akiért küzd, aki elöki őt, akit elküld s akit végre megtalál immáron sorczás alá kerül, mon Dieu, hogy mulik az idő, az élet, a titkos utakat és mozdulatokat formáló szerelem, hogy botorkálunk, hiszünk, kockáztatunk, merünk s a végén a háboru kitátja száját zsenge gyermekeinkért is.

A háboru igazi, ocsmányos élete ez a két kötet. Talán egyedül Barbusse *Le Feu*-je méltó háboruról szóló irás az *Anya és fiu* mellett. Aki elolvasta ezt a két kötetet, az végre tisztán, förtelmes és ijesztő ostobaságokban *meglátta* a háborut. Nem a harcot, az esztelen zajt, a véres delirimut, a gránátpukkanást, a fujó, ájult elvakult indulatokat, hanem a *háboru mafla*, kegyetlen, értelmetlen lelkét, melyről lehull minden szónoki cicoma, nagyképü hazugság, melyet a Haza, a Vallás, az Erkölcs sérthetetlen szentséggé avattak.

Anette azonban mer gondolkodni és látni, előtte nincs bálvány, tömeghazugság és érinthetetlenség s ime, az ő szemén keresztül végül tisztán látjuk, hogy nincs szent cél, nincs magasabb érdek, nincs nemes jelszó, nincs nemzeti eszmény és nincs lövészárok-Krisztus, csak mészárlás van, gonoszság van és igazságtalanság. A háboru csak gyalázat és ostobaság. A rabulisztika, a szónoki ravaszság logikát keres ebben az állati ostobaságban, a jelszavak üres és hamis rakétái talmi fényt adnak az engedelmes csordának, amely napkeleti csillagnak nézi a rakétát, a papi szrfisztika a legtisztább krisztusi igéket összhangba hozza a rablás, gyilkolás és gyülölet legaljasabb büneivel. Ez hát a háboru, ezért hát a sok parádé, harci induló, kokárda, tábori mise, nagyképü és nagyhangu szónoklat? Végre meglátjuk pucéran, bamba ürességében ezt a diszes, dölyfös Molochot, mely előtt milliók térdepeltek, tömjeneztek s mely milliók vérét itta, milliók husát, agyát és lelkét zabálta.

A történet nem érdekes, a meseszövés semmi ügyességet, vagy komponálási kedvet sem árul el. Itt is — mint minden Roman Rolland könyvben — a lélek a fontos. A lélek, mely szinte magától fejlődik, rejtélyes ösztönök után támolyog, de amely nem akar regényt formálni. Épen ezért, mert e két kötetben semmi szerkezet, kiszámitottság nincsen, csodálatos, élethüség árad felénk, a szereplők szinte tapintható testiességgel mozognak és gondolkodnak, akárcsak az *Anette is Szibériában*, vagy a *Nyár-ban*.

Nem szabad ebben a nagyszerü irásban pacifista szándékot észre venni, vagy pláne keresni, mert éreznünk kell, hogy a háboru pacifista elfogultság nélkül is ilyen s ezért hamarosan Anette Riviére szemével nézzük a háborut mert ez az igaz és helyes nézőpont. Sem a látószög beállitásában, sem a meglátásban *nincs semmi* mesterkéltség, erőszakoltság, vagy szándékosság. Minden tiszta, őszinte és világos, mint tavaszi reggel.

Benedek Marcell forditása — egy-két elsietett helytől eltekintve — csodálatosan igaz visszhangja Roman Rolland hangjának. Mig érezni azt a hatalmas különbséget, mely a magyar és francia nyelv között van. Az eredetinek erős szuggesszivitása majdnem maradéktalanul megtalálható a magyar forditásban. **Szenteleky Kornél**

A Letopisz legujabb száma ismét hatalmas terjedelemben, gondos szerkesztésben, igen értékes tartalommal jelent meg. A Maticának ez a folyóirata mindinkább kifejlődik és mai nivója már olyan, hogy a nagy nyugati irodalmi revük mellé lehet állitani. A Letopisz tartalmából kiemeljük Mih. S. Petrov: A mi ünnepünk előtt, Jaksics Mileta: A régi feljegyzésekből (vers), *Az állami statisztikai hivatal* müködéséről és problémáiról Kosztics M. Lázó irt kimeritő és érdekes cikket. Gavrilovics Milenkó Jugoszlávia gyáriparáról értekezik számadatokkal bőven alátámasztott, nagy munkát igénylő, érdekes irásában. Dr. Bogics G. a lakosság élelmezéséről cikkezik. Humo Hamza Felköszöntés a tavasznak cimen kitünő verssel szerepel. Milankovics folytatja a Mindenségen és századokon át cimü cikksorozatát. Boskó Tokin a filmesztétikáról, Szávics-Rebac Anica a modern költők közül Stefan Georgeról ir. Crnyanszki Milos a japán költészetről irt érdekes tanulmányt. Jaksics Mileta Proroštvo cimen finom novellával szerepel. A bácskai és baranyai 1926. évi áradás valódi okairól Beslics Nikola mérnök irt rendkivül figyelemreméltó cikket. Dr. Hoffmann Ottó a magyarországi agrárreformot veszi éles kritika alá. Ezenkivül gazdag a Jegyzetek és a Könyvszemle rovat is.

A NYUGAT junius 16-iki számát *Éber Ernő* »Parasztsors« cimü tanulmánya vezeti be, amelyben az iró feltárva a magyar parasztgazdálkodás hibáit és hiányait, a politika számára is becses szempontokat nyujt a haladás és jólét irányában. »H. G. Wells hitvallása« cimen *Görög* Imre irt tanulmányt, *Elek* Artur pedig Zichy Mihály müvészetét méltatja születése százéves fordulója alkalmából. A szám szépirodalmi részében *Laczkó* Géza érdekes árai novelláját találjuk (Salome Nyárádszeredán), továbbá *Kassák Lajos* önéletrajzának uj, pompás humoru fejezeteit, *Babits Mihály* két szép Browning-verset forditott le, *Terescsényi György* és *Kampis Lajos* novellákat irtak. Külön érdekessége a számnak két nagytehetségü fiatal magyar költő bemutatása: *Alaksza mbrus* hét, *Tamás* Sári tiz versével szerepel egyszerre. A kritikai rovatok közleményeiből kiválik *Kassák Lajos* kemény birálata Wells Clissoldjáról, *Füst Milán* cikke Szabó Lőrinc költészetéről, *Bonkáló Sándor* két orosz elbeszélőről, Gersinról és Lyeszkovról ir, *Schöpflin Aladár* pedig a Faust-előadás hibáiról. Egyéb irodalmi, szinházi, képzőmüvészeti és film-aktualitásokról *Barta Lajos, Bohuniczky Szefi, Fenyő László, Fónagy Béla, Francois Gachot, Hevesy Iván, Kárpáti Aurél, Komlós Aladár és Kürti Pál* számolnak be A gazdag szám ára 20 dinár, negyedévi előfizetési dij 100 dinár. Kiadóhivatal: Budapest, VII., Ilka-ucca 31.

FILM

Ezerkétszáz kilométer filmet mutatnak be évenként Jugoszláviában

Tavaly csak három filmet tiltott be a filmcenzura

A zagrebi főispáni hivatalnál müködik az egyetlen országos filmcenzura. Egy tisztviselőből és egy gépirókisasszonyból áll ez az egész hatóság, mely az egész országban őrködik a moziközönség erkölcse felett. Összesen 728 uj filmet vizsgált meg a filmcenzura az 1926-ik évben s ezeknek a filmeknek összhossza kitett 1,266.643 métert, ami megfelel a Szubotica és Páris közötti légvonaltávolságnak. Ha meggondoljuk, hogy egy másfélórás mozielőadáson előadott film körülbelül 2.000 méter hosszu, akkor kitünik, hogy a filmcenzura 633 ilyen előadást élvezett, tehát naponként kettőt. Élvezetnek is sok kissé.

A Zagrebban tavaly cenzurázott 728 filmből csak tizenhárom volt belföldi gyártmányu: legnagyobbrészt egyfelvonásos alkalmi felvételek és reklámfilmek. A külföldi filmek legnagyobb része, 393 film, 699.128 méter hosszuságban a filmipart lassanként monopolizáló Amerikából került ide. Németországból származott 149 film 285—235 méter hosszuságban, Franciaországból 94 film 179.330 méter hosszuságban, Angliából 21 filmet (leginkább egyfelvonásost) 5.100 méter hosszuságban hoztak be Jugoszláviába. A statisztika végén következik aztán a film egykori hazája: Dánia 15 film 33.550 méter, Olaszország 5 film 12.300 méter, Magyarország 2 film 5100 méter, Oroszország 2 film 3.200 méter, Palesztina 2 film 450 méter és Lengyelország 1 film 450 méter.

Érdekes a filmcenzura állásfoglalása a filmekkel szemben. A 728 uj filmből 102 megtekintésétől eltiltotta a tizenhat éven aluli ifjuságot (57 amerikai film, 26 német, 13 francia, 3 osztrák, 2 angol és 1 dán), tizennégy film bemutatását pedig csak egyes részek kivágása után engedélyezte (6 amerikai, 4 német, 3 francia és 1 osztrák).

Csak kilenc film esetében (5 amerikai, 2 német és 2 osztrák) esetében mondotta ki a cenzura a játéktilalmat,

de ezt is csak három esetben hagyta jóvá a belügyminiszterium, ahová a filmközvetitők felebbeztek, mig a többi hat filmet bizonyos kivágások és szövegváltozások után mégis bemutatták.

Ne vágassátok le a hajatokat! Marceline Day, kit a »Vihar« cimü filmből ismerünk, egyike a legfiatalabb amerikai szinésznőknek. Karrierjét önfejüségének köszönheti: nem engedte bubikopfra vágatni a frizuráját. Növére, ki ismert amerikai szinésző rá akarta beszélni, hogy vágassa le a haját, mert a mai modern idökben hosszu hajjal nem igen csinálhat karriért. Marceline azonban nem hagyta magát rábeszélni. Tudta, hogy neki nem áll jól a rövid haj és nem akarta selymes hajtfürtjeit föláldozni a divatnak. Önfejüsége következtében az állását is elvesztette (táncosnő volt). Önfejüségéről olyan hires volt New-Yorkban, hogy az ujságok közölték a történetét, sőt még a fényképét is; de még igy sem tudott uj állást kapni.

Hollywoodból, melyben George Hill a filmvárosba hivatta. Elöször azt gondolta, hogy valaki megtréfálta, de amikor az utiköltséget is megkapta, látta, hogy komoly a dolog és elutazott Hollywoodba. Itt megtudta, hogy a M. G. M. rendezője Hill, már hetek óta keres egy hosszuhaju nőt, de nem tudott alakalmas személyt találni. A hosszuhaju leányok mind csunyák voltak, a szépek pedig rövid hajat viseltek. Hogy mindez igaz, arról, akkor győződött meg Marceline Day, amikor szerződést kapott, ame-

REUMA

Köszönetnyilvánitás

Dr. I. Rahlejev úrnak, Beograd Kosovska 43.

Mint ismeretes is Ön előtt, Önhöz fordultam és megrendeltem reuma elleni gyógyszerét, a *Radio Balsamikát*. A gyógyszert azoknak adtam át, kik részére kértem. Az eredmény kitünő, ugy, hogy három négyszeri bekenés után a fájdalmak teljesen eltünt. Ez alkalommal kérem, ujból sziveskedjék 2 üveg *Radio Balsamikát* küldeni barátaim részére, kik általam kérik. Csak arra kérem, azonnal sziveskedjék elküldeni. Uram, Ön ezen mentő gyógyszerével mérhetetlen segitséget ad az emberiségnek, ugy, hogy az eddig gyógyithatatlan betegség 3—4 nap alatt kigyógyitható. Fogadja mély tiszteletem kifejezését.

Bogomir Lazarević
jasenicai járási tisztviselő.

A Radio Balsamika gyógyszert készitl, eladja és utánvéttel küldi a Laboratorium Radio Balsamika, dr I. Rahlejev Beograd, Kosovska 43.

Imre pap lesz

Uram Isten, de hogy el is szalad az idö!

Hej! De okos kitalálás lenne az, megkötni az idö kerekét.

Iszonytató pénzt lehetne azzal keresni!

Hiába no, ha ránézünk ezekre a gyerekekre, akkor tudjuk, nem máma volt az a tegnap.

Ehun ez az Imre gyerek is-e!

Mintha csak a mult héten ment volna ki az apja, Kucsera lakatos Amerikába. Pedig ahogy az ember számitgatja, innen-onnan husz esztendeje, hogy odafönt javitgatja az angyalkák szobáján a kilincseket.

Mert bizonyos, hogy a kilincsek rugója odafönt is romlandó, ha fölgondoljuk, mennyi temérdek angyalka csapdossa naphosszat az ajtókat. Mert igencsak pajkos a gyerekféle, ha mindjárt angyalka is.

No, már hogy a gyerekekről van szó, az a szegény Kucsera se gondolta volna, hogy örökre a Dóci boltosra testálta a fiát.

Igy haza gyüvök érte hamarosan, ugy haza gyüvök érte, csak éppen kiismerjem magam egy kicsikét odakint.

Nem volt az sose jó pedig, olyan nagyon fogadkozni.

Még jóformán körül se nézhette magát, már is átszólitotta az Uristen, az örök tartományba.

Tán ha itthon marad, máma is él.

No, ha élne szegény, most tudom örülne a fiának.

De csudálatos is az nagyon, hogy ami neki öröm benne, az most Dóciéknak mérhetetlen fájdalom és szomoruság.

Pedig ha vesszük, ő se szerethette jobban Imrét náluknál.

Lám, milyen különös is az, Kucsera halála husz év után csinál bánatot két öreg embernek.

Pedig kár is, meg hiábavalóság is ágálni ellene.

Okosan mondta Gordán Simon, mikor Imre irányába békitgette Dócit: az embernek az életben azon a barázdán köll végig ballagnia, amelyiket a teremtő ekéje hasitott ki előtte. Hogy Imre pap lesz, bele köll abba nyugodni.

Tagadhatatlan valami az, hogy zsidó bótos neveltje körösztény pap legyen, de ez nem szégyelni való.

Jeles dolog ez szörnyen, ritka faluban történhet meg az ilyesmi nagyon.

Nem hinné az ember erről a Dóciról, hogy okos ember létire ilyen megátalkodott legyen.

Hát jó, mondjuk, ő ne menjen el a fölszentelésire, de legalább azt a szegény feleségit eressze el.

Pedig az a gyerek is hogy könyörög. Nincs nap, hogy ne irna.

Oszt hogy ir, édes jó Istenem. Látszik a szavárul, hogy pap lesz.

Ne haragudjanak rám, aszondja, hivatást érzek. Azért csak maguk maradnak az én egyetlen nevelő gyámjaim.

Hasztalan minden, Dóci hallani sem akar róla, pedig szegény feleségének már alig van szemevilága a rettentő sok sirástól.

De most meg, hogy az utolsó levelibe irja, hogy: »csak akkor érzem majd igazán, hogy Istennek tetsző a cselekedetem, ha az én kedves nevelő gyámjaim eljönnek a fölszentelésemre« — az asszonnyal nem lehet birni.

Se eszik, se alszik, csak sir azóta szakadatlan. Szinte belebetegedett.

Hát ez osztán végre megtörte Dócit, no hogy nem sok köszönet volt benne.

Hát jó, elmegyünk.

Hát ne sirj! Mondom, hogy elmegyünk. Érted! Elmegyünk. Mind a ketten. De megmondom neki, megmondom neki. De megmondom a püspöknek is. Meg én, annak is. Olyat még püspök nem hallott. Majd megtudják, ki az a Dóci.

Azt, azt a gyereket, azt a rosszat, az Imrét, azt megütöm. Igen, megütöm. De ugy megütöm. Az öklömmel, igen, avval ütöm meg. Az olyan szivtelent csak ökölfel lehet megütni. Az olyan mást meg se érezne.

Hivatást érez, hivatást!

Hát mért nem érez hivatást, hogy doktor legyen?

Mi?

Tán az nem szép?

Ez — ez gonoszság tőle.

Semmi más, igen, csak egy gonoszság.

Megütöm, de ugy megütöm.

Szegény asszony most meg azért esett kétségbe, hogy elmennek.

Jaj, ez a Dóci, amilyen hirtelen ember, Isten örizz, még valami nagy veszedelmet csinál. Csak még éppen ez hiányzik a nagy szomorusághoz.

Szegény asszony, egy röszketés volt egész uton. De legalább szólt volna hozzá Dóci, csak egy szót is. Egész uton ugy hallgatott, hogy az rettenetes.

Jaj! Csak már otthon is volnánk.

Mennyivel is jobb volt, még az a gyerek kicsi volt.

Istenem, de mennyivel.

Hát föl is emelte Dóci a kezét, a fölszentelt papra.

De hogy sorjába maradjunk, a fölszentelési ünnepségen a két öreg fönt ült a szentélyben. Maga a püspök akarta igy.

És Imre gyerek a fölszentelés után ugy ölelgette, csókolgatta azt az öreg párt, hogy könnyezés nélkül nem is lehetett nézni.

Az asszony a könnyeitől alig látott, csak akkor rettent meg, amikor Dóci fölemelte a kezét.

Fölemelte rá, de nem ütötte meg.

Lassan a fejére tette a kezét és Jézus Isten házában elmondta fiára Jehova Isten áldását.

És nem omlott össze semmi. Csak mintha a két hit glóriás fénye bearanyozta volna az egész templomot. Lehet, hogy ezt a csodás ragyogást csak az a három ember látta, de az is lehet, hogy mindenki, akinek csak szive volt.

Novoszel Andor

Tamás István:

Pünkösd Velencében

Mint eltévedt gyermek, egy gőzhajó tutul az alkonyatban,
a Márkus-templom harangjai elkezdték az ünnepi feleselést,
a lottósbódék zászlai alatt élet-halál harcok folynak
és a matrózok vágyakozva nézik a karcsu angol nőket, kik kölni vizben mozsdottak, mig a tengerésznek verejték az otkolónyja.
Ah, bella Venezia, lakó hattyu az ünnepi fáklyásmenet élén,
be érzelmes pillanat, lirai költő számára szinte megfizethetetlen,
a Caffé expressókból fehér gőzök illannak az ég felé, mint bliccelő vendégek,
két szmóking viaskodik egy nagybajuszu rákkal és a szunyogok elkeseredetten küzdenek a létért.
Ó, milyen sokan vagyunk itt messziről jöttek,
ki megérdemelte, ki nem érdemelte,
ki kegyelemből, ki szorgalomból, ki szerencséből
és a vénkisasszony, aki spórolt, mint a méhecske, hogy megkorrigálja végzetét.
Valaki harmonikázik és egy gondolás nekiszalajtotta vörösbor-izü baritonját,
a sikátorokban megállnak hallgatózni az emberek,
titkok után leselkednek, amik nincsenek és a nászutasok fagylaltot kanalaznak lihegve,
teremtőm, micsoda éjszaka,
ma az ég is csupa citromfagylalt, meg vanilia és esetleg málna,
meleg van és az ódon, sokcsipkés ablakok mögött számozott hotelszobákban most kitdkarózva feküsznek egymás mellett az egyhetes házaspárok.

SZINHÁZI KISTÜKÖR

Szinészek és ripacsok — Dráma egy tüdővészes fiatalemberről — Az amerikai szinház

Vidéken a szerepkörök közel sincsenek olyan szigoruan körülhatárolva, mint a fővárosokban. A szinészek, akik ma drámát játszottak, holnap operettben énekelnek vagy egy operában.

Lyonban élt egy öreg szinész, Seurin. Egy napon maga elé idézi az igazgatója s igy szól hozzá:

— Ma este Hamletben a Kisértetet fogja énekelni.

— Bocsánat — tiltakozott az öreg müvész — hiszen az basszus. Lehetetlenség.

— Muszáj.

— Mindenesetre megpróbálom.

Délután a szinésszel találkozik egy barátja s látja, hogy Seurin lyukas cipövel belecáll egy havas pocsolyába s ott marad percekig.

— Mit csinálsz?

— Próbálok náthát szerezni, hogy megvastagodjék a hangom — felelte az agg szinész szomoruan.

*

Két kardalosnő csunyán hajbakap s a legszemenszedettebb gorombaságokat vágja egymás fejéhez.

— Egy ilyen alak mer engem sértegetni, egy ilyen semmiházi, aki még az anyját se ismerte.

— Az anyámat ne sértegesd — vág vissza a másik. — Különben lehet, hogy te vagy az, édesem...

*

Volt egy rendkivül hiu, öntelt szinész, akinek önimádásáról legendákat beszéltek. Egy napon ágynak esett, sorvadt, aztán elment az orvoshoz.

Az orvos annak rendje és módja szerint megvizsgálta.

— Mi bajom van? — kérdezte a szinész.

— Hát barátom — felelte az orvos — bizony májbaja van.

A szinész fölsóhajtott, majd mellére hajtotta fejét és igy suttogott boldogan:

— Akár Prometheüsznek.

*

A szerző folyton nyakára járt Guitrynek. Már tavaly nyáron megkörnyékezte, hogy lépjen föl darabjában.

A szinész mindig ezzel háritotta el kérését:

— Majd tavasszal, majd jövő tavasszal...

A szerző várta a tavaszt, de akkor sem lépett fel darabjában.

Most aztán szemrehányást tett neki:

— Lásd, nem tartottad meg a szavadat. Megigérted, hogy tavasszal okvetlen fellépsz a darabomban.

— Ugyan kérlek — legyintett Guitry. — Hát mondd: tavasz volt ez.

*

D'Ambra háromfelvonásos drámája egy tüdővészes fiatalemberről szól, az öröklékenység kérdésével foglalkozik, akár *Brieux* a Mételyben vagy *Ibsen* a Kisértetekben. Az olasz iró darabját most mutatták be Milánóban s a közönség igen szivesen fogadta.

Pietro harminc esztendös zömök, szélesvállu, de szervezete belül férges. Vigyázni kell minden mozdulatára. Orvosainak tanácsára öt esztendő óta az év legnagyobb részét Nizzában tölti, ott keresi a gyógyulást. Egy napon, mikor az orvosa nem engedi ki, a szoba falain bámulja az öseinek arcképét s azt kérdezi tőlük, hogy miért ilyen szerencsétlen.

Ő nem büszke sem az öseire, sem nemességére: a világ minden cimerét odaadná, ha *egy órára egészséges lehetne.* Apja, Simon báró az ellentéte. Őrzi a hagyományokat, fennhéjázó, csupa becsvágy. Makkegészséges. Már tul van az ötvenen, de negyvennek látszik. Özvegy ember létére udvarol a nőknek: különösen egynek, egy orosz hercegnőnek, akit nőül akar venni, hogy cimerét méginkább gazdagitsa.

A fiu Nizzában megismerkedik egy kedves, igénytelen velencei leánnyal, aki szintén tüdőcsucshurutos, de csakhamar meggyógyul. Beléje szeret. Közli atyjával, hogy el akarná venni, de az, miután értesül arról, hogy a leány egy kispolgári család gyermeke, nem adja beleegyezését a házassághoz. Végül az orosz hercegnő közbenjárására puhul. Már ugy van, hogy a fiatalok megtarthatják eljegyzésüket.

De az eljegyzés előtt Pierox megkérdezi az orvost, vajjon megházasodhat-e, nem lelkiismeretlenség-e, ha ilyen lépésre határozza magát? Az orvos ötölhatol, majd kereken kimondja, hogy nem ajánlatos számára a megházasodás.

Most a beteg elszánja magát a döntő lépésre. Közli jegyesével az igazságot, hogy nem lehet boldog, neki meg kell halnia.

Gyötrelme kétségbeeséssé válik. Folyton azt keresi-kutatja, hogy miért született ilyen nyomorultnak, miért kell ennyit szenvednie. Anyja négy hónappal azután halt meg, hogy öt a világra hozta, szintén tüdővészben. Azt hitették el vele, hogy autóbaleset érte. Vizsgálódásai során azonban megtudja, hogy kapzsi atyja a halálos beteg nőt pénze miatt vette el. Ekkor eléje tárul születésének és halálának titka s miután fölismerte atyját, agyonlövi magát.

*

Alfréd *Savoir*, a jeles francia darabiró hosszabb időt töltött Newyorkban, ahol számos mozidarabot irt. Érdekesen nyilatkozik az amerikai szinházakról.

Többek között ezeket mondja:

— Amerikában egyáltalán *nem ismerik el a francia drámát.* Ez nem az én benyomásom, hanem a szinigazság. Akik nazatérnek ebből a világrészből, telekürtölik a világot, hogy meghóditották. *Ez nem igaz. Keserü csalódás vár mindenkit, aki európai hirnevét ott pénzzé akarja tenni.* A legzajosabb kudarcok fogadják. *Newyorkban mindenki kezdő, a vámnál le kell adnunk dicsőségünket.* Az amerikaiak nem azt kérdezik, hogy *mit csináltunk eddig, hanem hogy mit akarunk csinálni ezután. Budapestnek Newyorkban sokkal nagyobb befolyása van, mint Párisnak.* Egy *francia* iróra, akit előadnak, *három* magyar iró esik. Párisból az ut Newyorkig *Budapesten keresztül vezet.* Berlinnek is nagy a befolyása. Csak a festészetben, a szobrászatban, meg a zenében becsülnek bennünket.

— *A világ ízlése a háboru óta megváltozott.* Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a többi népeknek van igazuk, csak megállapitom. Meg vagyok győződve, hogy nekünk van igazunk. De egy ember mindnyájunkat levert: *Ibsen.* Hatása vajmi csekély volt Franciaországban, de a többi nép drámai irodalmán *egyenesen uralkodik.* Lépten-nyomon érezni befolyását még azokban a munkákban is, melyeknek semmi közük sincs az övéihez. Mindenki ugy szerkeszt, épit, mint *Ibsen. Sardou mechanizmusának vége.* Ledöntötte a trónról a norvég drámairó.

— Az amerikaiak nem értenek bennünket. Nem mintha nem lennének elég bátrak. Több szindarabot láttam, melynek *elképesztő szókimondása s merész játéka egyenesen lehetetlen volna nálunk, azonnal kifütyülnék.* Ekkor éreztem, mennyire bünösek az itthoni képmutatók, szemforgatók, akik *betiltották A fogolynő* előadásait, holott a tengeren tul, ahol állitólag az erkölcscsőszök uralkodnak, ez a darab jelenti *a legnagyobb erkölcsi és anyagi sikert, huszonöt esztendő óta.*

Fürdőzők, nyaralók figyelmébe!

Karlsbad, Marienbad és Európa minden fürdő- és nyaralóhelyére csekket vagy hitellevelet (akreditivet) vigyen magával. Forduljon bizalommal a

Kereskedelmi és Iparbank Rt Novisad 6013

Keresztsoros rejtvény

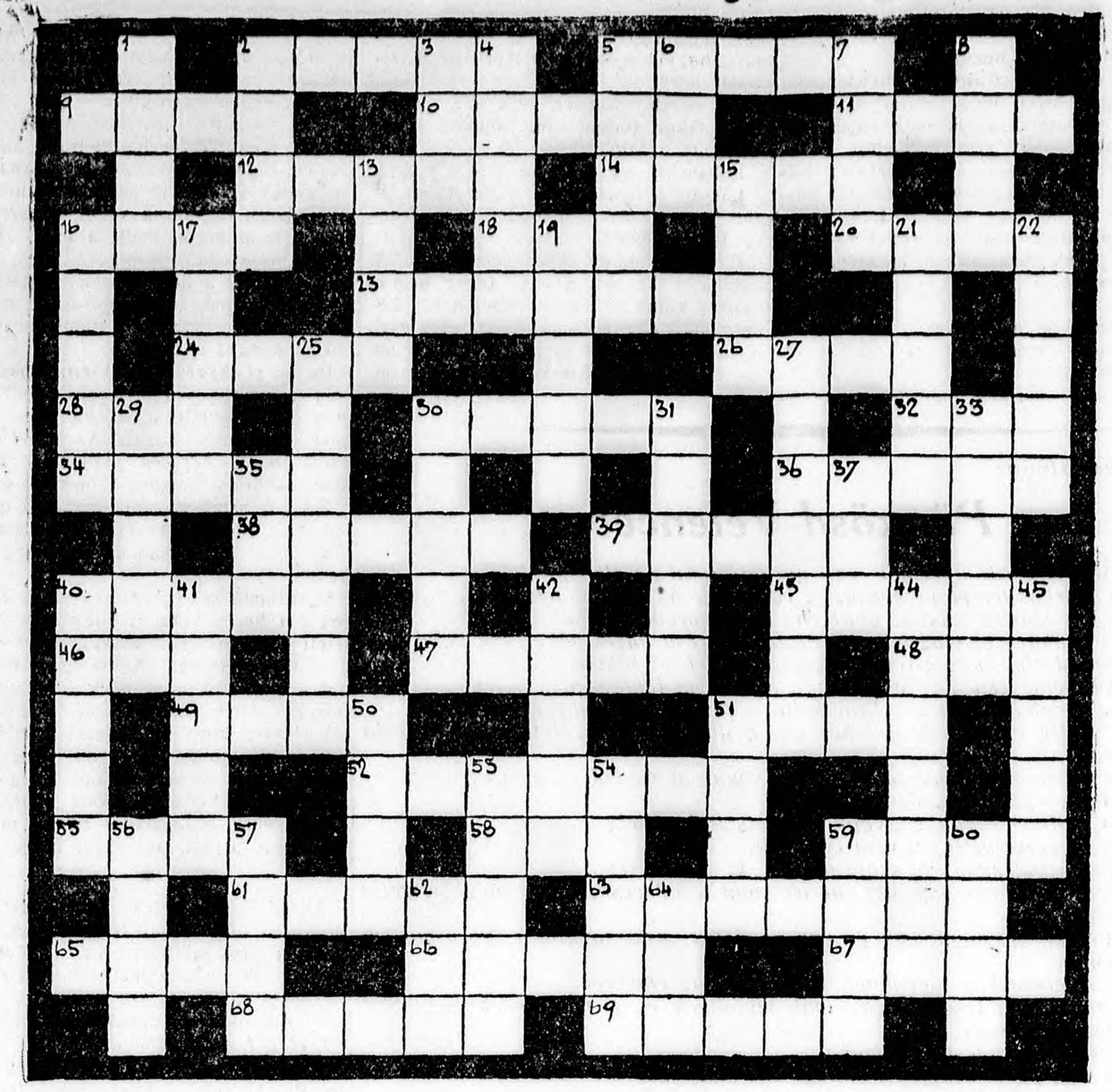

Vizszintes:

2. Bőkezü jutalom
5. A negyedik parancs ilyen parancs is
9. Ő itél, ha megszeged
10. Cim, amit nemcsak a király adományozhat, hanem a nő is
11. Ady tette e nevet örökéletüvé
12. Nem mámoros
14. Aki nagyon megijed
16. Oktalan állat is ragaszkodik hozzá
18. Minden falusi ház udvarán van
20. Moszat
23. A választások után fontos szerepe lesz ennek a bizottságnak
24. Társas összejövetel
26. Lettország fővárosa
28. Cimzés rövidités
30. Határozószó
32. Ókori néptörzs
34. Félénk állat
36. Cim, rang megjelölés
38. Megforditva: nem hamis
39. Kártyajáték
40. Ma nem igen használják a nők
43. Fürdőhely
46. Időhatározó (ékezet hibával)
47. Tánc
48. Svéd férfi név
49. Részlet
51. Muzulmán pap
52. Ilyen állapotban fekszik a kórházban a most operált
55. Ragadozó állat
58. Három azonos mássalhangzó
59. Egér, idegen nyelven
61. Sütő, népies szóval
63. Nemes kő
65. Választásoknál fontos szerepe van
66. Rokon névelővel
67. Orrunkkal érzékeljük
68. Arra szolgál, hogy valamit ráakasszunk
69. Szász származásu magyar festő

Függőleges:

1. Kikötő
2. Tisztikardon lóg
3. Mint idegen szóval
4. Husvéti eledel
5. Teszünk bele valamit
6. Nyelvtani fogalom
7. Női név
8. Testünk minden részében elágazik
13. Háztartásban nélkülözhetetlen
15. Hires magyar közgazdász
16. A tüz ilyen
19. Bánáti község
21. A rádiónál van ilyen állomás
22. Az ügyvédek ilyen semmiségi okba is belekapaszkodnak
25. Fémkeverék, amelyből háztartási cikket csinálnak
27. A jólelkü ember szivében él
29. Az agitátornak ez a mestersége
30. U. az mint fugg 29.
31. Szerelmi költészet muzsája
33. Tengeri fü
35. Kérdő névmás tárgy esetben
37. Király idegenül
40. 12 van egy évben
41. Ezt viseljük mi is, nemcsak az ökör
42. Belső érzés, mely kielégitést kiván
44. Délamerikai nagy síkság egy része
45. Legtöbb szelid ember váltókon ilyen
50. Német kötőszó
51. Akié nem az ne vegye magára
53. Ezt se
54. Sulymérték
56. Ilyen bajnok is van
57. A testek megjelenési formája
59. Hölgy, idegen nyelven
60. Ezt viszi a vonat
62. Égi test
64. Ilyen ez az ujság

Fiat-Torino
a világmárka
Főképviselet
„AUTOMOBILIA“
Subotica, I., Skadarska 7 — Telefon 151

Automobilia
Fiat-Torino főképviselete
Minden tipus állandó raktáron
Nagy fizetési kedvezmények!

Szerkesztői üzenetek

Pegazus Sombor. Mindkét versét közöljük. Küldjön prózát is.

Vidéki érdeklödö. A Délamerikai Magyar Népszava cime: New-York, 24. Union Square.

Dunaparti érdeklödö. Ugyanaz a pályázó beküldhet a pályázatra több regényt is.

G. P. Kovin. Azt a tényt, hogy a cégük bejegyzéséről szóló hir megjelent a hivatalos lapban legjobban a belacrkvai törvényszék céghivatalában tudnák megmondani. Minthogy nekünk nincs Belacrkván megfelelő emberünk, megpróbáljuk a becskereki kamaránál megnézetni ezt az ügyet.

F. M., Beodra. Ma még egyetlen egy pénzintézet sem nyujthat amortizációs kölcsönt Jugoszláviában. A Hipotekarna Banka ad 9%-os kamat mellett, de nem jelzálogos kölcsönt. Egyik nagy szuboticai Közgazdasági Bank most tárgyal dollárban visszafizetendő jelzálogos kölcsön ügyben és ott valószinüleg előnyösebb kamatláb lesz. Ilyenformán céltalan a pénzintézetek cimeinek a beküldése, amely ugyis olyan terjedelmes, hogy erről egy 500 oldalas Compass van, ha mégis cimeket óhajt, azt egy bármely bankban egy Compassból kiirhatja.

N. J., Csakovec. Abbaziában a rendőrséghez is és a fürdőigazgatósághoz is fordulhat német nyelven felvilágositásért.

B. F., Korn Bunár Susara közölje nevét mert igy nem adhatjuk le a beküldött hirdetést.

H. E. Az ujságiró egyesület sorsjátékát ez év november 24-én tartják meg.

Vámosi, Beograd. A legjobb grafológus dr. Madzsar Józsefné, Budapest, talán ha a Singer és Wolfner cég címére ir, akkor megkapja a levelet.

Árózcska. Kiskoru ingatlanainak eladásánál nem elég a kiskoru beleegyezése, hanem a gyámhatóság jóváhagyása is kell. Az, aki az ingatlant a kiskorutól megvette, természetesen tovább adhatja az ingatlant. — Azt kellene tehát megtudnia, hogy miképen szólt a gyámhatóság engedélye s hogy érvényes-e a második vevővel kötött szerződés. Ettől függ, hogy szerződés érvénytelenitéses vagy pedig a vételár hátralék megfizetése iránt kell-e pert inditania. — A vevő köteles a vételárhátralékot megfizetni, ellenben joga van a bekebelezett teher összegét visszatartani, vagy letétbe helyezni. Ez a tehertétel nézetünk szerint épugy nem valorizálható, mint ahogy nem valorizálható a budapesti banknál lévő követelés sem.

E. S., Pacsir. A Szent Rókus lábsó teljesen bevált szer a tyukszem ellen. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

Árva lány. Sorsjegyének utána néztünk, azonban ha ki is huzták ezeket, nincs sok haszna, mert a sorsjegynyeremények nincsenek valorzálva, igy magának a sorsjegynek nincs értéke.

N. F. I. Beograd. Még a mult vasárnapi számunkban kértük önt, hogy közölje velünk közelebbi cimét, mert levélben óhajtunk válaszolni. Ön nem közölte a cimet, igy tehát nem válaszolhattunk. Kérjük, közölje a cimét és ismételje meg kérését, hogy ügyét elintézhessük. Az elintézésért semmiféle dij nem jár.

Neco B. Gradište. Közhasználatban Bélát németre Adalbertnek forditják.

Lia akácok. Különösen a »Minden nyáron« cimü vers tetszik, azonban ugy abban, mint a másik kettőben nagyon sok az utánérzés. Fog Ön még jobbat is irni.

Novibecsei sportbarát. Május végén a Bácska a második helyen állt a bajnoki listán.

Automobilia
legmodernebbül berendezett javitómühely — elsőrendü szakemberekkel
Ducco-lakkozás
garancia mellett - legolcsóbban elvégzünk

6 üléses
FIAT AUTO
505. tip. teljesen kijavitva, különféle használt
motorkerékpárok eladók
AMERICAN AUTO, WEIGAND & Co
SUBOTICA,
Kujundžićeva ul. 4. 6080 Telefon 447.

Fiat-alkatrészek
eredeti gyári áron, minden tipushoz azonnal szállit
„AUTOMOBILIA“
FIAT-Torino főképviselet Subotica
Nagy választék 1927 tipusu FIAT-autókban

LOKOMOBIL

6. számu (15—25 HP) nagyon olcsón ELADÓ!
Ingenieure R. A. Gorjan Zagreb Boškovićeva 2

Landau Juliska táncintézetében
a szünidei diáktánckurzus junius 20-án hétfőn d. u. 6 órakor megkezdődik. Felnőtteknek este 8 órakor. — Két hónapos tanfolyamok. — Az oktatások hetenként négyszer tartatnak meg. — Nővendékek felvételnek állandóan julius h 1-ig. A palcsi tánckurzus julius hó 1-én kezdődik.
Landau Juliska táncintézete Suboticán
Pašićeva ulica 10.

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen kis fiacskánk elhunyta alkalmából részvétükkel fájdalmunkon enyhiteni igyekeztek, ezuton mondunk köszönetet

dr. Pataki Antal és neje Lichtnekert Ida

6041

A maliidjosi és környékbeli t. feleink szives tudomására hozzuk, hogy **Weisz Jenő** maliidjosi tanitó, volt ügynökünktől képviseletünket megvontuk. Nevezett nincs jogositva nevünkben sem üzletkötésre, sem pénz felvételre.

Subotica, 1927. junius 18. 6089

Jadransko Osiguravajuće Društvo
szuboticai vezérügynöksége.

Modern férfiruha szabás tanitás!

Mely szisztemát, az iparkamara, a szuboticai ipartestület, a szabóipar szakosztálya, a tanonciskola igazgatósága, a szabóipar tovább fejlesztése céljára elismert. — **Julius 4-én a vidékiek részére, — julius 18-iki kezdettel a helybeli hallgatók részére a tanitást megkezdem.** Régi módszer átdolgozására különórát is adok. 1926. évben az ipartestületben téli tanfolyam hallgatóinak ujitásomat *julius 2-án d. u.* lakásomon dijtalanul fogom bemutatni. Jelentkezőket felveszek.

1008 **Futó Tamás szabó-mester**
Szubotica, II. kör, Minkova ulica 6.

Poziv

D. D. za Izradu Creva u Subotici

na dan 26. juna u 11 sati pre podne održaće u dvoranama ovoga poduzeća svoju

XIV. redovnu godisnju glavnu skupštinu

na koju se poziva št. deoničari u smislu na ovo odnosećeg članka osnovnih pravila.

Dnevni red:

1. Izveštaj ravnateljstva o poslovnoj god. 1926
2. Podnesak bilansa i zaključnih računa.
3. Izveštaj nadzornog odbora.
4. Davanje apsolutorija i donošenje odluke u predmetu resultata.

Ravnateljstvo.

Primedba: Na skupštini mogu učestvovati samo oni deoničari, koji svoje deonice sa kuponima zajedno bar 4 dana prije skupštine na blagajni poduzeća u depozit stave. 2546

Oglas licitacije

Gradjevni Odbor za izgradnju lokalizacionog nasipa Sonta—Bogojevo ovime raspisuje javnu ofertalnu licitaciju sa skraćenim rokom za sastavljenje esproprijacionog projekta i popisa za zemljište koje je upotrebljeno za gradnju lokalizacionog nasipa Sonta—Bogojevo.

Kompetovati može svaki ovlašćeni civilni inžinjer (geometar).

Površina koja će eksproprisati iznaša oko 160 kat. jutara.

Ponude taksirane sa 100 din. taksene marke imaju se predati u zapečaćenom omotu 29. juna 1927 godine do 10 sati prepodne Gradjevnom Odboru na željezničkoj stanici Bogojevo.

Detaljni uslovi mogu se videti svakog radnog dana od 9 do 12 časova u kancelariji Bogojevo—Vajska—Živa Vodne Zadruge u Bogojevu.

Za kauciju ima se položiti u gotovom novcu ili vrednosnim papirima po §-u 88. Zakona o Državnom Računovodjstvu Dinara 10.000 do sati odredjenog dana.

U Bogojevu, 15. juna 1927. godine.

Gradjevni Odbor za izgradnju lokalizacionog nasipa Sonta-Bogojevo.

Köszönetnyilvánitás

Alulirott volt »*Pomoć*« egyletbeli tag ezuton is hálás köszönetemet fejezem ki a »*Sreća*« kiházasitó egyletnek, hogy engem tagjai sorába átvett és segélyemet pontosan, minden levonás nélkül kifizette.

Surányi Anna
Senta, Laza Lazarevićeva 15.

Zálogintézeti árverés

Mindazok a zálogtárgyak (perzsaszőnyegek, autók stb.), amelyeknek zálogjegyei 1927 május 22-ig lejártak és nem rendeztettek, 1927 junius 25-én d. u. 4 órakor bankhelyiségünkben megtartandó nyilvános árverésen eladatnak.

Suboticai Kereskedelmi és Iparbank

Novisadi Autó és Motorkerékpár Cimtár

3489

AUTÓK
Benz-Mercedes Sibinjanin Janko 22
Citroën A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7
Fiat Suhanov Željeznička ul. 77
Ford Autokar Trifković trg 6
Praga Rekord r. t. Temerinska ul. 6
Tátra és Hanomag Sibinjanin Janko 22

KAROSSZÉRIA KÉSZITŐ és JAVITÓMŰHELY
Mogin Mladen Temerinska ul. 49

AUTÓJAVITÓMŰHELY
Express Madjarska ul. 53
Fellegi József Futaki put 92
Marmos i drug Sibinjanin Janko 22
Soffőriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban
Zikmund i drug vas- és gépgyár, Limán

AUTÓBENZIN és OLAJTÖLTŐÁLLOMÁS
Komlós Testvérek Örmény-utca
Rogulya Iván Trifković trg 2
A. Vranić i drug Kr. Aleksandra 7

AUTÓALKATRÉSZEK
Alba tükörgyár Željeznička ul. 53

AUTÓ- és KOCSIKELLÉKEK
Lutze Ágoston, Carinska ul. 10

AUTÓGARÁZS
Soffőrisko'a Kr. Aleksandra ul. 7

AUTÓ- URVEZETŐ és SOFFŐRISKOLA
Soffőriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban

MOTORKERÉKPÁROK
D. kerék Meghatalmazott R. Langsteiner Futoški put 47.
D. K. V. A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7
D. M. W. Sibinjanin Janko 22.

TRAKTOROK
Case, Rekord r. t. Temerinska ul. 6.

Kardos hirdetővállalat együttes hirdetései Novisad

Agfa-selymet
és
Agfa-Travis selymet
szállit
Dragan Tomljenović, Zagreb
Mažuranićev trg 2a. Telefon 1208 és 2815

Az
I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft
müselyem-osztálya
BERLIN S. O. 36
képviselője

Tripoliszi
Fiat-autóbusz
és egy háromtonnás
Fiat-teherautó
előnyösen eladó
Halbrohr és Társa cégnél
Subotica, Kralja Petra Pa k 7, Vasutt.l szemben

Kerékpár! Varrógép!
Ciürkopp a legjobb!
figyázat az originál márkára!

Columbia gramofonok!
Minden e szakmához tartozó cikkek **legolcsóbb beszerzési helye.**
Javitások 24 órán belül garanciával készülnek
S. AD. ENGL, SUBOTICA
Uj üzlethelyiség: Pukovnika Krupusevića (Rudić utca gyümölcs tér) Telefon: 8—15.

Nagymalmok és gabona-nagyszállitók
képviseleteit
6054
átveszi egy Szlovéniában jól bevezetett ügynökség, mely az egész területet autóval utazza be. Szives megkeresések német vagy horvát nyelven „AGIL" jeligére e lapnak kiadóhivatalába kéretnek

UTAZÓ-BŐRÖNDÖK
legolcsóbb és legfinomabb kivitelben
beszerezett kazetták, legmodernebb női ridikülök, pézetárcák csakis
SCHLAGER HENRIK
speciális bőráru- és bőröndös szaküzletében kaphatók.
Megrendelések, javitások elfogadtatnak.
3074

MOTORHAJO-VÁLLALAT
Stari Bečej és Novi Bečej közötti 1 személyszállitó hajó 25—30 személyre, 65 HP 6 hengeres motorral, vontató- és személyszállitóhajó 2 drb 50 HP szivógázberendezésü motorral, 3 vagonos tölgyfadereglye, 1 35 HP szivógázmotor (volt hajómotor) és egy 2 üléses Opel-autó kedvező fizetési feltételek mellett eladó
Schumacher Gyula
Stari Bečej

A KOVACS-FELE
Nagyenyedi Arckenőcs
és
Borax-szappan
10207
évtizedek óta elismerten a legjobb és legártalmatlanabb arcszépitő és bőrfinomitó szer. — Kapható minden gyógyszertárban, drogériában, és illatszerüzletben. — Főelárusitó: **Drogeria Hercl Subotica,** Aleksandrova ul. 1.

SZENTI ÉS VIRÁG
épület-mübutorasztalosáru ipartelep
Subotica. Telefon: 3—83.
Készitenek: mübutort, épület, portál, parkett, üzletberendezést stb.
Nyári kerti és tonett székek, valamint parkett állandóan raktáron és olcsón kaphatók.
Árajánlatot dijmentesen küldünk bárhová.

Láng L. gépgyár R. T.
Budapest 56
Ajánlja elsőrendü, jónevü, ismert gyártmányait
Diesel-motorok
légsüritővel
Diesel-motorok
légsüritő nélkül
Stabil gőzgépek
Félstabil gőzgépek
Gőzkazánok
Mérsékelt árak. — Kedvező fizetési feltételek
Rövid szállitási határidő. Dijtalan mérnöklátogatás
Azonnali részletes felvilágositással szolgál:
Somogyi László
okl. gépészmérnök
Subotica, Kr. Aleksandra ul. 15
5347

Figyelem!
Kézimunka, stór, ágyteritő, ágynemü, fehérnemü, ugyszintén elsőrendü valódi fiék, toledók és ajourok, egész menyasszonyi kelengyékhez tartozó összes felszerelések **legujabb párisi mintáimból megrendelhetők. — Gobelin-képek óriási választékban!** — Szives meghivásra legrövidebb idő alatt elmegyek
6045 **Róna Miksa**
kézimunka-üzlet
Subotica, Strossmajerova ul. 6

Schweinfurti zöld

eredeti csomagolásban ha álfejjel, minden permetezéshez szükséges. 591
Nagyban és kicsinyben kapható:

Sugár Manó cégnél, Subotica

Gyümölcspiac Telefon 47. sz.

RAUSCH-PENSIO
BALATONFÖLDVÁR

Kellemes családi otthon.
Diétás francia-magyar koszt
Napi 10—13 pengő

6082

LE

a kötéssel és nyissák ki már egyszer szemüket, ne vásároljanak üzletekben, ahol silány árut drága pénzért kinálnak, hanem vegyen még ma 50 paráért egy levelezőlapot, és irjon azonnal a több ezer ábrás képes árjegyzékért

R. Stermecki nagyáruházának **Celje**

1 61 *Slovenska 27. szám*

ahol csodálatos olcsó árakban talál ruhaneműt, cipőket, kalapokat, ingeket, harmonikát, bőröndöket, toalett, divat és sok más galanteria tárgyat. 500.— dináron felüli rendeléseket bérmentve hozza az áru nem felel meg, kicserélem, vagy a pénzt visszaküldöm

---

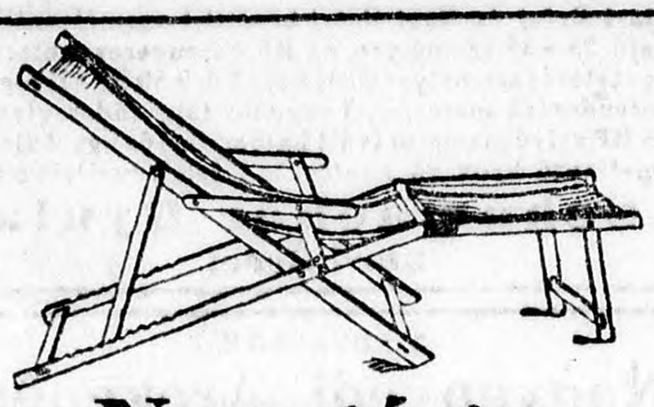

Nyugágy

keményfából, I-a lenhuzattal, elsőrendü kivitel **darabonként Din. 170** ab Subotica, nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

Weitzenfeld és Társa, Subotica

JUNIPER
ZÖLD SÓSBORSZESZ

minden más gyártmánynál
hatásosabb

Győződjön meg róla. Kérjen a füszerkereskedőjénél egy ingyen minta üveget leirással

Mr. Alfred Blum Subotica 1281

Falburkoló

FAYENCE-LAPOK,

cseh és belföldi **cserépkályhák, samott-tégla, liszt** 2419
állandóan **gyári áron** kapható

Schomann és Bauer

Novisad, Jevrejska ul, 9. Telefon 316.

„JUGOPROTEZIA" Z

KÉSZÍT:

Mülábakat és mükarokat
Ortopéd apparátusokat beteg vagy korcs és görbe végtagokra
Ortopéd füzőt ferde és görbenövésü testrészekhez
Különféle kötőket és bandázsokat az alsó test különböző elváltozásaihoz. Sülyedés, sérv és köldöknek

Hygenikus füző a test formálás a és füzésére. Az összes cikkeket az egészsé apo ásához és a betegs g gyógy tásához. **Speciális kido** gozá l Minden orvosi felügyelet mellett. — Orvosi rendelők és kórház berendezés k. Kiv te tekintete el ugy a külföldön, mint a belföldi konkurrencia nélkül.

Kovács és Gelányi

füszer- és csemegekereskedése

SUBOTICA

Rudić-kitérő

Telefonszám 8-45.

18—25 HP.

MOTOR

megvételre kerestetik.

WESZ HUGÓ
SUBOTICA

3012

Montecatini olasz kékkő és **I-a majunga raffia**

kapható nagyban is.

NOJCSEK GÉZA
Subotica

Olasz kékkő
I-a raffia kapható
Kovács és Gelányi

füszer-
és csemegeüzletében

Rudić-kitérő Telefon 8-45.

ÜVEG, porcellán, képkeretező és kölcsönedény üzletemet Gyümölcspiacra Krekus és Nagybazár közé helyeztem át, ahol nagy szortirozot raktárt, beöltet üvegekből óriási választékot tartok

Berkes József

Rudićeva u'. 4139

Pensionat Raschke

Wien,
XX. Gatterburggasse 1.

Leányinternátus, magánoktatás, iskolák közelé en, állandó felügyelet, jó ellátás. 4814

---

90 dinártól

konyha és szobafestést, azonkivül előnyösen vállal templom és kápolnafestést

Horváth Almáski József

Skotus Viator ul. 75. 2544

HADNAGY ISTVÁN

szabó

készit polgári és minden hitfelekezeti papi ruhákat

Subotica,
Sučićeva ulica 10

2651

Apritott száraz bükk

TÜZIFA

házhoz szállitva

Din. 33·— 4105

Matija Engler i drug
fakereskedésében

Subotica, VII., Mil š Obl'ić 6

3257

Jegyszekrényeket

elsőrendü kivitelben készit és raktáron tart

Milošević Veljko

Sombor,
Zlatna greda ul. 2

Hihetetlen olcsó árak! Prospektust ingyen küldök

HADNAGY

asztalosmester készit épületmunkát. **Festett butorok állandó raktára.**

Javitásokat vál'al. **SUBOTICA**

1575 Petrogradska u'. 6

ABLAKÜVEG

minden méretben legolcsóbban kapható

Drag. Obradović

üveggyári lerakat
Beograd, Knez Milana 31
Uroševa Pivnica

Zongorák Pianinók a világ legjobb márkái. Hosszu lejáratu részletfizetésre a legnagyobb raktár az országban

KAIN

hangszerkészitő Subotica, Városháza épület.

Ez a valódi
Daruváry Krém

Háromsarkos piros dobozban. Ne fogadjon el mást. Kapható minden jobb üzletben. Ahol nem kapható rendelje postán a készitőnél.

Blum gyógyszertár, Subotica

1327 **Főpostával szemben.**

SOFFŐR-MECHANIKUS TANFOLYAM

nyilt meg az Első Szerb Privát Soffőr Iskolában Beograd, Koszovszka 37. A tanfolyamon résztvehet bárki, minden előképzettség nélkül. Tanfolyam végeztével a tanulók állami vizsgát tesznek és engedélyt kapnak bármilyen gépkocsi hajtására (érvényes külföldre is). Tanulás és vizsga szerb, német, vagy magyar nyelven. Az eredményért teljes felelősséget vállal az iskola. Tandij lakással együtt 1800 dinár. Bővebb felvilágositást kivánatra küld az iskola.

2598

KRAJČOVIĆ-féle (Dr. Spitzer)

UJ VUKOVÁRI ARCKENŐCS

(nappali és éjjeli használatra)

Utolérhetetlen és csodás eredmény szeplők, foltok, pattanások, mitesszerek, orr- és arcvörösség és valamennyi arctisztátalanság ellen. Valódi csakis a készitő fényképével. Árak: Kenőcs 8·— és 12·— din., szappan 5·— din., puder és krém 10·— din.

Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és parfümeriákban

Depot: KRAJČOVIĆ-féle gyógyszertár VUKOVAR. 1667

Dr. Schaefer's Epilepsan
Epilepsziás görcsök és eskór ellen

15 év óta legjobban bevált. Naponta beérkező köszönőlevelek. Közelebbi felvilágositás és szétküldés: Apoteka Sv. Stepanu Mr. M. Fister Osijek III.

4613

A legrégibb bécsi szarvasmarha- és sertésbizományi és exportüzlet

Otto Benedekovits

Wien, III/4 — St. Marx

Telefon interurbán 92—402. Alapitva 1868
Éjjeli tel. 98—402

Sanatorium Semmering

(ezelőtt Vécsey Semmering) Tulajdonos:

Otto Benedekovits

Telefon Semmering 10. Egész éven át nyitva! 1138

„Bayer"
Aspirin tablettái

gyakran lesznek hamisitva. Hogy hamisitványoktól megóvjuk, követelje az eredeti "Bayer" csomagolást 6 és 20 tablettával (lapos doboz) a kék-fehér-piros védbélyeggel.

Minden más tabletta csomagolást utasitson vissza.

---

680 kgr tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral lett csépelve, betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utána csépeltünk

Pénzt, időt és munkát takaritanak meg.

a dobkosár betétlée alkalmazásával.

Kérdezősködésre ingyen és bérmentve nyujt a világ utját.

BÁRDOS és BRACHFELD, NOVISAD

ŽELJ ZNIČKA UL. 105—107 141

Olcsó könyvek!
Alkalmi vétel!

Beke Margit: **Manci, Lacika, Zsuzsa** Gyermekregény, 95 lap — — —	12 din.
Bródy László: **Bohóc,** 72 lap — — —	15 „
Erasmus Rotterdamus: **A balgaság dicsérete,** 143 lap — — — —	8 „
Gorkij Maxim: **A gyónás,** 220 lap —	18 „
Nagy Lajos: **Az Andrássy-ut,** 212 lap —	26 „
Nagy Teréz: **A békehajó** (ifjusági regény), 72 lap — — — — —	14 „
Révész B.: **Egyedül mindenkivel,** 169 l.	32 „
Schiller Ottó: **Bevezetés a biologiai esztetikába** — — — — —	8 „

60

dinár összegü rendelésnél a könyveket portómentesen szállitjuk

A fenti egész sorozat bérmentes küldéssel (nyolc könyv) ára összesen

120 din.

A megrendeléseket sorrendjében szállitja

Minerva d. d. könyvosztály

ELIT PENZIÓ
ELEGÁNS SZOBÁK
teljes ellátással, szép
fürdőszobákkal
Reggeli, ebéd, vacsora
külön is kapható.
Abonnenseket
házonkivül is felveszünk.
Kitünő bácskai konyha
Beograd
Gundulićeva ulica 14.
Földszint külön bejárattal
5092

Ne fájjon a feje,
ha lakásában
poloska van,
48 óra alatt kiirtja
FARKAS kárpitos
Subotica, Zmaj Jovin trg 3
5 05

Prima tölgy-parketta
eredeti gyári áron
minden méretben
kapható
Goldfahn Bertalan
Sombor, Kneževićeva
(Csihás Benő) ucca 2 5 101

Uj üzlet!
Naponta
friss tea-vaj
nagyban és kicsinyben
különféleásványvizek
füszer- és csemegeüzlet
legolcsóbb bevásárlási
forrása
HERZL VILMOS
Vilsonova ulica 8. szám.
Telefon 5—40. 4485

Cséplésbez
I-a minőségü, száraz, pormentes
FASZENET
ajánl
Révai Adolf
Subotica, Sokolska 2
Telefon 5-51 5727

Butorokat
ebédlő, háló, uri szobaberendezéseket,
portálokat
legelőnyösebben szerezheti be
Domján Valentin
butorüzletében
Subotica, Zrinjski trg 11
5597

Kétüléses csukott
(Coupe) Ford autó,
jókarban levő, keveset használt,
valamint használt Ford teherautó olcsón eladó. Ford, Fordson alkatrészek legolcsóbban
beszerezhetők 5513
Földvári Bélánál
Stari Bečej Telefon 8.

Uri közönség figyelmébe!
Igy modern fényképeimről
meggyőződjék,
próba felvételt
ingyen készitek
Nagyitásokat olcsón vállal.
Futoševits Foto-salon
Rudićeva 3. Čovič röfösmellett
5715

1 liter kitünő
siller bor 6 dinár
fehér bor 7 dinár
Saját főzésü törköly-, szilva- és barackpálinka, valamint
füszer- és csemegeáruk legolcsóbban beszerezhetők
Nojcsek Géza
füszerkereskedésében
Subotica, Sandrovićeva u.

LEVELEZÉS

Szivikém. Leveled várom. Irj sokat. Csókol, Kikinda. 6072

Richmond. Minden látszólagos távolságokon keresztül enyémnek érzem Magát, minden gigantikus vágyakozásunk ellenére Magával vagyok: mindig, csókosan, önfeledtségben, szárnyaló hitben. 6031

Hölgyek figyelmébe!
Minden nőnek nélkülözhetetlen
Szenzációs szabadalma ott női
toilett cikk prospektusát és
leirását 10 dinár beküldése
ellenében (bélyegben is) ajánlott levélben diszkréten küldi
a vezérképviselő. Rendelésnél
ezen összeg visszatéríttetik
Subotica postafiók 136

Lagner
uri és női fodrász üzletben
a kiszolgálás vezet
Bubihajvágás, manikür, ondolálás, hajfestés, hajmunka, maskirozás és babaklinika
Mindenféle női hajat a legmagasabb áron vesz
Jovan Lagner
fodrász, Pašićeva ulica 6

HÁZASSÁG

Házasságokat legdiszkrétebben közvetit az Első Délamerikai Magyar Házassági Iroda, La Margareta Cass Corr 332. Buenos-Aires. 4186

Házasságot urikörökben, ugy bel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. — Marie Feies. Vel.-Kikinda. Cara Lazara ulica br. 1625.

Sok vagyonos nő vagyontalan urakhoz is férjhezmenni óhait. Megbizást elfogad »Amor« házasságközvetitő iroda. Temesvár. Városház utca Nr. 16. 1622

Házasságot kötnék csinos nővel. Vagyonom 400 hold prima földbirtok. Miután 30 éves fiatalember vagyok, csak magamhoz illő koru nőt óhajtok feleségül venni. Megfelelő aktiváim miatt hozományra nem pályázom. Teljes cimü levelekre válaszolok, amit a lap kiadóhivatalába »Közvetlen« jeligére kérem. 5909

Házasságokat közvetit sikeresen legnagyobb diszkréció mellett. »Urania« Ing. Bogdanova ul. 14. Telefon 47—43 Beograd

Házasságot legjobb családoknál diszkréten elintézek Megbizást »Doktorné« jeligére Szubotica, Pašićeva 3 I. em. 6094

FOGLALKOZÁS

Elsörendü szalónszabónő uriházakhoz ajánlkozik. Otthonra is igen olcsón vállal. Cim Subotica. Cara Lazara ul. 52. 2395

Fiatal asszony magányos urhoz vagy nőhöz házvezetőnőnek elmenne, esetleg 1—2 gyermek mellé anyahelyettesnek is, hová öt éves kisleányát is magával vihetné. Cimeket a kiadóba kérek. 6055

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Ön állást keres? Tanuljon ki soffőrnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés bármikor. Eredményért garantálunk. Soffőriskola (keresk. és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7. az udvarban. Vállal gumivulkanizálást. 3389

Zenész és pincér urak figyelmébe! Két dinár a gallér, két dinár a keményitett ing mosása és vasalása Czirok Mária nagymosodájában, Dulicseva-ul 10. 5747

Tanitónő állást keres 4—12 éves gyermekekhez. Beszél magyarul, németül és szerbül. Cim: Vršac, Vilsonova 7. 5939

Társat keresek kitünő szabadalom értékesitéséhez kevés tőkével. »Mechanikus előnyben« jeligére »Eros« ügynökség továbbit, gyümölcspiac. 5944

Házvezetőnőnek ajánlkozik intelligens, fiatal, elvált asszony magányos urhoz. Kitünően főz. Leveleket »Házvezetőnő 30« cimen továbbit a kiadó. 5959

Ispán, belterjesebb gazdálkodásra felvétetik. Kimeritő ajánlatok »Ispán« jeligére a kiadóba kéretnek. 5967

Szoptatósdada kerestetik 3 hónapos gyermek mellé. Feltétlen egészséges férjes asszonyok előnyben. Vukovićeva (Harmat) ul. 24. 5970

Falusi, illetőleg tanyai háztartás vezetésére zsidó asszony kerestetik, ki már ily alkalmazásban volt, adja be ajánlatát a kiadóhivatalhoz »Megbizható« jeligére. 5978

Okleveles gyógyszerész, szerb, magyar, német nyelvismerettel, négyheti kisegitésre mielőbbi belépéssel kerestetik. Cim a kiadóban 6004

Női fodrász, aki a vizondolálásban is jártas, azonnal felvétetik. Hacker Regina női fodrász szalonja Pančevo. 6005

Fömolnári állást keresek, ismerem az összes őrléseket. Ibisits C. Veco Bolevisévik Petar ul. 67. Subotica. 6007

Tanoncot jó családból felveszek. Krizsán szabó, Bene Sudarevićeva ul. 30. 6009

Malomtisztviselő (expeditor) fiatal, nős, 5 évi gyakorlattal, elektrotech. szakiskolával, szerb, német és magyar nyelvtudással, hasonló állást keres, esetleg elmenne nagyobb müszaki céghez utazónak is. Cimeket »Munka« jeligére a kiadóba kér. 6026

Fazekassegédet állandó munkára keresek. Özv. Szecsenyi Jánosné, B.-Gradište 6073

Szerbül tudó kiszolgálóleány felvétetik Sudar cukrászdában. 6076

Fiatal asszony házvezetőnőnek elmenne. Háztartás minden ágában jártas. »Rendszerető« jeligére a kiadó továbbit. 6066

Utazó, ki fix állásban van és nyakkendő eladással is foglalkozna, magas jutalékkal azonnal felvétetik. Alexa Industria Kravata Subotica, Vojnovićeva ul 5. 6077

Cukrászsegéd, jó munkás azonnalra kerestetik. Cim a kiadóban. 5503

Kiszolgálóleány, szép, jómegjelenésü, cukrászdába felvétetik, szerbül, magyarul beszélők előnyben. Cim a kiadóban. 5897

Házmesternek felvétetik gyermektelen házaspár. Bővebbet Földes ruhaüzlet. 6075

Bejárónőt keresek. Jelačićeva ul. 5. 6059

Esztergályost keresek, ki ambrosit akalit csont és hasonló cikkek megmunkálásához ért, ajánlkozzon Birn ernyőgyár, Ada. 6060

Egészséges szoptatósdajkát keresek 4 hetes gyermekem mellé. Leveleket Wollweiter gyógyszerész (Writs gyógytár) Sombor. 6059

Vidéki kisebbvárosban levő vegyeskereskedésem kibővitéséhez nagyobb tőkével rendelkező megfelelő társ kerestetik, nagy üzlettel és raktárakkal rendelkezem. Ajánlatokat »Biztos jövő« jelige alatt a kiadó továbbit. 6079

Papucsossegéd, komoly munkás kerestetik. Irásbeli ajánlatok J. Zavičić papucsos, Zagreb, Nova Ves 62 6053

Fodrászatra tanittatnám 14 éves leányom, ahol teljes ellátást kaphat, vidékre is Cim a kiadóban. 6050

Tanoncnak adnám fiam teljes ellátásra és ruházattal, lehet vidéken is. Cim Futosevics, lelencház mögött, Vermes-telep 3. Subotica. 6051

Gyermeknyaraltatás Grácban. Üdülést kereső fiuk vagy leányok elhelyezéséről gondoskodik és levélre válazt ad a Landesverband für Fremdenverkehr (Graz Hauptplatz) megbizásából Prof. Ludwig Karl, Graz Orillparzerstr. 26. Part. 6039

Volt önálló kereskedő keres **utazói,** *raktárnoki,* vagy más bizalmi állást. »33« jelige a kiadóban. 6038

Fömolnári állást keres a malomszakmában, szerelésben, alakitásban és javitásban teljesen jártas szakember. Leveleket fizetés megjelöléssel »Korrekt« cim alatt a kiadó továbbit 6021

Álláshoz juthat Beogradban azonnal, ha ir »Urania« irodának Beograd, Ing. Bogdanova ul. 14. Telefon 47—43. 6086

Manikürözönök azonnal felvétetnek Atelje Kulić, Subotica, Manojlovićeva ul 7. Csakis elsörangu munkaerők jelentkezhetnek. 6081

Hosszabb szolgálattal biró kocsist keres a Bélipar r. t. 6017

Szivógázmotor kezelő, soffőr, géplakatos, jó ciril és latin kézirással, alkalmazhatóságának megfelelő állást keres. Cim a kiadóban. 5937

Eine kroatisch und deutsch sprechende Kindergärtnerin, aush als Stütze der Hausfrau, wird zu einem zweijährigem Mädchen per 1. Juli aufgenommen. Adresse: Deutsch, Jugovića ulica 19. 6088

VÉTEL-ELADÁS

SLAVEKS-PAKRÁCI
BÜKKHASÁB
TESLICI RETORTA
FASZÉN
LUDVIG HUBERT i SIN
NOVISAD,
5072 PÓSTAFIÓK 25.

Asszonyom és Uram! Mielőtt kedves leánya menyasszony lenne, gondoskodjék kelengyéről, amelynél nem csekély fontossággal bir a **paplan.** Ne mulassza el ez alkalomból felkeresni üzletemet, ahol meg fog győződni áruim legkiválóbb minőségéről, valamint áraim hihetetln olcsóságáról. Nem különben nagy összeget takarit meg, ha régi paplanait átalakitja, amelyet tetszés szerinti nagyságban uj vagy régi anyaggal, pehelyből, gyapjuból vagy vattából teljesen ujjá alakitok olcsón, izlésesen és divatosan. Szives megkereséseiket várva, vagyok teljes tisztelettel Bulyovcsics Béláné, Subotica, Pašićeva (Gőzfürdő) ul. 9549

Aratógépek, marokrakók generál javitva, eladók. Dr Vojnich, postafiók 24. Bačka Topola. 5562

»Amor« kékitő, zacskós, 1 doboz, 100 zacskó din. 40.— Laza Konstantinović füszer- és csemegekereskedésében. 5564

6 HP. huzatos garet lokomobil, 5 atm. jutányosan eladó. Ugyanott könnyü kerekes elevátor megvételre kerestetik. Turuc Péter Bajsa. 5787

Slaveks-pakráci bükkhasáb, teslici retorta faszén, Ludvig Hubert i sin, Novisad, postafiók 25. 5796

Sarokház Pancsevón, alkalmas nagyobb füszerüzletnek, a legforgalmasabb és a hidépités folytán legjobb jövőjü utvonalon, az Uprava Fondovánál levő 9 százalékos betáblázással eladó Gajics gyógyszerésznél. 5806

Pancsevón ujonnan épült emeletes házban két üzlethelyiség és egy orvosi rendelőnek alkalmas három szobás lakás azonnal kiadó. Gájics gyógyszerésznél, Pancsevón. 5807

Eladó 4 HP huzatos cséplőgarnitura, cséplésre készen, hozzátartozó felszereléssel együtt, esetleg külön is eladó. Rózsa Ferenc St. Kanjiža. 5858

Olcsó tüzifa
100 kg. vágott és apritott fa házhoz szállitva
30·— dinár
Pontos mérésért garantálunk. Kiszolgálás szolid és gyors
„BOSNA"
fakereskedés
SUBOTICA
a v suti teherpályaudvar mellett
Telefon 152.
6091

Cipésztanfolyam
nyilik mesterek és segédek részére
TANDIJ 150 DINÁR
Jelentkezés a tanfolyam vezetőjénél 5988
Polgár Rudolfnál
Subotica, Ciril Metod trg 7.

Ügyes
masamodnőt
azonnalra
felvesz
„Vulkan"
női kalapszalon
Subotica, Strosmajer ul.

Szolid áron és precizen
FEST
TISZTIT
WIHARD
Subotica, Sokolska 3.
5789

Dominó,
sakk, dákó, billiárd-golyó, mandinergummi, ignum sanctum golyó, kuglibabák legolcsóbbak
Gerber Jakabné
első suboticai esernyőkészitő műhelyében Subotica, Sudarević u. 32
6040

Párisi
kereskedő
bevásárlási és privát
megbizást elfogad
A. VELLES, 45 rue des Trois Bornes
PARIS
4567

Vigyázzon a szemére!
Csak szaküzletben vásároljon!
A valódi „ZEISS" szemüvegek gyári lerakata
A. MAYERHOFF
Vel. Bečkerek
Aleksandrova ulica 10.
Subotica, Aleksandrova ul. 9.

Épület - mübutor - parkett
állandó raktár
FISTER 12075
gépe őre berendezett épület- és mübutor üzemében
Subotica, Gajeva 38
Tel.: 4-20 Árajánlat dijmentes

Siremlékek
WEIGNER KÁROLY
Óriási választékban gránit- és márványsirkövek keresztek, kősz obrok készitése. Mükövek, betoncsövek, cementlapok meglepő olcsó áron beszerezhetők
géptizemre berendezett sirkőipartelepén és műkőgyárában
STARIBEČEJ
3550

LIFKA KERT-MOZI

Csütörtök—vasárnap:

A Faust és Nibelungok testvérfilmje

A német nemzet legendája

A VASÖKLÜ VITÉZ

(Der Götz von Berlichingen)

Göthe világhirü költeménye után 7 felv. — Főszereplők: **Eugen Klöpfer, Erna Morena, Lucy Höflich, Greta Reinwald**

Kedvezőtlen időben a teremben

KORZO MOZI

Csütörtök—vasárnap:

Carlo Aldini

akadályt nem ismerő bravur színészujdonsága

RÉMÜLET ÉJSZAKÁJA

Előadások kezdete d. u. 5 és este 9 órakor

Egészen uj francia főzőkályha eladó. Megtekinthető mindennap 9—12-ig Paja Kujundžića 76. 6078

Jókarban levő autót (nem Ford) megvételre keresek. Häger József, Ridjica. 6071

10 m m akácmézre ajánlatot kérünk. Érdeklődők Algaier igazfató Ceminac (Baranya) forduljanak. 6072

Két jókarban levő szekrény eladó. III., Raićeva ul. 18. 6074

Használt tatőzsindely csomagolva, javitásra alkalmas, eladó. Jukićeva ul 23. 6068

Csépléshez olcsó, tisztán kezelt borok kaphatók. I., Šenoe ul. 10. 6062

Olcsón eladó betegtoló kocsi, komplett lakatos és kovácsszerszámok egész műhely berendezéssel Subotican. Tóth József V., Miška Prčiča ul. 20. (Köteles-u.) 6057

Eladó kitünő minőségü siller bor 10—12 hkt. Karadžićeva 20. (Bárányköz). 6052

Regatta-csónak, 2 üléses, 3 személyre, kocsival, eladó. Brauchler butorüzlet, halpiac. 6049

B. S. A. gyártmányu motorkerékpár mellékkocsival vagy anélkül, teljesen jókarban levő, azonnal eladó. Bővebbet Fellegi József, Novisad, Futoški put 92. 6042

Szegedi-szőlőben, Kiskőrösi uton ház, négy kapa telekkel, gyümölcsfákkal eladó. Bővebbet Ambrus Lajos Szegedi-szőlő, Kiskőrösi-ut 228. 6031

Füszerüzlet kétszobás lakással a város beltéri közelében, házzal együtt eladó és azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 6034

1 drb. gyári szallagfürész, állitható asztallal, 1 drb. szallagfürész kocsira szerelve, 3—4 HP nyersolajmotorral, 1 vasesztergapad eladó. Leipnik testvérek, Subotica. 6083

25 család méh pergetővel és egy spediter kocsi eladó. Mezei István, Bačka-Topola, Vásártér. 6010

Eladó keveset használt Dürkopp bicikli. Megtekinthető Harambašičeva ul. 10 Kath. legényegylettel szemben, kárpitosnál. 6087

Nagy barna cserépkályha és nagy vaskályha eladó Zmaj Jovina 2. 6095

Nagy, száraz, betonozott souterrain helyiség, nagy fedett szin, emeleti szoba 2 kisebb helyiséggel kiadó Strossmayerova ul. 20. 6032

Nagy uri családi ház beltéren parkirozott udvarral és istállóval, gyönyörü épület eladó. Lakások, üzletek, palicsi villák, butorozott szobák kiadók. Lang Agentura, Pašićeva 3. I 6093

Átadó a Hotel Pakrac Pakracon, áll: étterem és kávéházteremből, 2 szoba a teremhez, 12 vendégszoba, 2 szoba a szállodás részére kerthelyiség, kuglizó és az összes mellékhelyiségek. A hotel teljesen ujonnan butorozva és berendezve. Évi bér 45.000 dinár. Az inventart a bérlő köteles átvenni. 6027

Elektrotechnikusok figyelmébe! Mariborban kiadó egy 6.63×5.60 m. méretü igen alkalmas helyiség, két kirakattal. A város legforgalmasabb részén, hidfőnél. Nagy kereseti lehetőség. A helyiség esetleg fiókvállalat céljaira is megfelel. Beranić, Maribor, Kralja Petra trg. 6019

Irodahelyiség telefonhasználattal kiadó és egy nagy pince ugyanott azonnal átvehető. Krausz Géza szállitó. 6090

Használt boroshordók 100 litertől 800 literig eladók Beogradski put 74. 5903

Cséplőgépkeféket, legjobb anyagból, legolcsóbb áron szállit azonnal Weisz kefegyár, Subotica. 5920

5 járatu motormalom, nagy körzettel kis vasut mellett telekkel vagy anélkül sürgősen eladó. Nagy Antal Mól völgy. Bačka. 5926

Jókarban levő Oppel autóm eladó. Dr. Ludaics Milos ügyvéd, Senta. 5933

Vendéglő eladó a község központján egy lánc telekkel, 1 drb 3 HP gőzmotor, 1 drb 99 literes gőzkazán, 1 drb egyenáramu dinamo 18 amperes, 110 wolt, 1 drb 15 HP motor, alja 4 kerékkel. Hermetz András Maliidjoš. 5938

Eladó Sebesicsen, az állomástól 1 km.-nyire 8 lánc föld. Cim a kiadóban. 5946

Hova megyünk vásárolni? Donáth Lipót ócskavaskereskedőhöz Szuboticán VII Cara Lazara 29. Ott félig ingyen kapható mindennemü vas, transzmissziók, vasuti sinek, mezei vasut sin 5 kgr folyóm., vaskocsik föld és fahordáshoz, kazánlemezek, kazánrostélyok és gépalkatrészek. Vidékre is szállit. Ugyanott veszek minden mennyiségü ócskavasat. 5948

Jókarban lévő négy lyuku kukoricamorzsoló gép szivógázmotorral olcsó áron eladó. A gép üzemközben megtekinthető. Törőcsik János Pacsirszállás, Bachrach-féle tanya. 5949

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és elmezó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

ÓVJA SZEMÉT

széltől, portól, erős fénytől

VÉDŐ SZEMÜVEGEK

meglepő olcsón, nagy választékban

TENNER optikusnál

SUBOTICA, KORZÓ 11. SZÁM

VÁROSI MOZI

Egész héten, szerdától—vasárnapig:

Nőtlenek nősüljetek

burlesk. A főszerepben: **Dixy**

Aki visszatért a másvilágról

nagy családi drám. A főszerepekben: **Olga Čehova** és **Paul Wegener.**

Rendezte **Manfred Noah.**

Suboticai filmujság.

Részletfizetésre adunk hitelképes egyéneknek mindenféle

szövet- és vászonárut

„TEKSTIL“

Manufakturno skladište — Kézműárukereskedés Subotica, Pašićeva (Gőzfürdő) ul. 7

Levélhivásra megbizottunk mintákkal házhoz jön!

5154

Raktáron lévő elegáns nyári kalapjaimat rendkivül olcsó áron árusitom

POGÁNY kalapszalon

Trg Fra Ješe 15. I e.

7667

30.000 dinár

készpénzzel önálló kereskedő, aki három nyelvet beszél, megfelelő állást vagy betársulást keres. Leveleket Rudolf Mosse Beograd cimére, „Önálló munkaerő“ jelige alatt.

6044

Nem 500

hanem a nagy kereslet folytán

1000 darab óra

kerül kiosztásra azok között, kik az

JDOLKREM

betüit hozzánk beküldik.

Prva Jugoslovenska Kemična Fabrika D. D.

Novisad

3562

12—14 HP, jókarban levő nyersolajmotor eladó. Vetró János, VII., Szubotica, Gálfi patika mellett. 5971

Hulladékólmot vesz Szabó szerelő, Zmaj Jovina trg 5. Bácsmegyei Napló mellett. 5974

Mindennemü faeszterga-áru, ugymint árnyelek, szerszámnyelek, fogasok, konyhafelszerési cikkek, függönytartók stb. meglepő olcsó áron eladók. — Vásárosoknak partiárukban különösen megfelel. 5999

Komplett ebédlő és háló szoba berendezés, kifogástalan állapotban eladó. Cim Rádió Reklám Jugoslávija, Subotica, Trumbićeva ul. 20. Telefon 8—20. 6015

6 HP magánjáró lokomobil 27 éves, 15.000 dinárért eladó. Gürcing, Opovo, Bánát 6022

8 HP cséplőszekrény, Haip gyártmány, kitünő karban cséplésre készen, olcsón eladó. Csobanov Bogdánnál, Pot. Sv. Nikola. 6022

Legjobb sombori juhturót szállit

mindeu mennyiségben

M. CIRILOV

SOMBOR 1166

KÜLÖNFÉLE

Zongorámat bérbe adnám. Sauer-villa, Palič. 6069

Háromszobás lakás mellékhelyiségekkel, kerestetik szabadkézből, a központ közelében. Ajánlatok a lap kiadóhivatalába intézendők. 6058

Különbejáratu szoba elsejére kiadó. Sudarević ul. 14. 6048

Berendezett füszerüzlet, esetleg más üzlethelyiségnek is kiadó. I. kör, Trenkova ul. 1. 6047

Egy vagy esetleg két szoba irodának vagy divatszalonnak a beltéren kiadó. Cim a kiadóban. 6040

Iroda és raktárhelyiség kiadó a főtéren. Cim: Mittler parfumerije. 6085

Butorozott szoba azonnalra kiadó. Masarikova ul. 22.

Lakás, 2 szoba mellékhelyiségekkel, rögtön átvehető olcsón. »Amerika« Telefon 462. Subotica.

«Kanadába, Argentiniába és Braziliába kivándorolni óhajtóknak dijtalanul nyujt felvilágositást a Cunard Line, Red Star Line, White Star Line és a királyi Holland Lloyd képviselet: Jugoslavenska Ekspres Agencija d. d. Subotica, I. Manojlovićeva 7. (Vas fele sörcsarnok mögött. 5088

Értesitem a n. é. közönséget, hogy lakatosmühelyemben gyártok uj acélrollókat, vállalok lakatosok részére lehengerelést. Lakatos tanoncok felvételnek. Vászics Péter lakatos, Subotica. Vasheggesztést vállalok. 5385

Szomborban egy két szoba, előszoba, konyha, továbbá egy egyszobakonyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Santovačka ul. 14. 6003

Ne mulassza el az alkalmat. Női kézitáskák finom börből 30 dinártól. Női harisnyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 dinártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségü férfi zokni 15 dinár. Gyermekcipők 30 dinár. Duplán varrott szandál minden számban. Vujkovics János (volt kis bazár) Rudićeva 3.

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágositásokat adnak katonai természetü különösen sorozási szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megröviditésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica Aleksandrova 9. 4244

Pompadour-Crem az egyedüli ártalmatlan és elismert szer széplő, májfolt, pattanás és mindenféle arc tisztátlanság ellen. Kapható és utánvéttel megrendelhető Pompadour Kozmetika, Subotica. Szemölcs, hajszálak végleges eltávolitása, a legmodernebb arcápolás. 5761

Uj kozmetika. Hölgyek figyelmébe! Szakszerü elsőrangu kozmetika és arcápolás kizárólag Strossmayerova ul. 8., I. Huspiac. Ugyszintén a legjobb gyógykenőcsök szeplő, májfolt, pattanás ellen. Hajszálak és szemölcsök villannyal azonnal eltávolittatnak. Kérem figyeljen a cimre. Óvakodjék a silány utánzatoktól.

Palicson a stranddal szemben butorozott szobák konyhahasználattal kiadók Lévay-vilában. 5809

Már 20 éve ismert Larucinkapszulák legjobban beváltak hugycsőbántalmaknál, folyásnál, nők fehérfolyásánál. — Kapható gyógyszertárakban 20 D. dobozonként. Főlerakat: Blum gyógyszertár Szubotica 95

Kétszobás lakást keresek a beltéren konyhával és mellékhelyiségekkel. Közvetitől dijazok. Trgopromet. Telefon 576. 5902

Bajmokon, a vasutállomással szemben két nagy gabonamagtár kiadó. Tulajdonos özv. Blum Lajosné Bajmok. 5961

Egy szoba, konyha, mellékhelyiségek, butorral kiadó. Mucsi-telep 69. 5989

Modern lakás, egyszerüen butorozva, azonnal eladó. Bővebbet Pálmai trafik, Sombor, Mite Popovića ul. 28. 6002

Keresek Palicson árnyas helyen, lehetőleg különálló 2 szobát konyhával szezonra. Ecetgyár. 6014

Pince raktárhelyiség, udvari szobák piactéren azonnal kiadók. Bővebbet Földes ruhaüzlet. 6028

Rimske Toplice (Szlovénia) rádióaktiv termálfürdő, kiváló hatásu reuma, csuz, női bajok és idegbetegségek ellen. Panzió az előszezonban 60, a főszezonban 80 dinár. Felvilágositással szolgál a fürdőigazgatóság. 3865

GUMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Jégszekrények 7395

mészárosok, hentesek, vendéglősök és magánháztartások részére

40% jégmegtakarítás

BRAĆA GOLDNER

SUBOTICA

TELEFON: 134

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC Subotica. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Subotica

Mentsük meg a magyar kisebbség intelligenciáját!

Várady Imre dr. nyilatkozata

A *Bácsmegyei Napló* a minap egyik vezető cikkében felhivta az itteni magyarság vezetőinek figyelmét arra a veszedelemre, amely a magyar intelligencia kihalásával a magyarságot fenyegeti. Valóban az iskolákban egyre kevesebb a magyar tanitás és nevelés. A mostani nehéz gazdasági viszonyok között a magyarság alig tudja tanittatni a fiát és ha mégis beküldi a fiut a városba, az ott idegenül, elhagyatva, támasz és tanács nélkül áll és könnyen a lejtőre juthat.

Ezeknek a bajoknak a gyógyitására vezető cikkünk megjelölte a módozatokat. Minden vajdasági városban, ahol magyar fiuk iskoláznak, bizottságot kellene alakitani, amely a magyar diákok anyagi ellátásáról, valamint élelmezéséről gondoskodnék és amely módot találna arra is, hogy a gyerekekkel iskolán kivül foglalkozzanak, azokat régi magyar tanerők külön magyar oktatásban és nevelésben részesitsék.

Ez természetesen csak vázlata annak a nagy programnak, amelyet a multkori cikkünk érintett. Annak részletes kidolgozása és gyakorlati megvalósitása már a magyarság hivatott vezéreire tartozik. Erre való tekintettel a *Bácsmegyei Napló* becskereki munkatársa felkereste dr. *Várady* Imrét, a bánáti magyarság vezérét és megkérdezte tőle, hogy mi az álláspontja a lapunkban felvetett eszmét és annak keresztülvitelét illetőleg. Dr. Várady munkatársunk kérdésére ezeket mondotta:

— A *Bácsmegyei Napló* által felvetett eszmét nagyon melegen üdvözöljük mi, a bánsági magyarság vezetői, mert a felvetett eszme feltétlenül szükséges és valóban praktikus idea, amely egy kis fáradsággal és áldozatkészséggel meg is valósitható.

— A terv megvalósitása céljából akciót fogunk inditani, amelybe bele fogjuk vonni a magyar kisebbségi társadalom minden rétegét és az akció élére mi a Bánáti Magyar Közmüvelődési Egyesületet fogjuk állitani, amit egész nyugodtan megtehetünk, mert hiszen egy minden politikai vonatkozástól mentes, tisztára kulturális célt szolgáló akcióról van szó.

— Az önök akcióját ugy vélem megvalósithatónak, hogy először meg kell szerveznünk mindenütt, főként a városokban a magyar társadalmat. A magyar társadalom áldozatkészségét nemcsak bizonyos anyagi áldozat révén vesszük igénybe, hanem ezenfelül egyes magyar uri családokat fogunk felkérni arra, hogy szegénysorsu magyar diákokat vagy egészben vállaljanak magukhoz ellátásra vagy legalább részbeni ellátást juttassanak nekik, hogy ilyen módon a hét egy-egy meghatározott napján adjanak nekik ebédet, hogy a fiuk a hét minden napján más-más családnál részesülhessen ellátásban. Emlékezzünk csak viszsza, a magunk diákkorában is be volt vezetve, hogy a szegény diákok »napokat ettek«, miért ne lehetne ezt bevezetni most, amikor ez sokkal nagyobb célt szolgál.

— A Bánsági Magyar Közmüvelődési Egyesület feladata lesz a mozgalmat oly irányban is előmozditani, hogy a tanulók megfelelő iskolai és egyéb tankönyvekkel ellátassanak. A megszervezést ugy gondolom keresztülvihetőnek, hogy a Bánság szervezeti központja Becskerek legyen, a Bácska, Baranya és Muraköz szervezeteinek pedig Szubotica lenne a központja. Ezekben a központokban alakuljon meg először a szervező bizottság, amely azután kiterjesztené munkakörét a többi városokra is és községekre is.

— Amennyiben anyagi erőnk engedi, gondoskodnunk kell arról is, hogy a magyar tanulók az iskolai tananyagból megfelelő előkészitésben részesüljenek, sőt még ezen tul is olyan oktatásban és tanitásban, amely az iskola kereteit meghaladja és a gyermekeket az életre neveli. Erre a célra meg kell nyernünk elsősorban a nyugdijazott magyar tanárokat és tanitókat, akik a diákok rendszeres szellemi és lelki irányitását tartanák a kezükben. Ha ilyen módon a magyar diákok egészséges testi és szellemi táplálékáról gondoskodtunk, akkor biztositjuk magunknak azt, hogy lesznek utódaink, akik a magyarság érdekeit továbbvigyék, ha mi már kidőlünk, hogy lesz a jövőben is magyar intelligencia, amely a mi magyar népünknek az irányitást megadja. Ez pedig olyan nagy cél, amelyért érdemes küzdeni, fáradni és áldozni. Nagyon örülök, hogy a *Bácsmegyei Napló* ezt a helyes és fontos gondolatot felvetette, amiért hálámat és elismerésemet fejezem ki az önök szerkesztőségének.

Irodalmi levél

Irta: Baedeker

Politika és költészet

Már nem egyszer vitattam s talán *még többször fogom* ismételni, hogy a költők — akiket általában rossz politikusoknak tartanak — világosabban látják a várható történelmi fejleményeket, előbb vonnak le bizonyos tanulságokat és következtetéseket s korábban hangoztatnak egyes követelményeket, mint a hivatásos politikusok. Volt egy magyar ujságiró — egyszemélyben költő és politikus (Kaas Ivor, a valaha jeles vezércikkiró) — aki társalgásközben egyszer igy adott kifejezést ennek a nézetnek:

— A politikusnak a szeme jobb, mint a poétáé, de ez mégis többet lát, mint amaz.

Valószinüleg azért, mert jobban tud nézni...

A világháboru lezajlása óta sokat emlegetik az »országlár«-ok mint közóhajt s a béke állandóságának biztositására kivánatos megoldást az európai államoknak az egyesülését az északamerikaiak mintájára. Nos, ezt a lehetőséget és kivánatosságot már hatvan év előtt hangoztatta egy költő, a német humor egy mestere: Wilhelm *Raabe*, aki »Abu Telfan« cimü regényének (*megjelent 1867-ben*) tizenötödik fejezetét igy kezdi:

— Semmi kétség, jön idő, amikor Európában nem lesznek többé székvárosok, se kicsinyek, se nagyok s amikor az *Európai Egyesült Államok* küldenek majd követeket, ügyvivőket és meghatalmazott miniszereket az óceánon tuli államokba.

Nem mondom, hogy Raabe volt az *első* jósszellem, aki igy a jövőbe pillantott s látnoki szemmel az *United States of Europe* mappáját tanulmányozta. Hiszen minden valamirevaló költő a jövő zenéjét *muzsikálja* a maga aeolus-i hárfáján vagy apollói lyráján s az igazi poéta mindig az eljövendő nemzedékek lantosa s nem azé, amelynek körében a legtöbbször megértetlenül él és megértetlenül dalol s nem lehetetlen, hogy e szent békeegyesülés eszméje már régibb vates-ek lánglelkében is megvillant. De egészen bizonyos, hogy e szebb jövő reményének a jó Raabe *előbb* adott hangot, mint bármely »előrelátó« politikus.

A franciára sohase forditott német költő békeideáját aligha olvasta az a nagy francia iró, aki néhány évtizeddel később küzdött és szenvedett ez utópiáért: *Sâr Peladan*. E boldog jövő megálmodásában találkozott a Rajna »ellenséges« partjain élő két poéta. Ezek mindig jobban értették meg egymást, mint azok a francia és német politikusok, akik a Rajnát nem békecsobogó folyamnak, hanem »választóviz«-nek nézték. Amint egy lelkes német rajongója és életirója szomoruan konstatálta a francia költőről: meghalt a háborutól, amelyet megakadályozni nem tudott és meghalt a fájdalomtól, mert az európai államok szövetségét létrehozni nem volt képes. Peladon, a szerelemnek egyik legnagyobb költője s a férfi és nő közti erotikus viszony virtuóz rajzolója is jobb politikusnak bizonyult, mint Poincaré... Az előbbi belepusztult a jövőzenés »gyakorlatiatlan« politikájába, ez utóbbi győzelmesen élte tul a háboruját — az európai egyesült államok valamikor Peladonnak fognak szobrot állitani.

... *Lamartine* irásai közt is találtam *néhány költői* s a költőt jellemző sort, amely jóslatnak is bevált.

— Hömpölyögj szabadon és büszkén széles partjaid közt, te *Nyugat Nilusa*, nemzetek választószallagja, te pompás *Rajna* és nyeld el hullámaiddal a *népeknek minden szomjas* hatalmi vágyát, amellyel azok a vizedet isszák. A franciák vörös vére épp oly kevéssé fogja a habjaid kristálytükrét felzavarni, mint a németeké; az ágyuk dörejétől sose fognak többé rombadőlni a hidak, amelyeken által egyik nép ugy közlekedik a másikkal, mint két barát, aki egymás kezét szeretetben fogja. A bombák, a háborunak e tüzcsóvái sose fogják többé a partjaid zöld virányait pusztitani...

És igy tovább.

Azóta bizony kétszer dühöngött (egy rettenetes és egy még rettenetesebb) háboru a Nyugat Nilusa miatt s a Rajna békés, költői, mondadus és regékkel telt vizét kétszer festette pirosra fiatal francia és német katonák vére — a békerajongó *poéta látszólag rosszul jósolt*. De csak látszólag... Valósággal mégis csak azt jövendölte a *Méditations* lágyszavu dalnoka, ami *be fog következni:* a testvéri béke, egy *végleges és komoly Locarno*, amelynek képét Lamartine lelkesedéssel festette. *Ez a béke, éppen ugy, mint* az Egyesült Európa, meglesz — csak később. A költő, ez a *Bürger Derer welche kommen werden* (hogy egy másik költő sokszor idézett szavait használjam), mindig *előre beszél*. Ezért tartják őt fantasztának s *ezért nevetik ki a* »gyakorlati« politikusok, akik nem gondolnak olyan időbeli távolságokra s csak a legközelebbi esztendőkre, tehát a holnapra gondolnak. Mert az idők történelmi sietésében a hosszu évek csak rövid napokat jelentenek.

A legtöbb költőről, amikor temetik, azt szokták megállapitani, hogy fantaszta volt s »ennélfogva« keveset értett a politikához. Pedig épp »ennélfogva« volt szakértő benne. Még a reálpolitikus is rászorul egy kis fantáziára, az ideálpolitikus pedig épp ettől a tulajdonságától kap hivatottságot hozzá. Ám a napipolitika szatócsaitól, a máról holnapra diplomatizáló efemeridáktól, a muló sikerek klublovagjaitól s az ujságok entrefilet-matadorjaitól nem lehet azt kivánni, hogy elismerjék e fantaszták velök való egyenranguságát. Ezt az egyenranguságot csak akkor fogadják el a reálpolitikusok, amikor bekövetkezett az, amit az ideálpolitikus költő igért — akkor (rendesen jó későn!) revideálják a régebbi lekicsinylő itéletet s a már rendesen rég elhunytat azzal dicsérik, hogy nemcsak jeles költő, de jó politikus is volt s ilyenkor *vates*-nek, bölcsnek, zseninek s jövőbelátónak, prófétának magasztalják.

A különbség az ily látnok és a hivatásos (azaz politikából és politikáért élő) politikus között legfőképpen az, hogy ez utóbbinak eszébe se jut békét jósolni, mert az ember csak azt szokta diadalosan előre hirdetni, amit maga is szeretne megérni, a politikus pedig nem kivánja a békét, amely nem engedné végigjátszani hazafias kis játékait s igy nem is veszi föl azt reményeinek a képei közé. Nem reméli az állandó békét, amely soha sincs a programmjában, helyesebben: nem fél tőle (olyannyira távolinak tartja) s a béke idejében folyton a legközelebbi háborura készül, amely »remélhetőleg« ninncsen nagyon messze... Azért mondtam, hogy a Lamartine fölsóhajtása jellemző a poétára, mig a politikusra meg az a jellemzetes, hogy nem jósol ily szépeket a népnek. Ő bizonyára azt »reméli« most is, hogy a szép Rajna vizét ujból biborba mártja német és francia katonák fiatal piros vére...

És most tessék felelni: ki ért jobban a politikai mesterséghez? A költő vagy a politikus?

A felelet alighanem igy fog hangzani (ha csak nem politikus válaszol a kérdésre): a költő. A költő, aki éppen azért, mert nem hivatalból és nem kenyérkeresetből, hanem a zsenije fölvillanása által s a tisztánlátásától megvilágositva politizál, a legjobb politikus. S mivelhogy igazándi ember is (mig a politikus inkább ur, mint ember) épp azért igen sok embertársa gondolkozásának és vágyainak a tudattalan megszólaltatója: a legemberségesebb politikus. Békepolitikus.

Ilyenféle megszólaló és megszólaltató volt Friedrich Theodor *Vischer* (akit a hazájában röviden Faufischernek szoktak hivni), a németek hires és nagytekintélyü esztétikusa is, aki mesteri prózájával és formás lirai verseivel is diadalokat aratott. Egyik legjobb és határozottan legtöbbet olvasott könyvét (ötvennél több kiadást ért) mintegy negyven év előtt irta. A cime: *Auch Einer. Eine Reisebekanntschaft*. Egy érdekes különcnek érdekes regénye tele mélységes bölcselmi fejtegetésekkel és szatirikus vonatkozásokkal. A németekről s a németség sorsáról, jövőjéről sokszor van benne szó s a regény hőse (láthatóan szócsöve a szerzőnek) egy helyen igy nyilatkozik tizennyolc esztendővel a nyert háboru *után* és három évtizeddel a vesztett háboru *előtt* a honfitársairól:

— A németek a szerencsét és a nagyságot (a franciák fölötti győzelmet, Sedant s a Versailles-ban kimondott egységet) nem tudják elviselni. A győzelmük és a hatalmuk frivolakká és elbizakodottakká teszi s egyuttal romlásba viszi őket. Mégis: ne féljünk. Egy nemzet az ilyen bajt ki tudja heverni s ki tud belőle gyógyulni. Ámde ehhez a gyógyulási folyamathoz *szüksége lesz egy nagy szerencsétlenségre s ez rá fog szakadni egy nagy háboru formájában*, amely után ugyancsak össze kell majd magunkat szedni. S akkor megint jobb lesz minden. Ujból rendbe jön minden.

Nem igaz?

Az 1870-iki francia-német háboru után frivol lett a német, szilárd protestáns erkölcsei a győzelmi mámor fertőjében puhultak el, a Kaiser elbizakodottsága pedig a népet is hatalmaskodóvá, kardcsörtetővé tette. S jött a megjósolt gyógyitó nagy szerencsétlenség: a vesztett háboru, amely után kezdi magát regenerálni, ujból összeszedni a Faufischer nemzete s valószinüleg egészségesebb alapon fog továbbfejlődni, mint a mult században, irigyelt, de végzetes győzelme után. Csak költő jósolhat ily

merészet és egyuttal ily igazat. Képzelem, hogy' mosolygott az öreg, de akkor még tettekkel tényező Bismarck, a nagy reálpolitikus, amikor e profétiát olvasta! S mi maradt a vaskancellár nagy müvéből? Kevesebb, mint a Fr. Th. Vischer jóslatából.

... Gyakran gondolok arra, hogy királyok és egyéb államfők nem járnának rosszul, ha néhány miniszteri tárcát vagy tárcanélkü i miniszteri állást költőre biznának. Ők hallgatnának, ha a jelenről s a politika apró egzisztenciáiról volna szó, de megszólalnának, ha sorsdöntő problémák volnának szőnyegen s a nemzetük létkérdéseit kellene tárgyalni. Talán nem tudnák soha, hogy mit kell csinálni, de tudnák mindig, mert a jövőbe látnak, hogy mit nem szabad tenni.

TINTA

Rádiólármás éjszakáim

Ha valamit nem akarok látni, behunyom a szemem s egy pillanat alatt megvakulok. Fülemet, sajnos, nem lehet behunyni. Ez állandóan kötelességét teljesiti, hireket szolgáltat az agyvelőnek a külvilág különböző dolgairól, fülel. A természet — maga tudja miért — semmiféle dugóval, védőzárral éjjeli kikapcsolóval nem szerelte föl, hogy elmenekülhessen a hangok zürzavarából s megsüketülhessen, mikor kedve tartja.

Valaha a frankfurti bölcs ebben is a teremtés egyik tökéletlenségét vette észre. Váltig is panaszkodott, hogy bármily komisz kocsis megbolygathatja kristályosodó gondolatait egyetlen ostorpattintással. A kocsisok azóta sutba vetették ostoraikat. Autók tülkölnek, zörömbölnek. Idegrendszerünk ehhez is hozzátörődött. Az uccazaj nem igen bánt többé bennünket. Nekem ez az alaktalan hangegyveleg néha kellemes is. Századom érlüktetését, életünk lázát jelenti számomra.

De jött helyette valami nagyobb átok: az értelmetlen zaj helyett az értelmes lárma. Most, hogy itt a nyár, éjszakánként nyitott ablaknál dolgozom. A házak, melyek télen alázatosan magukba vonultak, ellenségesen vesznek körül, szobáik egyenesen kilépnek az uccára. Mig a cseléd ágyaz s a gyermekek vetkőznek, a rádiólámpák az egykor néma családi köröknek elszállitják a világ minden macskazenéjét s az felém ömlik, rámtámad, hivatlanulkéretlenül s betör a szobámba. Berlini szónokot hallok, aki vastag hangon hápog, mint egy hasbeszélő, francia nyelvleckét, római operát, londoni jazzt, budapesti cigányzenét és bécsi vigjátékot egyszerre. Köröttem, alattam, fölöttem zümmög a hegy és a völgy.

Mit tegyek ellene? Az emberi hang és ének sokkal jobban zavar, mint a vasrudak csörömpölése, az élettelen zörej. Nem tudom, foglalkoztak-e már ezzel a kérdéssel a jogászok. Annakidején, hogy az első repülőgépek felröppentek, azonnal összeültek, megállapitották a légi közlekedés törvényeit a tulajdonjog szempontjából. Ugy érzem, itt is erről van szó. A csönd szintén érték, a gondolat a legbecsesebb magántulajdon. Amit a rádió müvel, az több, mint csöndháboritás és magánlaksértés. Ha bekisérik és megbüntetik a szegény részeget, aki ablakom alatt gajdol, akkor szabályozzák meg azt a pimasz newyorki operaénekest is, aki a tengerentulról fülembe orditja szerelmi keserveit, csipjék valahogy fülön, mert én hiába szaladok utána, bizonyisten nem birok vele.

Kosztolányi Dezső

BI-OXYNE 3 nap alatt fehér fogak FOGPOR-PASTA-SZÁJVIZ.

ASSZONYOK

IRTA: HAVAS EMIL

FUGA. Sikkesné kedves, naiv, korrekt kis nő, délután négykor tenniszezik Gáspárral és a harmadik szet után megpihennek. Az asszony ki van pirulva a játék izgalmától, a férfi áhitatosan lesi minden szavát, mint a kinyilatkoztatást:

— Mért mondanám, ha nem érezném — muzsikálja. — Szeretem magát, csak magát szeretem... Nem, nem... azt nem engedhetem... megcsókolni nem hagyom magam... egyáltalában nem csókolódzom, mert ... akkor nem tudok megállni. S bármennyire szeretem magát — s csak magát szeretem — nem, ezt mégsem.

Este hétkor a korzón egyedül marad doktor Szilárddal. A tavaszi szellő rózsásra verte az arcát, a férfi kiváncsiskodva lesi minden szavát és ő csilingeli:

— Mért mondanám, ha nem érezném. Szeretem magát — csak magát szeretem... Nem, nem... azt nem engedhetem... megcsókolni nem hagyom magam... egyáltalában nem csókolódzom, mert ... akkor nem tudok megállni. S bármennyire szeretem magát — s csak magát szeretem — nem, ezt mégsem.

Éjfélkor a bübájos tangónál Germán karjaiban álmodozik. A férfi reménykedve lesi minden szavát és az asszony tulvilági hangon fuvolázza:

— Mért mondanám, ha nem érezném. Szeretem magát — csak magát szeretem... Nem, nem... azt nem engedhetem... megcsókolni nem hagyom magam... egyáltalában nem csókolódzom, mert ... akkor nem tudok megállni. S bármennyire szeretem is magát — és csak magát szeretem... nem, ezt mégsem.

✸

PONTOZÁS. — Szeretem! Szeretem! Szeretem?

— Gyülölöm. Gyülölöm! Gyülölöm?

— Nem szeretem és nem gyülölöm. Közömbös nekem.

— Közömbös nekem?

✸

MINDHALÁLIG. Szellem-teste a halál-dereglyén, Charon, a vén hajós, viszi a feledés vizein az alvilágba. Szájában arany obulus, a szállitás dija. Megszólal:

— Charon, állj meg egy pillanatra.

— Nem lehet, asszonyom — szigoruskodik az öreg evezős és vigan hajtja tovább dereglyéjét a teherrel. Fütyülve állapitja meg, hogy amikor asszonyt visz, az mennyivel könnyebb, mint a férfiszállitmány.

— Drága Charon — könyörög a dereglye utasa — vigy vissza egy pillanatra. Még egy arany obulust hozok érte.

— Mit akarsz — kérdi ridegen — a földön? Az uradat akarod látni? Most mondja be éppen a negyedik kontrát a kaszinóban.

— Nem, nem az uramat akarom látni — esdekli — de légy jó, az istenek áldjanak meg, engedj vissza egy percre.

— Ugyan ne akaratoskodj, mit akarsz megint szenvedéseid őrhelyén? A gyerekedet akarod mégegyszer megcsókolni?

— Nem.

— Hát akkor mit akarsz tulajdonképpen?

— Otthon hagytam a puderomat meg a ruzst, vissza kell mennem érte.

— Az más — dörmögi megértően a révész és már forditja is vissza dereglyéjét.

✸

ROBOT. Komoly barátnőm panaszkodik:

— Higyje el, a mai asszonynak örökös robot az élete. Nincs egy szabad pillanatunk. Reggel tiz órakor felkelek, fáradtan, összetörve. Még ki sem pihentem az éjszakai táncot és már föl kell kelnem. Fáradtan ébredek, tehát fáradtan fekszem. Közben egész nap ez a borzasztó hajsza. Féltizenkettőre megfürdöm, felöltözködöm, már mennem kell. Egy kis komissió, manikür vagy ondolálás, arcápolás, hajnyiratás. Visszafelé kétszer végigmegyek a korzón — egy kis levegőt csak kell szini — rohanok, rohanok, hajszolom magam, alig tudok két szót szólni a barátnőimhez, már egy óra van és muszáj hazamennem ebédre. Két órakor ledőlök, elolvasom az ujságot — alig tudok tájékozódást szerezni a divatról — s már kell öltöznöm. Négy óra, fél öt és már mennem kell. Multkor két hétig nem beszélt velem a Hellerné, mert nem értem oda pontosan a lórumpartihoz. Már a második bunkót mondta be a jogerővel és folytonégővel és csak akkor érkeztem oda. Fél nyolckor vége van a partinak, kirobotolok a korzóra, alig érek ki, már cipel haza az uram, hogy ő éhes. Borzasztó. Egész nap hajszolom magam, de semmi étvágyam sincs, ha nyolc-tizszer nem sétálok végig a korzón és az uram mindig hazacipel, hogy ő éhes. Igazán nem tudom, hogy mitől éhes. Átolvas egy nap nyolcvan-kilencven levelet, válaszol rájuk, azt is a titkárjának diktálja, tárgyal husz-harminc féllel, elintéz az igazgatósági szobában pár kölcsönügyletet és este fáradt. Én egész nap robotolok és kilenckor, mire megvacsoráztunk, mégis szivesen kezdek öltözködni és megyek a kávéházba táncolni. Persze éjjel két-három óra felé már fáradt vagyok, de hát tiz óráig valamennyire kipihenheti magát az ember. Akármennyire robotol is.

✸

NAPLÓBÓL. Madarat tolláról, asszonyt a barátairól lehet megismerni.

Amit megtehetsz ma, ne siesd el, inkább halaszd holnapra.

egény férj szándékát boldog asszony birja.

Nem az az asszony, aki támad, hanem aki állja.

Várt lány — ráncokat nyer.

Jobb egy öreg király, mint egy fiatal pásztor. (Csak a király legyen meg, a pásztor magától jön.)

Ki korán kel, egész nap álmos.

A gyerekből sohasem sok. (Ha a másé.)

A szegény asszonyt még az ágy is huzza.

Az asszony verv-vel jól.

✸

LOGIKA. Keservesen panaszkodik:

— Annak már régen vége van, amikor ugy lehetett bánni velünk, mint kis gyerekekkel. Az asszony szeme is kinyilt, világosan és tisztán látunk. A feminizmus idejét multa, mert az emancipált nő maga megoldotta problémáit. Sokszor mondom az uramnak: Látod fiam, nem vagyunk gyermekek, a talpunkra álltunk és bebizonyitottuk, hogy van létjogosultságunk. Az élet ugyan sok terhet ró ránk, de szivóssággal, komoly lelkiismeretességgel megvivjuk harcait. Csak ne követeljetek tőlünk tulsokat. Elvégre számitásba kell vennetek, hogy sok bajunk van önmagunkkal, az idegeink gyengék, nincsenek tapasztalataink, a nemiség tulságosan uralkodik felettünk, gyenge, gyámoltalan, kapkodó teremtések vagyunk, ne kinozzanak bennünket nagy problémákkal, ne rakjatok nagy sulyt a vállainkra, ne bőszüljetek fel gyengeségeinken, ne őrjöngjetek, ha ballépéseket követünk el, ne vegyetek bennünket komolyan, hiszen magatehetetlen, esetlen, szánalomraméltó, kiméletreszoruló szegény gyermekek vagyunk.

✸

KURA. Kövérné már tényleg nem birja ki. A zsirpárnáiból vasuti hálófülkék részére lehetne kölcsönző vállalatot létesiteni, a vádlijáról lehámlik minden harisnya, az egyik csipőjére esperantó világkongresszust hivhatnak össze. Fölkeres tehát tiz specialistát, husz bábát és egy barátnőt. Ellátják tanácscsal — különösen a legutóbbi — és elkezdi a kurát. Első nap megeszik egy kapant, második nap egy heringet, harmadik délelőtt egy almát, délután félliter tejet, negyedik délelőtt félliter tejet, délután másfél almát, ötödiken három fej salátát, hatodikon tiz gramm madárvelőt, hetedik nap semmit, mert hat nap alatt teremtette isten a világot és a hetediken megnyugodott. Nyolcadik nap megeszik egy csirkecombot, kilenediken egy libamájat, tizediken három rostélyost és jól megmondja a barátnőjének, tizenegyediken fölfal reggel, délben, este két-két kiló halat és kifosztja a spájz megmaradt befőttjeit, tizenkettedik nap délelőtt uzsonnára elfogyasztja azt a sok malacságot, amit egész télen a barátnőitől hallott, nyárson megsüttet egy ökröt, kiszivja a szakácsnő vérét, szebb ruhában jelenik meg, mint a legjobb barátnője és ezzel — tizennegyedik napon — befejezte a kurát.

Kimegy a korzóra, sorba jönnek a barátnők és fontoskodó őszinteséggel üdvözlik:

— Édesem, hogy örülök, nagyszerüen sikerült a fogyókurád, hogy lesoványodtál!

S a legközelebbi világháborut a másik csipőjén fogják lebonyolitani.

Monológ

I. Valahol él, tul a százezredik nap mögött, a legközelebbi szomszéd és jóbarát. Két keze guzsba kötve, előtte jégszemü poroszló, szája fölpeckelve, inyén a szomjuság tüze savanyodik és a körötte ömlő virradatban soha föl nem olvadtan usznak az éj utolsó széndarabjai. Vér serked a sugárból, amig innen odáig ér, elnedvesedik a gondolat, zuzmarás lesz az érzés, nyálas festék a muzsika. De ő ide figyel, ide les, ide mutat és lefényképezi magának minden percemet. Télen lámpát tart szivén a kinok malma, tavasszal számjegyek virágzanak a gallyak ujjain, nyáron csak egy órányi türelmet kérnek még a déli ezüst kalapácsok, de az ősz tar fején megint a csalódás lesz a félrecsapott bus kalap. Ő vár, remél és este finom jelzőkészülékről olvassa le az életem kis földrengéseit. Mert ha egy szép arcra itt azt mondom egyszer, hogy rut és nem kell, vagy piacra viszek egy eltitkolt szégyenkezést, vagy ha csak egy jóleső kortyot nem nyelek le a hüsitő italból: nyomban elengedi őt a dühös pribék.

II. Korán érik el sokan, de ők a szenvedés milliomosai és zsebükből nem hiányzik a sebpecsétes nemesi oklevél. Másként ezer ravasz kitérő kell, ezer kitüntető érem a halál dicsőséges arcával, mire eléred a hivatalt, ahol engedélyt adnak az öngyilkolásra. Csonttörés, botlás, ujraszületés: az uj ország dombjai még mindig csak bontakoznak és még anyádnak vallja magát a zsiros torku nap. Ennyi éhséggel de sokan elfoglalják az öröm nagy tornyát, amelynek harsona a keresztje, nevetés az ablaka és erkélye előtt harangozó hajnal a panoráma. Hegyes dactorony, karcsu, mint az asszonyderék, a jaj ropogva lefoszlik róla, gerincén mindig édes szerelem a villámháritó ideg. Ha rásüt a nap, énekel, mint az őrült lány és süket göggel befogja a fülét, ha a darócos hegyek feléje nyögik szülési kinjukat.

III. Találkozásról már semmi sem beszél és a fej magától hanyatlik a bárd alá. Este elszünik a szélvész, a nyugtalan kósza illatok visszafelé sodródnak, mindegyik a maga virágába és a fölhasitott tavak nagy kemencéje ugy mutatja mellében a hold képét, mint a barnára sült kenyeret. *Élet?* Talán a legbiztosabb és legegyszerübb öngyilkosság csupán. *Szerelem?* Ez a sós étel, amelynek szomjuságoltó vizét más csillagon őrzi a gyülölet. *Tiszta gyolcs?* Én tudom, hogy boldog lesz, ha belé törülközik egy kormos arc. *Sirás?* Csak a mindig telt pohár kicsurranó fölöslege. *Érzés?* Tán angyal, de a szóval és tettel jóllakva elhizott emberré változik. Vagy ki engesztelte meg valaha a viharokat? Ki torlaszolta má el az időt? Ki semmisitheti meg a port, ha széttördelheti is a köveket? Meg nem történtté változtatta-e valaki a multat és az átkok eloltották-e egy percre a napot?

Ez a ma, amikor táblára vésem a panaszokat és hiszem, hogy a kirántott gyökér helyén nem éled több hajtás. De félek a holnaptól, amikor uj ébredés jön, uj nappal, uj bizalommal, uj jóval és uj irással a mai elcsöndesülés tiszta papirlapján.

(Bi)

Évekig akart ellentállni a rendőrségnek

Leon Daudet, aki három napi küzdelem és vérontás után adta meg magát

Páris, junius hó

Három napig tartó ostrom és véres küzdelem után a párisi rendőrség vasárnap reggel hét órakor behatolt a *L'Action Francais* szerkesztőségébe és elfogta Leon *Daudet*-t, a francia royalisták legvéresebb száju vezérét. Az eset előzményei igen érdekesek.

A francia igazságügyminiszter legutóbb egy rendeletet adott ki, amelynek értelmében mindazokat a politikai elitélteket, akik eddig szabadlábon voltak, *le kell tartóztatni és büntetésük kitöltése végett átadni őket az ügyészségnek.* Ez a váratlan rendelet esedékessé tette Leon Daudetnak, a *L'Action Francais* főszerkesztőjének a fogházba való bevonulását is. Daudet ugyanis, amikor tizenkilencéves *Philippe* nevü fiát halva találták egy autótaxiban, azt irta, hogy egyetlen gyermekét *politikai ellenségei tették el láb alól* és a soffőr, aki a »halálautót« vezette, a gyilkosok bérence volt. A soffőr ezért sajtópert inditott az apa ellen, akit *öt hónapra itéltek el.* Az itélet már régen jogerőre emelkedett, de Daudet hivei halasztást eszközöltek ki, ugyhogy sikerült mindmáig elhuzni a dolgot. Az igazságügyminiszteri rendelet most azonban Daudet-val sem csinált kivételt és kikézbesitették neki a rendőri végzést, hogy pénteken reggel kilenc órakor büntetésének kitöltése végett jelentkezzék az ügyészségen.

A francia irók kegyelmi kérvénye

Amikor hire ment Párisban, hogy Leon Daudet-t le akarják tartóztatni, a francia irók, Paul *Bourget*, Robert de *Flers*, Paul *Valery*, Henry *Bernstein* és még sokan mások, együttes kérvényt terjesztettek az igazságügyminiszter elé, amelyben tiltakoztak Daudet bebörtönözése ellen.

— Franciaországnak ragyogó irodalmi elhivatottsága van — irták többek között — *szégyen lenne börtönbe vetni egy apát, akinek mindössze az a büne, hogy kétségbeesett gyermeke halála miatt. Ez a gyermek apjával együtt egyik büszkesége Franciaországnak.*

Az igazságügyminisztert azonban nem hatotta meg a lirai kegyelmi kérvény.

Amikor Daudetnak tudomására hozták, hogy nem engedik el a büntetését, külön számot adott ki a *L'Action Francais*-ből, amelyben *alávaló csirkefogóknak, tolvajoknak és hamiskártyásoknak nevezte Sarraut-ot, Barthout és Poincaré-t*, akik — szerinte a vesztére törnek, mert féltik tőle a köztársaságot. Egyben pedig egész személyzetével és családjával átköltözött a *L'Action Francais* szerkesztőségébe, a *Gare St. Lazare* mellé, ahol elbarrikádozta magát. Az épületet szöges drótsövénnyel vették körül, mig az udvarban a monarchista érzelmü diákok százai ütöttek tanyát.

Véres ütközet hét sebesülttel

A lapvezér testőrsége megtöltötte az egész rue de Romeot és a környékbeli koresmárosoknak talán sohasem ment még olyan jól, mint ezekben a mozgalmas napokban. A királypárti ifjuság, jobb hijján, betelepedett a barokba, bistrókba és söröskancsók mellett várták az elkövetkező eseményeket. Az utasok, akik a Gare St. Lazareről érkeztek, ugyancsak elcsodálkoztak ezen a forrongáson és zajos tömegen, amelyen alig tudták keresztültörni magukat a taxiállomásig. *Szombaton délután egy szakasz rendőr vonult ki a szerkesztőség elé* és ekkor vette kezdetét a tulajdonképpeni háboruság. A Daudet-pártiak gunyosan érdeklődtek a rendőrszakasz vezetőjénél:

— Mit akartok itten?

— Fenntartani a rendet válaszolta a rendőr.

— *Tudunk arra mi is vigyázni* — orditották a »testőrök« és szidalmakat szórtak a rendőrség főnökére, majd az igazságügyminisztert és a belügyminisztert emlegették trágár jelzők kiséretében. Az egyik diák *barackmagot vágott egy rendőr arcába*, aki erre lefogta a fiatalember karját. A gárda nyomban körülötte termett, hogy kiszabaditsa, de a rendőrök nem engedték. Csakhamar parázs *verekedés keletkezett.* A rendőrök revolverrel akarták megfélemliteni a támadókat és többször a levegőbe lőttek, de a tömeg ettől még jobban megvadult és *botokkal, kerítéslécekkel és karókkal, amit az egyik közeli vaggonból hordtak, ütlegelték a rendőröket.* Mire a rendőri erősités *megérkezett, hét vérző sebesült hevert a gyalogjárón.* Egyiknek a karja törött el, két rendőrnek *kiütötték a szemét* és a többieket is olyan állapotban szállitották el a mentők, hogy a St. Louis-kórházban, ahol nyomban kezelés alá vették őket, *nem biznak a fölépülésükben.*

Az oroszlán barlangjában

Vasárnap délelőtt tizenegy órakor kerestem fel a *L'Action Francais* szerkesztőségében Leon Daudet-t. A rendőrkordonon csak *többszörös igazoltatás után engedtek át.* De annál szivélyesebben, *sőt* tüntetően kollégiális szivélyességgel fogadtak az ellentáborban, amikor megmondtam, hogy ujságiró vagyok. A környék ostromállapot képét mutatja.

Maurice *Pujó*, az iró titkárja fogad.

— Egy pillanatnyi türelmet kérek — *mondja* — most éppen a feleségével beszélget a mester.

— A felesége is itt van a főhadiszálláson?

— Igen, Daudetné mindenüvé követi a férjét.

Milyen melódrámai gesztus. A hös feleség! Biztos a vesztőhelyre az ura után menne!

— Uram!

A szakács jelent meg az ajtóban. Pujó ur hozzá siet és fojtott, lihegő hangon tanácskozni kezdtek. Azt hittem, valami fontos hirt hozott, talán kegyelmet kapott Daudet, vagy behatolt a rendőrség? Nem. *A déli étlapot állitották össze:* Milyen egy mártir menüje? Ime:

Hors d' vevres raries
Viande rotie
Salade, Fromage,
Dessert

Anjou borok, fekete kávé és likör. Franciaország másik mártirja, *Jeanne D'Arc* bizonyára nem kapott ilyen változatos kosztot, mielőtt máglyára vitték. A mellettünk levő szerkesztőségi szoba ajtaja nyitva van és a cigarettafüstön át látom a misztikus mozdulatokat: amint az iróasztal lapjához csapkodják *a kártyát.*

Négyszemközt a martirral

Éles csengetés. PuJo ur kihuzza magát és int, hogy kövessem. A következő pillanatban már ott állok egy molett, pocakos, pápaszemes bácsi előtt, akinek legalább három tokája és egy arany óralánca van: Leon *Daudet*, a még nagyobb Alphonse fia és a kis Philippe apja mosolyog rám a bajuszkája alól. A fenséges pocak hellyel kinál meg. Ritka elegáns főszerkesztői cellája van. Mifelénk csak a bankigazgatók engedhetik meg maguknak ezt a luxust. Az iróasztalán a felesége fényképe áll és *egy kellapozott vasuti menetrend.* Minek ennek a hősnek a vasuti menetrend? Ez lenne a kedvenc olvasmánya? Hiszen azt irta ökölnyi betükkel — a lapjában, hogy nem szökik el és a rendőrséget bármikor szivesen látja a rue de Romeo uccai redakcióban. Viszont a vasuti állomás *csábitóan közel van*, szinte egy ugrás, *az ablakból akár beléphet egy elsőosztályu kocsiba*, aztán adieu M. *Chiappe*, rendőrség és olvasók.

— Meddig szándékozik itt maradni? — kérdeztem.

— Itt leszek hetekig, hónapokig, *évekig is, ha kell!* Nem mintha félnék tőlük. Mit gondol, *merne-e egy rendőr is hozzám nyulni, ha lemennék az uccára! Még az ellenségeim is mellettem állnak ebben a pillanatban. Százával kapom a gratuláló leveleket, amelyek kitartásra buzditanak.*

— Miért nem tesz eleget a törvény parancsának?

— *Mert az én elitéltetésem nem igazságos!* A toll szabadságát védem. *Más, sokkal fontosabb dolgaim vannak momentán, mint a dutyiba ülni.* Látja, — és lemutatott az udvaron hullámzó hiveire — ez az én gárdám, *a gárda, amely meghal, de meg nem adja magát.*

A kormányról, a rendőrségről ugy beszél, mint ahogyan a 48-as időkben Rózsa Sándorról, vagy Sonri Jóskáról volt szokásos. Bitorlók, gyilkosok, akik az ő egyetlen Philippejét megölték. A fia, aki egy kommunista agitátornőbe volt reménytelenül szerelmes és emiatti elkeseredésében *öngyilkosságot követett el* — mint hivatalosan megállapitották — az a hisztériás, beteges idegzetü gyermek lett az ő cégére, védjegye, amelyből az apa politikai tőkét kovácsolt magának és előfizetőket a lapjának.

— Én az igazság védelmében vérzem el — jelentette ki — az események majd igazolni *fognak.*

Leon megadja magát

Ez vasárnap délben történt. És hétfőn reggel hét órakor Chiappe, a prefektura vezetője, *gyalogos és lovasrendőrök élén behatolt az ujságpalota udvarára.* Mire az alvó gárda észbekapott, rég lefegyverezték őket. A jelenet rendkivül hatásos volt. Ujságirók és fotográfusok álltak lesben az erkély alatt, amelyen *álmos, leragadt szemekkel, hálóköntösben megjelent Daudet is.* Kellemetlenül volt meglepve, amikor Chiappe felszólitotta:

— *Adja meg magát önként, hogy elkerülhessük a vérontást.*

A lapvezér drámai baritonja:

— *A gyermekem emléke kedvéért eleget teszek a kivánságának* — mondotta és felöltözött. Majd megható pillantással bucsut vett a környezetétől. XVI. Lajos lehetett ilyen fenségesen imponáló a vérpadon. Aztán könnyező hivei sorfala között a rendőrprefével kisietett a rávárakozó autóhoz, utoljára megölelte a kapuőrt és a kocsi elrobogott.

Tamás István

GÁL OTTÓ VERSEIBŐL

A *Bácsmegyei Napló* novellapályázatán egy eddig ismeretlen vajdasági irónak, *Gál* Ottónak »Titok, amit ketten tudnak« cimü novellája általános és megérdemelt tetszést aratott.

Most *Gál* Ottónak néhány versét közöljük le s az az érzésünk, hogy ez a tehetséges uj iró a vajdasági magyar irodalomnak valóban egyik erőssége lesz.

NÉVTELEN VERS

Tán az ég kékjéből csented szemed szinét:
azért oly kék, azért oly ködös...
Mintha távoli hegyek terhét cipelnéd:
oly bus, oly fájó a szemed...
A szemed titkolt könnyek gyémántos kutja...

Gyehennás fájdalmak észvesztő utja
a szád: a biboros, véres szád,
tán leölt szüzek forró véréből ittál:
azért oly égető a szád...
Ó, ajkad kelyhéből innom, mért is adtál!

A tested bévülről lütött forró márvány:
tüzes, mint Szahara homokja...
A vállad: szüzi gondolatból szött párkány:
halk lejtőjén bu tanyáz,
s rá, mint fáradt fecske, pihenni jár a vágy...

Bár elfelejthetném hangod, mely mély és lágy:
mint a hold szava havas éjen...
Bár gyülölnélek, bár letaposhatnálak:
hogy fájjon... hogy fájjon... Fájjon...
— ... bár ne lenne minden gondolatom nálad...

KÖNY ...!

Mondd, mi az, ami szemed meghasadt szivárványáról
pilláid észbontó koszorujára gördül:
és elhagyott, bus vándorként magánosan ül
szép szemed udvarában?
(Ó, szemek udvarában elhagyottan ülő könny!)

Mondd, mely mélységekből fakadt ősforrása e két gyöngynek?...
A távol mely tájáról jön s hová tünik el?...
És mi az, ami benne világol, ég, tüzel:
mint szégyen a homlokon?...
(Ó, távoli mélységekből fakadó könnyforrás!)

Ó, könnycsepp!
Mondd, hol rejtőzik bukoszoruzta fájdalomanyád,
akinek méhéből: világra nyilott léted?
Hol van apád: az öröm, aki meghalt érted,
s most sirján az ég virágja nyil!

ERDŐHERVADÁS...

Ne hidd, hogy a fák zöld lombja közt
játszó napsugárban
az öröm dalol!
A fényfolyam fájdalmat fürészt
lent a szennyben, sárban
és lent a hegyormon egyaránt...

A bokrok biborral szederjes
levelén s tar tövén:
a halál ül zord
lesben és gyászteli, szerelmes
sóhajától a fövény
arany porán az iszonyat reng...

A fák lombjának feketéje:
a halál palástja
s rajt a makk a gomb...
A csalit sürüjének éje
a lét halálásta
sirja s benne könnyharmat ragyog...

A polgár a válaszuton

Irta: Diósszeghy Tibor

1.

A polgár a válaszuton: ez a cime Hatvany Lajos tanulmányának, ami nemrégiben jelent meg Kolozsvárott, egy ottani folyóirat kiadásában. A cim rosz. Hatvany tanulmánya, mint a szerző maga is hangsulyozza, szubjektiv irás; lirai tudósitás *egy* polgárnak bizonyos lelki válságáról, mindenesetre sokkal egyénibb, semhogy általános érvényünek lehetne elfogadni.

Hatvany a válaszuton.

Talán igy.

2.

A tanulmány gerince a polgári társadalom kialakulásának története. Hatvany illuziók nélkül lát. A harmadik rend, amikor felvette a harcot az arisztokrácia ellen, etikai jelszavakkal hangoztatott, abból indult ki, hogy ő az ország és egy maroknyi kiváltságossal szemben a szabadságot akarja az egész nép számára biztositani.. Hatvany tudja, hogy nem igy volt. Az ország a kiváltságosokon kivül — a harmadik és *a negyedik* rendből, a proletáriátusból állt már akkor is. A polgárság és a proletáriátus együtt küzdött a kiváltságok megszüntetéséért. mikor az első és második rend kiváltságait sikerült megszüntetni és a polgári állam kialakult, a polgár ugy érzte, hogy a kiváltságok most már egyszersmindenkorra megszüntek. Hatvany nem esik bele ebbe a csalódásba sem. A kiváltságok nem szüntek meg, csak annyi történt, hogy a polgár is belépett a kiváltságosak közé. »Az a tény — irja Hatvany — hogy a szabad verseny társadalmában *a vagyon örökölhetősége* megkötöttséget, tehát *igazságtalanságot* jelent, éppen nem zavarta föl a polgári gondolkodás nyugodt köreit.« Hatvanyét fölzavarta. Pedig ő, köztudomásulag, igen csinos vagyont örökölt és minden ok meg volt rá, hogy ne fájditsa fejét a negyedik rendet érő igazságtalanságok miatt. Hatvany azonban moralista. Nem tudja a lelkiismeretét elaltatni. S a lelkiismerete diktálja neki: »1789 óta nincs kiváltságos tulajdon többé, mert mindenki megvehet mindent. Ezzel az *eszményi elképzeléssel* szemben áll a valóság, hogy *csakis az vehet valamit, akinek van valamije.* Kinek minél többje van, annál többet vehet s annál több jogot követelhet. Igy alakul ki a polgárság uralmának mindjárt legelején a gazdagság arisztokráciája.« Idáig Hatvany gondolatmenetét akár egy kommunista elmélkedő is aláirhatná.

3.

A kiváltságok megszüntetése, ezzel a a gyönyörü jelszóval indultak közösen harcba a polgárság és a proletáriátus. A polgárság leszerelt, mihelyt maga is kikiváltságossá lett, a proletariátus azonban, amelynek helyzete változatlan maradt, tovább küzd a kiváltságok megszüntetéséért, most már nemcsak az első két rend, hanem *a kiváltságossá lett* polgárság ellen is. A polgári osztály, a melynek ellentétei a rendi kiváltságaitól megfosztott arisztokráciával megszüntek, védi a jogait az alulról jövő támadással szemben éppen ugy, mint ahogy előzőleg érvényesitette fölfelé. És majdnem mindig és mindenütt szövetségre lép korábbi ellenségével, az arisztokráciával a közös veszély, a negyedik rend feltörekvése ellen.

Igy került Hatvany a válaszutra.

Jobbra, vagy balra? — ez a kérdés adódik nem a polgár, hanem a moralista számára.

4.

A polgár ugyanis egyszerüen intézi el a kérdést.

Minden osztály védi az érdekeit. A polgári osztálynak épp oly joga van ehhez, mint a proletariátusnak. Amikor az arisztokrácia kiváltságai nem engedték érvényesülni a polgári érdekeket, harcolni kellett az arisztokrácia ellen. **Most, hogy a proletariátus veszélyezteti a polgári érdekeket, harcolni kell a proletáriátus ellen.**

Igy a polgár.

5.

A moralistának nehezebb a helyzete. A polgárságnak az arisztokrácia elleni harca ugyan annak az etikai posztulátumnak a jegyében folyt, aminek a jegyében most a proletariátus küzd a polgári osztály ellen: a kiváltságok megszüntetése volt akkor is, most a jelszó.

Polgári moralista tényleg választutra került: választania kell, hogy vagy osztályérdekei mellé áll és megtagadja etikai elveit, vagy etikai elvei mellé szögezi magát és osztályérdekeivel kerül szembe.

6.

Mit csinál Hatvany?

Nem áll az osztályérdekei mellé. Finyásságból. A polgárság ma »tótágast áll, a klerikalizmussal ölelkezik, a militarizmusba csimpaszkodik«. Hatvany nem tudja elfelejteni, hogy a polgárság annakidején éppen a klerikális, militarista arisztokráciának üzent hadat s lehetetlenségnek érzi a maga számára, hogy most együtt masirozzon az arisztokrata befolyás alatt álló klerikalizmussal, militarizmussal.

Ha a polgári forradalom annakidején az arisztokráciát teljesen kiirtja s ma a proletariátussal szemben csak a polgári front állna mágnások, főpapok nélkül, akkor Hatvanynak könnyebb volna osztályérdekei szerint helyezkedni el a két tábor harcában. Igy azonban lehetetlen ez — a moralistának.

7.

De Hatvany nem helyezkedik az etikai álláspontra sem és nem áll a negyedik rend mellé, mint osztályának nagy renegátjai Shaw, France, Tolstoj, Wells, Ady vagy Romain Rolland. Ezt őszintén megmondja. De hogy miért nem — arra furcsa választ ad, ha ugyan ez válasz akar lenni a kérdésre:

— Nem lehet — mondja — fából vaskarikát faragni, nem lehet polgárból proletárt gyurni. Nem csupán a polgári életszokások különböznek a proletárétól, a polgár individualista lényének idegszála berzenkedik az elproletarizálódás ellen.

Moralista szájából ezt nem lehet érvnek elfogadni. A polgári életszokások nem azért különböznek a proletárétól, mintha a proletár kollektivista lényének minden idegszála berzenkednék az elpolgárosodás ellen. Szó sincs róla. A proletár nem azért él más életformák közt, mert talán nem tartaná a polgáriakat megfelelőknek. Vagy mintha nem tudná azt, amit Arisztotelesz, hogy »jól élni jobb, mint élni«. Csodálatos, de igy van, a proletár hajlandó lenne fokhagymás kenyér helyett akár mindennap sült csirkét ebédelni s szoba-konyha helyett ellakna még egy ötszobás apartmánban is. Épp az a vicc azonban, hogy mind e földi jók ma még kiváltságok. S éppen polgári kiváltságok.

8.

Összegezzünk. A polgárnak könnyü a választás: meg kell védenie osztályérdekeit. A moralistának is könnyü a választás: osztályérdekein felülemelkedve azok mellé kell állania, akik folytatják a kiváltságok megszüntetéséért inditott harcot. Hatvan polgárnak tulságosan moralista, moralistának viszont tulságosan polgár.

Igy csak áll a válaszuton.

3.

Mindezt azonban egy élvezetesen megirt, okos és nagy tájékozottságra valló tanulmányból derül ki. Az essaynak azok a részei, ahol kritikát ad, kitünőek. Ahol a kritikából tanulságokat kellene levonni, programmot kellene fabrikálni, *ott csődöt mond.*

Berényi János:

KÉPEK

1.

Oly különös csodák történtek az este is:
a csillag tőlünk messze elfeledkezve zsongott,
kövér lámpafény tollászkodott az asztalon,
szégyenkezőn próbálgatta tépázott szárnyait
és a fölszikrázó emlék-törmelék fölött
valami arc bámult ránk a falon keresztül.
A csönd-emelte, égetett pilléreken
szorongó szavunkat üldözte a vértelen idő,
mint a fényes galambot az éhes, barna ölyv,
mindannyiunk közt égő selyemfonálka sercegett,
az ágy alatt szörnyek tanyáztak, furcsa kedvük
mellénk lopózott ásitó irtózattal,
kártyáztak talán és éppen az életünkre.
Kint a holdsugár szintelen ökörnyála
tévelygett, csorgott kuszáltan az ágakon
s a fölhők gyolcsát mérte a beteg égitest,
még egy-két apró szó ugrott le a száj piros
hidjáról a sápadt térbe, akár az életuntak
s ujra csönd simult elénk, mint a márványlépcső
és az óra hangosan kezdett vihogni rajtunk.

2.

Halál és nevetés, élet és sirás,
kézfogva párba s az égen
valami elsöpört irás:
a junius vemhes füstjéből izzadt árnyak
születnek, a kezük fényesen suhog,
kaszálnak;
sarlós körmük lassan szürke fáradságba ragad,
lusta pántlika lesz ajkukon a dagadt ének,
olykor mintha már nem is élnének; az álmos sarokból
öntudat nélkül egyhangu lázakat ver a
fejük köré egy elszáradt bolondos citera.
A folyó siet, hideg fürgeséggel, két torony
szembe-csodálkozásának örök hidja alatt,
néha egy vércsöppecske is ég a napsütésben,
de a fölhő hókupacos tájakkal szalad,
rajta én: odaképzelten botló fekete pontnak.
A folyó egyre tülekszik és a két lomha part
lomposan versenyez vele, a meleg homok
dülledten az eget fényképezi és mindent
a rögtön-szétbomlás városának kapcsa tart.
A nap sárga olajban fuldokol,
aranykalapács a dél,
itt egy lány áll: forró pipacs, szoknyája szappanosan
habzik a szélben, friss bluza tüzes karton,
minden mozdulatlanságnak ő a horgonya.
S a lángok is érte késelik egymást a tulsó parton.

Fiatal lányok vigyázzatok

Ez egy egészen komoly intés, amely nem az érdekelt szülőktől ered, még kevésbé tőlem. Ezt a jelmondatot néhány, a nemzetköziség jegyében tomörült vénkisasszony irta zászlójára azzal a nemes céllal, hogy a fiatal leányokat megvédje mindazon veszedelmektől, amelyek uton-utfélen leselkednek rájuk és amelyektől annakidején bizonyára senki sem védte meg e bezupált delnőket. Az egyesület tagjai ugy szerepelnek, mint a *Fiatal leányok barátnői*, egészen hivatalosan: *Federation des Unions nationales Amies des Jeunes Filles.* Vonatokon, várótermekben, öt államon keresztül, gondosan bekeretezve, lármás figyelmeztetések vonják magukra az utasok figyelmét. A figyelmeztetések pedig francia, német, cseh és magyar nyelven direkt az érdekelt fiatal leányoknak szólnak ilyképpen:

»Ne vállaljatok addig állást, amig nem tudakozódtok. Sohase beszéljetek a vonatokon

idegenekkel

ügyeitekről és ne változtassátok utatok irányát azok tanácsára. Felvilágositásért forduljatok vasuti tisztviselőkhöz vagy a védőegyletek megbizottaihoz a következő városokban:

Páris, Basel, Zürich, Buchs, Wien, Budapest, Praha

Én ugyan nem vagyok érdekelt, azonban néhány fiatal hölgy utazott velem a vonaton és már csupa udvariasságból (meg különben is barátja vagyok a szépnemnek), kötelességemnek tartottam, hogy megszerezzem számukra a legelső elémtoppanó vasuti hivatalnoktól a szükséges felvilágositásokat, amelyek — megjegyzem — nekik eszükbe sem jutott, annyira lefoglalták őket a szintén a vonaton utazó »csinos idegenek.« Az első számbavehető elémtoppanó a kalauz volt.

— Kérem, kalauz ur — és felmutattam a rámmereszkedő táblára — némi kis felvilágositást szeretnék kérni.

A kalauz, mielőtt válaszolt volna kérdésemre, szintén elolvasta a figyelmeztetést, még pedig oly kiváncsi érdeklődéssel, mintha először látta volna. Aztán megcsóválta a fejét és tanácstalanul állva egy darabig, megkérdezte:

— Miért érdekli?

— Kérem, nem engem — zavart meg a nem várt válasz — ... az imént egy fiatal hölgy fordult hozzám ugyanezzel a kéréssel. Az ő számára kérem.

— Na ja — felelte — ugy látszik, ez a tábla a legkönnyebb ismerkedési mód — azzal tovább ment, biztositva arról, hogy hamarosan visszatér és akkor megadja a szükséges felvilágositásokat.

Negyedóra mulva valóban visszatért.

— Ön, ha szabad kérdeznem, hova utazik? — vette fel ismét beszélgetésünk fonalát.

— Salzburgba.

— Ühüm... Mondja, nem az a kis barna kérte meg arra, hogy felvilágositásokat szerezzen... Ott a harmadik kupéban az a...

Mit mondjak.

— De igen — válaszoltam gyanutlanul.

— Áh, maga kis hamis — és szélesen mosolyogva megfenyegetett az ujjával.— Azért kérdezte hát tőlem az a kicsi, hogy müncheni jegyével megszakithatja-e utját Salzburgban... Mondom, hogy ez a legjobb ismerkedési mód.

Leesett az állam, de ő zavartalanul folytatta:

— Nem tudtam eddig elképzelni, hogy ezen a vonalon miért szakitják meg annyian utjukat. És mind tőlem kérdik, hogy kalauz ur, érvényes lesz azért a jegy, ha mi most itt kiszállunk egy napra...

A kalauz ezután tovább ment anélkül, hogy érdemileg felvilágositott volna, de mielőtt még eltünt a kocsi-folyosón, hátranézett és kuncogott:

— Fiatalemberek, vigyázzatok!...

m. d.

Magyar kivándorlókkal Délamerika felé

Amig a kivándorló eljut az utlevélig

— Kiküldött munkatársunktól —

A »Cap Polonio« fedélzetén, 1927. május 20.

...Brazilia!... Argentina!... A háboru előtti idők boldog békességében csak a sejtések ködén keresztül felvillanó, távoli, exotikus országok, amelyekről a bácskai kis-kánaán földetturó, robotos népe a legjobb esetben is csak annyit hallott, amennyit a dióhéjba préselt elemi iskolai földrajz tudni és sejteni engedett. Ma: a vérség és rokonság, reménység és iszonyat, rokonszenv és gyülölet érzelmi szálaival Bácskához füzött *Menedék* és *Pokol*, *Rév* és *Örvény*, ahová a nagy világégés tüzkárosultjai, a reményhajók hajótöröttjei, a drágaságos bácskai földek kitagadott *mostohagyermekei*, *tizezrek* és *tizezrek* indulnak el, uj hazát, nagyobb darab kenyeret, kevesebb gondot, több munkát keresni...

...Brazilia!... Argentina!... Ma már nem a csapongó fantázia bizonytalanul vibráló, délibábos víziója, hanem rideg, ijesztő *Valóság*, ahol vezéreink verejtéke és élete hull a perzselő homokba. *Igéret*, a melytől megváltást vár a keresztutakat járó ember. *Váltságbér*, amit tiz körömmel akar kicsikarni magának a dolgozni tudó és akaró magyar, német paraszt. *Föld*, amelyet a földéhség és röghöz való ragaszkodás szomoru megszállottjai magukénak akarnak vallani gyerekeikre szeretnének testálni. *Temető*, ahol hat esztendő óta egyre szaporodnak a magyar betüs, német irásos keresztfák. Öles hantok alatt a derékba tört magyar és német sorsok, a kisded halmok alján pedig a Jövendő letört kis virágai pihentek el örökre... Az édesnek vallott Földanya nem tudta már ápolni őket. De eltakarta...

Messze, messze, az Óperenciás tengeren is tul, Délamerika földjén, *uj karavánok* tapossák az utat. Őserdők rengetegében uj akarások neszelnek, ősmezők hátát uj cselekedetekre feszülő izmok szántogatják. Sao Paolo kávéérlelő forróságában közülünk valók élete pörkölődik el és uj életek csodájára hozsánnáz az egynyelvet beszélő Mária-Magdolnák hétfájdalmas szive...

Gályánk eloldva. Előttünk a végtelen tengerek habos-hullámos országutja nincsen se széle, se hossza. A nappalok vakitó világosságban partokat és madarakat: életes bizonyosságot fürkész a szemünk — s nem lelünk. A csillagfényes éjszakák ravatalos csendjében a Göncölszekerét, a Fiastyukot és a Nagykaszást keresgéljük, hogy hamarább hazataláljon a hazasiró lelkünk — és az édes álmok szárnyán, az elhagyott otthonba, vissza-visszatérünk.

A német technika uszó *Csodája* pedig — a *»Cap Polonio«*-nak nevezett vizi-város — csak megy, éjjel és nappal egyformán, megállás nélkül, kitüzött célja: Brazilia és Argentina felé. Az uszó Csoda lomha, nagy testét huszezer lóerővel viszi előre három csavar és a három csavar nesztelen mozdulásához kétezer ember szive dobogja a taktust... Kétezer életet dajkál az iszonyatos Bölcső, a végtelen tengeren, mégis csak lélekveszejtő ladik... Kétezer élet Brazilia és Argentina kapui felé lohol, de az uszó csodát nem lehet ostorozni. Huszonnyolcadszor já a ezt az utat. Most viszi az *ötvenhatodik ezret* a délamerikai partok felé...

*

A kivándorlási láz leleményes vámszedői — a hajóstársaságok ügynökei — az agrárreform áldásaiból eleve kirekesztett és a munkaalkalmaktól is elesett *nemzeti kisebbségek* részére 1920-ban fedezték fel Délamerikát. És azóta, a jugoszláviai kivándorlási statisztika szomoru adatai szerint is, törvényes uton, közel *százezer ember hagyta el Jugoszláviát*. A kivándorlási statisztika hivatalos rekordját a magyarok tartják. Utánuk tüstént a németek következnek. Második helyen. Az államalkotó fajok, dicséretükre legyen mondva, — elenyésző csekély számmal szerepelnek a kivándorlási statisztikában.

Hét év óta mennek, özönlenek az emberek. Főként: magyarok és németek. Hét év alatt: közel százezer ember!... Vissza alig is jött közülük egynéhány. Leginkább csak a ritkán forduló tengeri posta hozza a szomoru, hazasiró, nosztalgiás leveleket. Furcsa, egymásnak homlokegyenest ellentmondó, zavaros hirek. De a legtöbbje, mégis: szomoru és siralmas. Ki lehetett érezni belőlük, hogy borzalmas szenvedések, véres megpróbáltatások kövezik ki az uj igéret-földének utjait. Tudjuk, hogy a magyarnak mindenképen legnehezebb odakint a sorsa. Nyelvét senki sem érti. Pártfogója: csak az isten. Segitőtársa: csak az Asszony. Ismerőse nincsen, barátja sem akad és, mindenek tetejébe, még a csuf, magyar betegség, a testvérharc is szétbomlasztja maradék erőiket.

Mindezt előre sejtettük. De azt már tőlük tudjuk, ők irták, hogy elrémitő borzalmakon mentek keresztül. Irták, hogy rabszolgamód huzzák az igát. Még az ostort sem sajnálják tőlük a »modern« rabszolgatartók, a fazenda-tulajdonosok, meg azoknak hübéres hajcsárai, a néger és mesztic munkafelügyelők, akik szadista kegyetlenséggel éreztetik az uj, fehér rabszolgákkal a maguk tulélt, fekete rabszolgaságát. Jöttek, sokasodtak a segitségért kiáltó öregbetüs irások: *»segitsetek rajtunk, ha istent ismertek, mert el kell pusztulnunk idekint!...«* És senki sem segitett. Minden kéz ölbetett maradt a Bácskában. Csak a vezéreikkirók keze mozdult meg és a szép, himesre ápolt szavak riadóztak az ólommezőkről. De a segélyakcióig egyetlen kiáltás sem jutott el. A *dusgazdag Bácska* nem értette meg a *földönfutó bácskaiak* panaszló, esdő szavát...

De jött aztán egy-két megbékélt, megnyugtató hiradás is: egyik-másik kivándoroltnak jóra fordult a sorsa, elérte a nagyobb darab kenyeret, amit a zsirosra táruló bácskai földek megtermékenyitett jósága nem termett meg neki...

*

...És hiába, hogy olyan sok a hazasiró panasz, az átkozódó keserüség, a lelkeket marcangoló megbánás! Hiába, hogy olyan kevés az ellobbanó öröm, a szivekre zászlózott megelégedés! Hiába, minden hiába!... Bácska, Bánát, Baranya falvaiban ujabb és ujabb karaván szedik hátukra a szegénység koldustarisznyáit. A kenyeretesdő és szerencsétpróbáló embereknek ujabb és ujabb hullámai lökődnek el a hazai partoktól és az uj népvándorlás tart, egyre tart a délamerikai öblök felé. Nem tudja elrettenteni őket sem a felvilágositó propaganda, sem a hazajajduló levelek kétségbeesett siránkozása. Mennek, mennek a nincstelenség szánandó rongyosai, az istenkisértés jóreményü szerencsefiai és a kalandvágyás lézengő holdkórosai. Akik *még* nem mentek el, azok tervezgetnek, számolgatnak és a lelket dideregtető kételkedés tétova pillanataiban mindegyikük azzal pörölyözi le a lelkiismeret halk szavára lázzadozó értelmet, hogy: »minden mindegy, nincs veszíteni való, semminthogy a dusgazdag Bácskában, *hazai földön* kallódjék el az élete örökös munkanélküliségben és kenyértelenségben, inkább nekivág az igéret-földének. Hátha neki sikerülni fog, lehet, hogy ő is azok közé jut, akiket a jószerencse kisért — és révbe jutottak...«

*

A *»Bácsmegyei Napló«* hat év óta a felvilágositás és észretérités medikámentumaival próbált harcolni a seregeinket tizedelő kivándorlási láz ellen. Bevalljuk, kevés sikerrel. Kérő, könyörgő és olykor-olykor feddő szavunkra bedugták fülüket az elszántak és ellökték maguktól a meggondolás mentőövét. Hat esztendő multán, hogy legjava erőink igy megfogyatkoztak, a »Bácsmegyei Napló« elindult az idegenbeszakadt seregek után. Fel akarjuk őket keresni uj kunyhóikban. Számba akarunk venni mindenkit, aki elszakadt tőlünk. Testvérkézzel szeretnénk magunkhoz ölelni, mindenkit, aki megfáradt és megszomorodott. Örvendezni fogunk mindenkivel, akit a Szerencse pártfogolt. A »Bácsmegyei Napló« elindul a földönfutó bácskaiak után, hogy seregszemlét tartson odakint és megerősitse a szakadozó, foszladozó kötelékeket és szorosabban füzzük magunkhoz a tőlünk elszakadt véreinket, hiszen napról-napra kevesebben vagyunk, fogyunk, egyre fogyunk...

Menjünk tehát! És jöjjön velünk, a borzalmasan hosszu utra, a messze-messze szakadt Magyar Sorsok minden hites szamaritánusa! Akasszuk nyakunkba a testvérféltő Jóság és emberszánó Irgalmasság kegyes tarisznyáját, rakjuk meg azt a Jószándék fehér pogácsáival és *menjünk azokkal, akik most indulnak*, azok után, akik rég elmentek.... De jöjjenek velünk azok is, akik *még nem mentek el* és nézzék, lássák a mi szemeinkkel is, hogy hová készülődnek, mire kászolódank!

Pontosan akarjuk követni a jugoszláviai vándorok utját. A kezdetek-kezdetétől kisérni akarjuk a sentai Kurucz Szilvesztereket, a kanizsai Apró Jánosokat, a debeljácsai Kovács Bóni Ferenceket, és a bánáti Weisgruber Józsefeket is, akiknek még a kivándorlási utlevél megszerzéséig is harcolniok és gyötrődniök kell. Menjünk a legszegényebbekkel, akiknek még pártfogójuk sincs, menjünk a Földnélküli Jánosokkal, akiknek közös Sorsuk és Végzetük a földnélküliség, a *nincstelenség*, *ami üzi, hajtja őket* és *már* a kezdetek-kezdetén véráldozatokat követel tőlük még azért is, hogy kezükbe vehessék a vándorbotot!... Induljunk el tehát onnan, ahonnan Földnélküli Jánosnak kell elindulnia, ha eljegyzi magát Délamerikával, a csapodár menyasszonnyal!...

Mennyibe kerül a szegény emberek utilapuja?

Ahhoz, hogy Földnélküli János Jugoszláviából kivándorolhasson, mindenekelőtt és legfőképen egy *»Iseljenički Pasos«*-ra (»Kivándorlási utlevél«-re) van szüksége. Ahhoz, viszont, hogy egy ilyen piros fedeles utilaput megszerezhessen magának, állampolgársági-, erkölcsi-, katonai-, születési-, adózási-, foglalkozási-, ujraoltási- és egyébb bizonyitványokat kell felmutatnia az illetékes hatóságok, illetve, az illetékes hivatali közegek előtt. Miután pedig ezeket az okmányokat egyetlen Földnélküli János sem hordja a tarsolyában, csak természetes, hogy a szükséges okmányok beszerzése legelőször is pénzbe, aztán jó hosszu időbe, rengeteg fáradságba, végtelen sok nehézségbe és a végén ismét csak pénzbe kerül.

Vegyük csak szépen sorjába, hogy mit kell csinálnia Földnélküli Jánosnak, *amig eljut odáig*... a piros fedeles utilapuig!... Álljon ez itt okulásul és *elrettentő például* mindazoknak, akik meggondolatlanul, hebehurgyán, egynémely profitéhes kivándorlási hiéna biztatására ugranak bele a kivándorlási előkészületbe.

Földnélküli János tehát, ünneplőbe öltözve, illő tisztelettel bealázatoskodik az illetékes hivatali közeghez és bejelenti, hogy Délamerikába szóló kivándorlási utlevelet akar szerezni. Az illetékes közeg röviden tudtára adja, hogy mindenekelőtt az állampolgársági bizonyitványt kell *»kiváltania.«* Most kezdődik a kálvária, a szaladozás, kilincselés, csuszás-mászás, bélyegragasztás és visszakozás. Az állampolgársági bizonyitványhoz kell egy keresztlevél, amely bizonyitja, hogy a mai Jugoszlávia területén született. *15 dinár taksza.* Kell egy katonai bizonyitvány, arról, hogy katonai kötelezettségének eleget tett. *25 dinár taksza, 5 dinár városi illeték.* Kell egy 20 éves adóbizonylat, arról, hogy 20 évvel ezelőtt még az apja is adófizető volt a mai Jugoszlávia területén és emberécseperedése óta Földnélküli János maga is fizetgeti az adót. *25 dinár taksza, 5 dinár városi illeték.* Arról ne is beszéljünk, hogy mig ezt a három okmányt megszerzi, eltelik 3—4 nap, sokszor egy hét is, mert az illetékes közegek alaposan utána néznek ám mindennek, régi foliánsokat böngésznek, fel- és lemenő rokonságokat, régi- és uj házszámokat firtatnak, kákán csomót találnak — és a hivatalos órák, bizony gyorsan leperegnek.

Ha *csak* Földnélküli Jánossal volna dolguk az illetékes közegeknek, akkor még menne valahogy a dolog, de bizony, néha olyan sokan összeverődnek az illetékes közeg ajtaja előtt, hogy *napokig tart*, mig Földnélküli János egyáltalán beljebb kerülhet az ajtón.

No, de végre mégis csak kézben van a három alap-okmány, most már hozzá is látnak az állampolgársági bizonyitvány kimódolásához. Az illetékes közeg kiállit egy blankettát és Földnélküli János lefizet *25 dinárt* az állampolgársági bizonyitvány takszájára, *10 dinárt* az állampolgársági bizonyitvány belügyminiszteri hitelesitésére, 5 *dinárt* pedig városi illeték fejében. Aztán elmehet haza. És várhat 3 hónapig. Néha egy esztendeig is. Mert igen messze van ám a magas minisztérium és az irásoknak sok utat kell odáig megtenniök. Rendőrségtől mennek az iktatóba. Iktatóból a főjegyzőhöz. Főjegyzőtől a polgármesterhez. A polgármester elküldi a főispánságnak. A főispán továbbitja a belügyminisztériumhoz. Onnan aztán, ugyanazon az uton, ugyanolyan stációkkal, vissza, az illetékes közeghez. Nagy ut ez bizony és mindenütt kell egy kicsit pihennie a szegény, kifáradt, iratcsomónak. Nem is csoda hát, ha Földnélküli Jánosnak kinő a szakálla, mire a szabályszerü állampolgársági bizonyitvány visszakerül az ő kezébe.

Tegyük fel tehát, hogy Földnélküli János szerencsés csillagzat alatt született és állampolgársági ügye minden kisiklás és forgalmi akadály nélkül, egyenesben futott, egészen a minisztériumig. Oda és vissza. Három-négy hónap alatt tehát kezében van az állampolgársági. No, most jön aztán az utlevéligénylés szabályszerü előkészitése. Ez se kutya! Mert az állampolgárságin kivül ehhez még más is kell. Még pedig-len, egy makulátlan erkölcsi bizonyitvány. Földnélküli János nevét ráirják egy blankettára. *25 dinár taksza.* Elküldik a városi házipénztárba, hogy üssenek rá egy stampigliát. *5 dinár taksza.* Elküldik a nyomozó rendőrközegekhez, annak igazolása végett, hogy rendőri eljárás nincs ellene folyamatban. Két napi várakozás. Felküldik a bünügyi rendőrkapitányhoz. Annak igazolnia kell, hogy a bünügyi nyilvántartásban nem fordul elő a Földnélküli János neve és az utolsó öt év alatt büntetve nem volt, de még csak kommunista-, anarchista- vagy egyéb államellenes szervezetben sem szerepelt soha. Aztán vonatra ültetik Földnélküli Jánost és eligazitják az illetékes államügyészséghez. Onnan olyan bizonyitványt kell hoznia, amely igazolja, hogy az államügyészségnél sem folyik ellene eljárás. *25 dinár taksza.* Mikor mindezt végigverekedte Földnélküli János, akkor a rendőrkapitány ur és a polgármester ur *minden további nélkül* aláirják neki az erkölcsi bizonyitványt. Ez is kész! De kell egy adóbizonylat is, arról, hogy minden adótartozása ki van fizetve. Adós fizess, adót fizess! Akkor kaphatsz egy adóbizonylatot is. *25 dinár taksza, 5 dinár* városi illeték. De ezt az adóbizonylatot hitelesitetni kell a járási adóhivatallal is. *25 dinár taksza.* A nagyján már tul van Földnélküli János. Most jön az apraja. Születési bizonyitvány kell az asszonyról is, meg a gyerekekről is. Négy gyerek meg egy asszony, az öt születési bizonyitványt jelent. 5×15=*75 dinár taksza.* Kell egy orvosi bizonyitvány az egész családról. *100 dinár* az orvosnak, *20 dinár taksza.* Kell egy-egy személyleirás mindegyikükről, két-két fényképpel. Hat fényképfel-

vételért *120 dinár* a gyorsfényképésznek, 6×10= *60 dinár taksza* a személyleirási lapokra. Ha ezek is megvannak, kiállitják az utlevél-kérvényt. *5 dinár taksza* és az utlevél kiállitásáért előre befizetendő *60 dinár* készpénz és *250 dinár* okmánybélyeg. Ezt is leszurkolta Földnélküli János és most már nyugodtan meg is pihenhetne, mig az utlevél megérkezik. Ugyde, az argentiniai konzulátuson külön, spanyol és szerb nyelven kiállitott bizonyitványokat is be kell majd mutatnia, hogy vizumot szerezhessen. Az utlevélre való várakozás ideje alatt, tehát, ezeket kell kijárkálnia Földnélküli Jánosnak. Kell két spanyol nyelvü erkölcsi bizonyitvány. Róla és az asszonyról. 2×25= *50 dinár taksza.* Egy spanyolnyelvü foglalkozási bizonyitvány, arról, hogy állandóan milyen foglalkozást üz a családfő. *25 dinár taksza.* Kell hat darab spanyolnyelvü orvosi bizonyitvány. A család minden tagjáról külön-külön. A tisztiorvosnak legalább *200 dinár* honorárium és 6×20= *120 dinár taksza.* A spanyol nyelven is kiállitott bizonyitványok mindegyikét hitelesittetni kell a tartományi főispánnal is. Minden hitelesitésért *10 dinár taksza.* 9×10= *90 dinár taksza.* A két erkölcsi bizonyitványt még külön hitelesittetni kell a belügyminiszteriummal és a külügyminiszteriummal is. 2×2×10= *40 dinár taksza* és a hitelesitést kérő beadványokra 4×5= *20 dinár bélyeg* ... Kész!

Csak ennyi az egész! Hitelesen és pontosan jegyeztük fel Földnélküli János tennivalóit és kiadásait. Tulzottan optimisták és objektivek voltunk most. *Csak a törvényes illetékeket* számoltuk fel. És azt vettük alapul, hogy Földnélküli János egy nagyon szerencsés ember, jó összeköttetései vannak, sehol sem kell várakoznia, minden ajtó azonnal kinyilik előtte, nehézségeket sem támaszt elébe senki, gyorsan, célirányosan és célegyenesben tolják előre az ügyét mindenütt, minden fórumon, még a magas miniszteriumban is. Sehol sem merülnek fel előre nem látott kiadásai, utiköltségeit sem számoljuk fel, jóllehet, az ügyészségnél, főispánságnál, miniszteriumoknál való eljáráshoz utazni is kell. Kizárólag a szabályszerü illetékek lerovása után *mindössze, csekély 1460 dinárjába* került a pirosfedeles utilapu. És egy kis fáradtságába. Meg egy kis türelembe. Igazán bagatell, szóra sem érdemes! Ennyit csak megér Földnélküli Jánosnak az, hogy nyakába akaszthatja a koldustarisznyát és elindulhat a világ tulsó felére, munkát és kenyeret keresni?!...

Békeidőben 1 koronát fizetett Földnélküli János egy kivándorlási utlevélért. Ez az 1 korona, aranyparitásra átszámitva ma 5 dinárnak felelne meg. Ezzel szemben, Földnélküli Jánosnak, igen jutányosan számitva, 1460 dinárt kell leszurkolnia, mielőtt átlépné a határt. Nem nehéz kiszámitani, hogy a kivándorlási utlevél megszerzése csekély 35.200 percenttel drágult meg a nincstelenek számára is!...

Ha Jugoszláviában a gazdasági és pénzügyi krizis ismeretlen fogalom lenne; ha a munkanélküliség réme nem fojtogatná a kétkézi dolgos emberek százezreit; ha az állam minden dolgozónak munkát, minden éhezőnek kenyeret tudna biztositani és csak azért foganatositotta volna a 35.200 percentes utlevéldrágitást, hogy a létfentartásukban biztositott embereknek megnehezitse a veszélyes, kockázatos kivándorlást: akkor erkölcsi bázisa volna ennek az árdrágitásnak. Azonban, a kivándorlás megnehezitése nem *célja* az államnak. Csak eszköze. Eszköz: az illetékbevételi rovatok gyarapitására.

Miután pedig Földnélküli János az összes előirt szabályoknak mindenben, pontosan megfelelt, sőt, az összes törvényes illetékeket és az esetleges *mellékes* kiadásokat is lerótta: Földnélküli János megtette kötelességét, — Földnélküli János mehet!...

(p. o.)

ORVOSI DOLGOK

Betegápolás

Betegápolónak születni kell. Nem mindenki alkalmas erre a nehéz feladatra, amelynek kellékei: sok szivjóság, nagy türelem és még nagyobb adag emberismeret. Az orvosnak nyilik a legtöbb alkalom különbséget tenni jó és rossz ápoló között. Már egy-egy mozdulat, arckifejezés, hanghordozás is elárulja: ki való a betegágy mellé és ki nem. Mindjárt előre is bocsájtjuk, hogy

betegápolásra kizárólag nők alkalmasak.

A férfiak türelmetlen, rossz betegek, még rosszabb betegápolók. Ideges, ingerlékeny nők se valók erre a pályára. Az ideges hivatásos ápolónők türelmetlenek, nincs egy helyben való maradásuk, különböző cimen, gyakran hagyják magára a beteget. Tapasztalat szerint *az anya a legjobb ápoló.*

A betegápolás müvészete az emberszeretetben gyökeredzik. Most nem a háboru önkéntes ápolónőire gondolunk, akik szórakozásból, divatból és kalandvágyból ápolták a sebesülteket és a »beteg« katonákat, hanem azokra a *hivatásos ápolónőkre,* akiket rátermettségük önfeláldozásuk valósággal predesztinál erre a szent hivatásra. A kórházi apáca-ápolónők közös nagy hibája, hogy a vallásos tulbuzgóság mellett nem jut idejük az — ápolásra. Az orvos nem tanulja a klinikán a gyakorlati betegápolást — ennélfogva keveset is ért a betegápoláshoz. Én még nem láttam olyan *orvost,* aki maga is jó *ápoló* lett volna.

Az ápolónő

ne legyen se nagyon fiatal, se nagyon öreg, ne legyen szerelmes se az orvosba se a betegbe. Személyéből sugározzék a tisztaság, az egészség, a jókedv. Beteges, gyenge fizikumu ápolónők teljesitménye nem kielégitő. A jó ápolónő nem fél, nem undorodik a betegtől, a fertőzött sebtől, de *felesleges módon nem piszkitja be kezét.* A kezek tisztántartása tehát az első kellék. Ha látod, hogy az ápolónő *a tenyerére fektetve tartja a beteg utcai cipőjének talpát,* a mikor a cipőt lesegiti, ebből az egy fogásból megtudod, hogy az ápolónőből *hiányzik a higiénikus érzés.* De ugyanezt a fogyatékosságát árulja el akkor is, ha a frissen leszelt kenyerét a szék, vagy pad ülőkéjére teszi, ha a beteg ágyaszélén ülve étkezik, ha össze-vissza fogdossa a gennyes kötszereket azon a cimen, hogy *ugyis megmossa utána a kezét.*

Az ápolónő ne legyen babonás, ne legyen bőbeszédü. Óvakodjék az ilyen kijelentésektől:

— Ugyanezzel a betegséggel ápoltam *X. Y.*-t is, de meghalt szegény hat héten belül . . .

Vagy:

— Az istenért, csak oltani ne hagyja magát! Boldogult bátyám még ma is élne, ha nem oltották volna az orvosok.

A beteg ápolója sohase igyekezzék magát olyan szinben feltüntetni, mintha *ő többet tudna mint egy diplomás orvos.* Ne kritizálgassa az orvos rendeléseit, mert ő csak az orvos egyik végrehajtó közege. Ne mondjon véleményt az orvos receptjére, a gyógyszerre, ne ajánljon a páciensnek a kezelő orvos helyett egy »*jobb orvost*«, aki biztosan meggyógyitja őt. Az orvosság sohase használ, ha a beteg bizalmatlanná válik orvosával szemben.

Ha szeszélyes a beteg, igyekezzék kedvében járni és ne erőszakolja saját hóbortos szeszélyét a betegre. A gyógyithatatlan beteget ne világositsa fel bajának veszedelmes voltáról. Az ilyen beteg sohase *hiszi,* hogy halálra van itélve: a remény sugarai néha még utolsó óráit is megearanyozzák. Az ápoló kötelessége a szomoru igazság — elhallgatása. Az életben gyakran fordul elő, hogy az orvos, a tanár »lemond« a beteg életéről és a beteg gondol egyet és — meggyógyul. Már most, ha a beteg *meg tudja,* hogy a halálos itélet ki van mondva fölötte, elveszti minden étvágyát, visszaesik, nem eszik, a kedélye és erőbeni állapota teljesen leromlik, holott *talán mégis felgyógyult volna!*

Egy beteget mindig csak egy személy *ápoljon, mert,* ha egyszerre többen segédkeznek a beteg körül, akkor egyik a másikra háritja a — mulasztásokat. *Egy* valaki legyen felelős az orvos rendeléseinek betartásáért és az az *egy* figyelje a beteget, hogy be tudjon számolni a kezelő orvosnak a baj megnyilvánulásairól: fájdalomról, lázról, görcsökről, ájulásokról, a beteg öntudatáról és igy tovább.

A helyes betegápolás tanának első paragrafusa:

a betegszoba tisztántartása.

A betegszoba világos, napos, levegős, könnyen szellöztethető, pormentes, minden lármától mentes legyen. Legalkalmasabbak e célra a délre, vagy délnyugatra néző ablakokkal ellátott *udvari szobák.* A betegszobából *távolitsunk* el minden felesleges porfogó holmit, függönyt, szőnyeget, butordarabot. A szoba padlóját naponta fel kell mosni. Ezzel nem csak a portalanitásnak teszünk eleget, hanem a nyári meleg napokon hüvösebbé is tesszük a szobát. Kánikulában szalmába helyezett jégdarabokkal, az ablakra feszitett vizes lepedővel, frissen tört zöld galyakkal, hidegviz vagy fenyőillat szétpermetezésével hüsithetjük a betegszoba hőmérsékletét. Élővirágot csak nappal tartsunk a szobában, mert éjjel a virágok mérget lehelnek ki magukból. Tavasszal és télen ne függönyözzük le az ablakokat, ne zárjuk ki a napfényt: a világosság a napfény baktériumölő hatására szükségünk van. A betegszobát rendesen csakis kereszthuzattal »cuggal« lehet kiszellöztetni. Meleg időjárásnál a beteg éjjel-nappal nyitott ablakok mellett aludhatik: a friss levegő még senkinek se ártott meg. Nem lehet eleget helyteleniteni a szellöztetést pótló kifüstöléseket.

A betegszoba hőmérséklete

átlag 18—20° Celsius legyen. Télen a betegszobák ideális fütése cserépkályhával történik. A vaskályha száritja, pörköli a levegőt: amig tüzelünk, tulmeleg a szoba, ha meg abba hagyjuk a tüzelést, a levegő lehülése hirtelen áll be. Vaskályhával való fütésnél tegyünk a kályha tetejére mindig forró sósvizzel telt edényt.

Világitásra legelőnyösebb a villanyvilágitás, hátrányos a sok levegőt elhasználó, kellemetlen szagu petróleum lámpás: helyette inkább stearingyertyát égessünk, amely kevesebb oxigént vesz el a betegtől.

A betegágy

lehetőleg matracos vaságy legyen. Az ágyat ugy helyezzük el az ablakkal szemben, hogy a beteghez mindkét oldalon hozzáférhessünk. *Ne adjunk a beteg feje alá merő szeretetből négy öt párnát, ne takarjuk nyáron is dunnával, ne adjunk rá az ingen kivül más fehérneműt, vagy ruhadarabot, a borogatásokkal ne vizesitsük át az ágyát és vigyázzunk arra, hogy a dereka alatt a lepedő ne legyen tele száraz kenyérmorzsával.* A lepedő mindig sima legyen. Különösen hosszantartó betegségeknél ügyeljünk erre, hogy ezáltal megóvjuk a beteget egy kellemetlen, rosszul gyógyuló bajtól: a *fölfekvéstől.* Az alsó fehérnemü ráncaitól is kaphat fölfekvést a legyengült beteg. Ha a keresztcsont táján, a tomporon a fölfekvés kezdetét jelző fájdalmas pir jelenik meg: a baj továbbterjedésének sósborszszes ledörzsölésekkel és gummipárna alkalmazásával vethetünk gátat. A sulyos beteg ágya mellett tartsunk készenlétben egy összehajtható fekvőszéket is, hogy legyen mire fektetni a beteget arra az időre, amig ágyát kiszellöztetjük, frissen áthuzzuk, rendbehozzuk.

Hogyan ültessük fel a beteget, ha nehéz légzés, köhögési roham lepi meg, vagy étkezni akar? A legegyszerübb fogás abból áll, hogy jobb kezünkkel a beteg fejpárnája alá nyulunk és bal kezünkkel a vállát támogatva ültetjük fel. Sürgős esetben nyuljunk egyik kezünkkel a tarkó alá, a másikkal fogjuk meg a beteg karját. Kövér beteg felültetése néha két személyt is igénybe vesz: ezek közül az egyik elől a kezeket fogja, a másik hátul támasztja alá tenyereivel a beteg nyakát és vállát, illetve hátát.

Idősebb betegeket csak végső szükségben fektessünk ágyba.

Öreg egyének igen könnyen kapnak fekvéses tüdőgyuladást és azért leghelyesebb, ha kényelmes karosszék helyettesiti náluk az ágyat. Gondoskodjunk a beteg gyakori helyzetváltoztatásáról. *Gyermekeket* ne fektessünk nedves, nyirkos fal mellé. Fertőző bajoknál ne csináljunk a betegszobából valóságos gőzfürdőt, a »*patics*« név alatt összefoglalt kiütéses betegségeket ne titkoljuk el a hatósági orvosok előtt, nem kell irtózni a lakás dezinficiálásától.

Lázas, fertőző betegektől ne vonjuk el a friss vizet: annyit adjunk nekik, amennyit csak megkivánnak. Tüdőbajosoknak viz helyett tanácsos hideg tejet nyujtani esetleg ásványvizzel keverve.

A betegápoló tanulja meg a pontos hőmérözést

és már az orvos megérkezése előtt is vezessen pontos láztáblát, amely nagy segitségére lehet a *diagnózis* felállitásánál. Ne hőmérőzzük a beteget minden félórában, ne fárasszuk, ne izgassuk öt ezzel felesleges módon. Teljesen elegendő a napi háromszori hőmérőzés, amit lesoványodott betegnél a szájban a nyelv alatt végezzünk. A hónaljhőmérés tiz a szájhőmérés öt percig tartson, utána a hőmérőt gombos, vastagabb végénél fogva lerázzuk. Az emberi test normális hőmérséklete harminchét fokon alul van, a legmagasabb lázas hőmérséklet negyvenkét fok Celsius. A láz a szervezet védekező és gyógyitó folyamata. Magas láz mérésénél ne veszitsük el a fejünket, hanem sürübben alkalmazzuk az orvos által előirt borogatásokat, lemosásokat.

A betegápolónak meg kell tanulnia a *pulzus tapintását is.* Leghelyesebb, ha ezt saját magán, vagy más egészséges egyénnél tapasztalja ki. Egészségesek érverése percenként 60—80 között ingadozik. Gyermekeké lényegesen magasabb, öregeké alacsonyabb.

Az ápolónő bizonyitványa: a beteg — nyelve. Amilyen tiszta, ápolt a nyelv, a szája, olyan jó az ápolónő is. A nyelvet különösen lázas, öntudatzavarokkal küzdő betegeknél kell gondosan háromszázalékos borsavoldattal tisztogatni, a szájat gyakran kell öblittetni, a kicserepezett ajkakat olajjal, vajjal, zsirral kell kenegetni.

A betegek diétájánál

mindig a kezelőorvos előirása legyen mérvadó. Az ápoló ne ismerjen itt jószivü »engedményeket«, mert erre a beteg könnyen ráfizethet. Különösen lázas, *fertőző betegségekre* áll ez a szabály, amikor *a diéta tisztán folyékony és pépes italokból, illetve ételekből álljon.* Az ápoló kezeinek dezinficiálására legalkalmasabb a szappan, melegviz és a körömkefe. Dezinficiáló oldatra nincs szüksége. A szappan ne legyen illatos pipere szappan, *hanem tiszta háziszappan.*

Külön kell pár sorban megemlékeznünk a

tüdőbetegek ápolásáról.

Erről a ránk nézve oly fontos témáról már többször irtunk és nem győztük hangsulyozni azt, hogy tuberkolózisban, különösen a köpködő nyilt tuberkulózisban szenvedő egyének mellett az ápolónak egyszersmind felügyelőnek, rendőrnek is kell lennie: *vigyázni a köpet megsemmisitésére.* A betegnek nem szabad a padlóra köpnie, de a fertőző köpet felfogására zsebkendőt, vagy rongyokat se szabad használnia. Rongy helyett legfeljebb *papirost,* vagy papirvattát adjunk a betegnek és ezeket a papirosokat gondosan tüzeljük fel a használat után. Tüdőbajosok szobája lehetőleg napos, délifekvésü, portalan, szellős, tágas szoba legyen.

Az ápoló szimpatikus egyénisége, megértése, vigasztaló, biztató szava éppen tuberkulózisnál talál leginkább érvényesülésre.

A hires Nothnagel professzor mondta, hogy a beteg gyógyitása körül az orvosé a felelősség a gond, a betegápolóé az önfeláldozó, emberfeletti munka.

Dr. Munk Arthur

Kiviritott a költészet a Szegedi-szőlőkben

Saját verseit zenésiti Kubáth József a legujabb titkos költő

Szubotica sivár zenei és irodalmi életében uj korszak kezdődik *Kubáth* Józseffel, a legujabban általam felfedezett univerzál-zsenivel, aki lelkes társával, *Mayer* Bélával zenét és verset költ minden vasárnap délután kettőtől félkilencig. Már kiskoromban szeretettel karoltam fel a tehetségeket és engedve a gyöngéd erőszaknak, tegnap délután kisétáltam a költők barlangjába.

Kubáth Józsefék a Szegedi-ut egyik mellékuccájában laknak. Vörös cseresznyefák szegélyezik az utat a csinos, villaszerü házig, amely körül hatalmas gyümölcsös terül el. Nagyon szép és nagyon barátságos hely és nem is csodálom, hogy a cseresznyefák, ciprusok és ribizlibokrok között költői gondolatai támadtak Kubáth Józsefnek és társának, Mayer Bélának. Költői hely, szines, sugaras, illatos. A komondor hangja meleg bariton és a Stux urat trillázza szakadatlanul, két fehér macska szerelmesen összesimulva alszik a rózsafa tövében. A diófán most láttam évek után először sárgarigót.

Belépek a kapun és belémcsimpaszkodik négy kisgyerek. A fehér nadrágomat egy perc alatt ökölnyi cseresznyefoltok diszitik.

Bácsi, gyöjjön fel a fára — rikoltoznak — és rázzon egy kis spanyolmegygyet.

Nagynehezen megszabadultam a gyerekektől és amikor egyedül maradtam, körülnéztem a helyszinen. A költőt nem láttam sehol. Egyszerre csak előttem termett egy fürdődresszes szőke óriás.

Mindig ilyennek képzeltem el a goromba boxbajnokokat, a költőket pedig sovány, törékeny, sápadt, ideges embereknek hittem. Pedig a fürdődresszes óriás költő, zeneszerző és atléta volt egyszemélyben.

Rámnézett és egy pillanat alatt ujkapunak éreztem magam. De aztán kiderült, hogy alapjában véve a költő gyöngédlelkü, finom ember.

— Mit csinál Kubáth ur egész nap?

A költő megigazitotta a fürdődresszt, amely egész lecsuszott a derekáig. Aztán összeráncolta a homlokát és szőke hajtfürtjeit bohémesen hátravetette és nyelt egy hatalmasat. Aztán hallgatott.

— Nos?

— Várjon, rendezem a gondolaaimat — szólalt meg a költő — és láthatólag ugy csinált, mintha spekulálna!

Tiz percnyi rendezés után Kubáth József nyilatkozni kezdett:

— Hát *(cseresznyét majszol és a maggal verebekre céloz)* máma sokat dolgoztam. Reggel tornáztam, aztán megirtam egy verset »Idához« és belekezdtem egy nagy novellába.

Eközben odaértünk a kerti kunyhóhoz, amely egyben a költő dolgozószobája is. Igen egyszerü helyiség. A polc tele van tejes csöbrökkel és virágcserepekkel, a sarokban egy családi teknő, középen egy kottaállvány a »*Bözsi ne sirjon*«-nal, a balsarokban asztal és egy láda *(a költő szerint fotell)*. Slussz. Ja — és egy viharvert petroleumlámpa egésziti ki a költői rendetlenségü »dolgozószobát.«

— Zenéhez is ért?

— Ó, hogyne értenék — mindenhez értek — a klasszikusokat félkézzel játszom. Zerkovitzot fejből tudom. Várjon csak.

Ezzel felugrik és a teknő mögül előveszi a hegedüjét és megstimmeli. Közben beszél.

— Kisgyerekkoromban a nagynénim zongoráján játszottam lábbal *(mosolyog)*, mindig a billentyükön sétáltam és már akkor megállapitották rólam, hogy tehetséges vagyok.

— És...

— De aztán áttértem a hegedüre, mert a tanárnőm megállapitotta, hogy nehéz a kezem stb., de hegedülni...

... És elkezdte szivettépően játszani az *Akácos ut* cimü dalt. Könnyeztem a meghatottságtól és alig tudtam rávenni, hogy hagyja abba, mert meghasad a szivem.

— Hogyan szokott verseket irni? — kérdeztem.

— Szépen (?). Nagyon egyszerü a versirás — beszélt fellelkesedve Kubáth — próbálja meg. Én sose olvastam verseket és mindössze Petőfinek az *Alföld* cimü költeményét ismerem, mert negyedik elemiben azt szavaltam a nagyvizsgán. Leülök és irok. Leginkább a szerelemről szoktam irni, *a szerelemről általában* és a méla éjszakáról. Akarja látni a verseimet?

És ezzel a teknő mögül hirtelen előszed egy csomó papirost, melynek boritólapján szép kaligrafikus betükkel ez áll:

KUBÁTH JÓZSEF
VERSEI
1926.

és *ezenkivül egy nagy zsirfolt*. A költő, ugylátszik, versesfüzetén szokott reggelizni. Lapozgatom és a fiu feszülten figyel. Ideges és vár.

— Szépek — mondom némi ellengőzzel.

— Nekem mondja — vág közbe a költő önérzetesen — ezek a válogatott verseim, a selejteseket eldobálom. Fő a ritmus és a szótag. Én *az ujjamon pontosan leszámolom a szótagot*, igy sose tévedek. A rim az nehezebb, néha nem akar stimmelni.

— És olyankor mit csinál?

— Rágom a körmömet, amig nem passzol, aztán ha kész, megzenésitem a Bélával.

— Mi?

— Zenét szerzünk hozzá. Sok kész zenedarabom van. Szeretnék egy daloskönyvet kiadni. Én heegdülök, a Béla pedig csellózik, különösen, ha eped a nője után.

Kubáth József ezt halálos komolysággal mondta ki és elővette a verset, amelyet Mayer Béla irt hozzá — nem a nőhöz. Igy szól:

JÓSKÁHOZ
(Egy nyári est emlékére)

Az est méla — békés nyugalom mindenfelé,
Egyszerre csak két ifju toppan a csend elé.

Az egyik hegedün halk melódiát játszik,
Mig elmerengve maga elé néz a másik.
Nézi a házikók világitott ablakát,
Honnén egy szép leányka tekint ide át.

Béla, huzz egy simit, mondja erre gyorsan,
Ne legyen szomoru az a virág ottan,
De az árgyélusát, ni ott jön az apja,
Inkább egy indulót, szaladós taktusra.

A másik dühösen: ne légy olyan gyáva,
Bob herceget inkább, az szebb, mint a jáva.
A vén fa halkan, szomoruan fujgat,
A két fiu előre dülve elhallgat.

A költők egymásközt. Béla ir a Jóskához, Jóska ir a Bélához.

Arról egyikük se tehet, hogy nem születtek Vörösmartynak vagy Szabolcska Mihálynak.

— Hány verset irt Kubáth barátom?

— Ugy egy-két ezret, de csak fele van meg. Mindennap megirom az én egy-két versemet az »*Ida-ciklus*« részére.

— Szóval az Ida... — mosolygok jelentősen.

Kubáth lesütötte a szemét és akkorát sóhajtott, hogy a függöny leesett az ablakról.

— Itt van egy Ida-vers — szólt zavartan, mint a lirai költők általában, mindig zavarosak, ha szerelemről van szó.

IDÁHOZ

Ha szived vérezni és fájni fog
S az életben csalódol,
Hisz az élet utja
Csupa tövisgöröngy.

A reményt ne add fel
S bizz a jövőben,
A bánatot töröld szivedből,
Meglásd, boldog leszel.

— Látja — szólalt meg a költő — ezt két napig irtam, *de olyan is.*

— *Olyan is* — feleltem és visszaadtam neki a versesfüzetet, melyet ő gyöngéden visszatett a teknő mögé.

— Tán szerelmes? — kérdem tapintatosan, ismerve a lirai költők érzékenységét.

Igent int a fejével és nagy, kék szemeiben bánat fénylik.

— Reménytelenül szeretek — sóhajt ő.

— Ez az igazi költő sorsa — feleltem én és megkérdeztem, küldött-e már be verset az ujságnak.

— Küldtem és azt felelték, hogy *tegyem le a lantot*, de én nem tudok elszakadni a költészettől.

És ezt el is hiszem a költőnek. Miért ne hinném el.

Lassan kisétáltunk az udvar külső részébe, ahol a költő sporttelepe terül el. Nyujtók, korlátok, sulyok, ugrólécek hevernek mindenfelé. Mert az óriás költő amellett, hogy kiváló zenész, nem hanyagolja el a testkulturát sem Naponta tornázik.

Most is felkap egy hatalmas sulyzót, amely lehet vagy száz kiló és ugy labdázik vele, mintha két alma lenne. Aztán felkapaszkodik a nyujtóra és megcsinálja a »*szalto mortalet.*«

Emlékszem, kisdiákkoromban (óh, régi szép idők) egy vágyam volt: megcsinálni a szaltót, de sose sikerült...

— Hopp ugrik elém hirtelen a Józsi — tudok egy társasjátékot. Nagyszerü hihihihahabrühühü. Nagyszerü hihihi — és majd megpukkad a nevetéstől — szabadalmaztatom, mert ezerszer jobb, mint a kereszt és képrejvény. Mondja, tudja maga, mit jelent az, ha a kiskoruak birósága erkölcsösnek nyilvánitja az m betüt?

—Fogalmam sincs.

— Maga naiv, hát *merénylet m erény lett*, érti már, brühühü, ugy-e jó?

Kubáth József költő, zenész, box- és birkozóbajnok, rejtvénykőltő egy perc alatt a következő rémes tésztát adta be nekem. Mi az, akit a föld alatt kereszteltek? A megfejtés: *Neveletlen*. (Neve lett lenn.) De van olyan »képtelen« képrejtvény is — meséli a csodagyerek — amely még ennél is bölcsebb. Majdnem megvertek érte, mikor elmeséltem.

A rejtvény a kövekező:

— Mi az, ha a szobaasszony elbucsuzik a szobaurtól, aki nála evett?

Egyszerü a megfejtés: Pá kosztos.

— Hogy fedezte fel ezt a világmegváltó uj őrületet?

— Csak ugy véletlenül a cseresznyefán. Nem is nagy kunszt pá kezdetü szavakból rejtvényt csinálni. Nehezebb volt az itt következő rejtvényt megcsinálni.

— Mi az, ha egy vadkannak három rendes lába van, de a negyedik lába egy r betüből áll?

Gondolkozom, de hiába.

— Kandeláber — böki ki Józsi.

— Miért?

— Mert *kan de láb r*. Vagy mi az, ha a SzAND nehézsulyu birkozója birkózás közben legyüri ellenfelét? Egyszerü a megoldás. Tepertő. (Tepert ő.) Ez sem rossz — mondja.

— Milyen hivatalos közeg volt Vilmos császár kocsija elé fogva?

— Poroszló. (Porosz ló.)

— És mi az, ha egy almát kettévágnak? Felelet: (Fele lett.)

És igy tovább, de én már nem birtam tovább hallgatni ezt a szellemes társasjátékot, hanem melegen megráztam a derék tehetség kezét és gratuláltam neki.

SZEGEDI EMIL.

Westend

Uj vezetés alá kerül a purkersdorfi szanatórium

Mint Bécsből jelentik, a hires purkersdorfi szanatórium, amely egyike Középeurópa legkiválóbb gyógyintézeteinek, julius elsejétől kezdve uj vezetés alá kerül. A szanatórium igazgatását két igen előnyösen ismert szakember, dr. Max *Berliner* és dr. Karl *Feiler* főorvosok veszik át azzal az elhatározott programmal, hogy ezt az évtizedek óta fennálló intézetet gyökeres reformokkal fogják hozzáidomitani az uj idők követelményeihez.

A purkersdorfi szanatórium, amelyet a bécsi Parszanatóriummal együtt a néhai Zuckerkandl professzor alapitott, nagy és kies park területén fekszik és nyolc villából áll. Ez a nagyszerü fekvésü, modern komforttal berendezett és a gyógykezelés gazdag apparátusával felszerelt intézet tetemesen bővül fejlődési lehetőségekben azáltal, hogy olyan illusztris orvos és elsőrangu adminisztrátor áll az élére, mint dr. Max Berliner.

Dr. Max Berliner eddig a bécsi Parkszanatórium igazgató-főorvosa volt és ugy szuggesztiv orvosi egyéniségével, mint az igazgatás terén tanusitott erélyével és leleményességével kitünő hirnevet szerzett. Szakkörökben osztalanul elismert képességei számára a purkersdorfi szanatórium uj és az eddiignél sokkal szélesebb területet kinál és mindenki, aki az ő kvalitásait ismeri, meg van róla győződve, hogy vezetése alatt a Bécs melletti gyógyintézet fel fog virágzani.

Igen értékes munkaerőt nyer a purkersdorfi szanatórium dr. Karl Feilerben is, aki sokáig volt a judendorfi szanatórium igazgató-tulajdonosa. Dr. Berliner és dr. Feiler multja garancia arra, hogy a purkersdorfi szanatórium, amelynek a neve ezentul Westend-szanatórium lesz, minden tekintetben meg fog felelni a gyógyulást vagy üdülést kereső közönség legkényesebb igényeinek is.

Rádiók szülékek, 1—8 lámpáig
a legszebb kivitelben,
tökéletes tiszta vétellel,
Philips-lámpákkal
Mailer Béla okl. gépészmérnöknél
Subotica, Petrogradska ul. 8. 1846

Aradác a humorban

Hogy *miért jelentette* valamikor Torontálhoz Aradácz a humort — arra bizonnyal soha rá nem jövök. Az az idő járta, amikor a szindarabirók a világ minden kincseéért ki nem hagyták volna bajbajutó emberek szerepéből a misztikus kijelentést:

— Na, *most aztán benne* vagyok a slamasztikában.

Mi az a slamasztika? Kérdezősködtem én sokfelé, de senki se tudta megmagyarázni. Ellenben a közönség ugy derült tőle, hogy pillanatokig megakadt az előadás.

— Azt *mondta*, hogy slamasztika! De jól ki tudja találni!

Kacagni illett akkor is, amikor valaki jelentette, hogy Pomázra utazik. Pomáz nagyobb slágert képviselt humorban és derüben, mint ma egy Karinthy-kötet. Viszont Becskerekre érkezvén, a színészek hamarosan megtalálták azt a titokzatos kulcsot, amely kinyitja a közönség kacagó-rekeszeit.

Ferenczi Frici, aki olyan pötty volt akkoriban, hogy tiz éves fiuszerepet is el lehetett vele játszatni, azt mondta a *Nap és hold* cimü operettben:

— Te is elmehetsz Aradáczra.

Kukutyin (egyébként is torontáli helység) letört, elavult. Glogovácz (a Náni alapján) még csak tartotta magát, de Aradácz olyan ellenállhatatlan erővel hatott, hogy Pollák Viktor felállt a zsöllyéjéről, ugy tapsolt s felszólt az elsőemeleti páholyba Brájjer szerkesztőnek:

— Ugye, Lajos, nagyszerü!

Aradáczot jámbor szlovákok lakták, éppenséggel nem nevetségesek, mégis a nevükön mulatott mindenki. Idevaló volt Szedlacsek Janó is, hallgatag fiatal legény, aki a szabómesterséget gyakorolta legényi sorban, mellékesen pedig póttartalékos volt a becskereki honvédzászlóaljban. A rosszindulat sem foghatta rá, hogy hadvezéri tulajdonságok berzenkedtek benne s ezt a véleményt, amely már az első napon komoly meggyőződéssé érlelődött a környezetében, Janó a világ minden kincséért sem könnyitete volna meg.

— Ugy állsz ott a sorban, mint a vértanu a spirituszban! — tüzelte fel nyomban a bemutatkozás után a káplár ur és hozzátette: Te barom!

Szedlacsek póttartalékos nyájas arcot vágott, mindenkor tisztelte a tekintélyeket, már pedig ki volna tekintély, ha a káplár ur nem — aztán előszedett a zsebéből egy apró noteszt és belejegyzett valamit.

— Mit irsz, te vakondok? — rivalt rá a káplár.

— Semmit se nem irom.

— Még feleselsz, bivalyborju? — tért át megfoghatatlan érzéketlenséggel a szélsőséges állatfajokra a káplár.

Janó ettől fogva a rendesnél is csendesebb maradt a sorban, csak akkor szedte elő a noteszt, amikor pihenőre vezényelődött. Titokzatos volt mindenkivel szemben, annyit azonban észrevettek, hogy kis könyvének egyik lapján rovások foglalnak helye. Egymás mellett négy, amit aztán összefog egy keresztbe huzott ötödik.

— Mit irsz? — kérdezték tőle néha az irástudatlanok, akiknek ez a tudomány is imponált.

— Semmi közöd hozzá, meg van.

A káplár ur azalatt folytatta Szedlacseknek tudományos nivóra való emelését.

— Mit dütöd ki annyira a melledet? Azt hiszed tán, hogy Czvatopluk dédapádhoz vagy hivatalos vacsorára?

Máskor azt mondta:

— Ne lityegj annyit, mert képen teremtelek, hogy belesiketül az ángyod is.

Ahogy szaladt az idő és fogyott a gyakorlatra szánt tizenhárom kis nap, Janó egyre többet mosolygott befelé. Legföljebb akkor morgott magában valamit, ha nagyon zugott a szitokzápor.

— Nyolcvannégy, nyolcvanöt, nyolcvanhat...

Végre eleresztették, bucsuzóul válogatott himnuszokat intézve hozzá abból a szótárból, amely magyar vonatkozásokban annyira gazdag. Janó leszerelt, a legközelebbi általános panasznapon pedig megjelent Matuskovich Mátyás magyar királyi járásbiró ur előtt. Tele volt a terem, Janó mégis odafurakodott.

— *Én vagyum* a Szedlacsek az Aradáczrul.

— Csekáj troszku — intette le a járásbiró, amire Janó hallatlan jókedvre derült.

— Talán bizon a biró is meg van tót! Juj, de gyönyörüen mondta!

Egyszer aztán sor került rá is.

— Na, mi bajod, fiam?

— Kérem, panaszlok a Kovács káplár ur 297 becsiletsirtisért. Volta goromba és szemtelen.

— *Janó* — nézett rá szelid szemével Matuskovich — lehetne annyi eszed, hogy megértsed a panaszod lehetetlenségét. Semmi közünk a katonákhoz.

— Azt tetszett mondani biró ur, hogy lehetne nekem esze?

— Azt.

—Kettőszázkilencvennyuc — számlálta Szedlacsek Janó, aztán lehorgasztotta a fejét és hazament ama nevezetes Aradáczra.

Torontáli.

A község gyermeke

A Bácsmegyei Napló uj folytatásos regénye

A *Bácsmegyei Napló* néhány nap mulva kezdi meg *Nusics* Braniszláv nagy szatirikus regényének, *A község gyermeké*-nek folytatásos közlését és ezzel olvasóinak *feltétlenül irodalmi értékü, szórakoztató és minden fejezetében fordulatos és változatos regényt ad.* — »*A község gyermeke*« a szerb irodalomban egyike a legnagyobb könyvsikernek, amely számtalan kiadást ért már meg és a prózairás terén a legnagyobb sikert hozta *Nusics* Braniszlávnak, a szerbek kitünő irójának. Egy csecsemő mulattató története ez a regény, mulattató és egyben nevelő hatásu, mert éles szatirával, kacagtató görbetükörben mutatja be a mai társadalom embereit, akik egytől-egyig zsáneralakok. Nusics Braniszlávnak ez a regénye olyan nagy sikert ért meg, hogy a szerző a közönség általános óhajára kénytelen volt az első kötethez még egy kötetet irni és az emberek ezt a könyvet is elkapkodták.

A regény magyarra forditásának munkáját *Csuka* Zoltán végezte sok gonddal és körültekintéssel, ugyhogy a forditás nagyszerü hüséggel adja vissza a szerb eredeti minden zamatját. A kitünő regény közlését *mostani folytatásos regényünk befejezése után kezdjük meg.*

ALAKOK

Ápolónő

(Mihelyt belépek ide, a gyermeksebészetre, sziven üt a kórház nagy varázsa: a tisztaság, mely oly tökéletes, hogy majdnem a jósághoz hasonlit. A kések, csipeszek ezüstfénye, a szublimátos palackok rózsaszinje, az a sok fehér kesztyü, mely a mütőben szárad, egymás mellett 38, nem fölösleges pazarságban, aztán a kórházi illatok, főképp az éter szaga, mely oly hideg és éles, mint a költő önkivülete. Egy helyiségen ez a fölirás: »Teakonyha.« Három ápolónő az ujonnan operáltak számára teát főz. Olyan sárgát, akár ez a nyári délután. Az ápolónő, akit fölkeresek, Romain Rolland könyvét olvassa: »Ame enchantée.« Alapitványi hölgy. Szobájában muskátlik. Fején fehér-fekete fökötő. Arcán egyszerüség, egy kis szigor is.)

— Miért lett ápolónő, méltóságos asszonyom?

— Először, mert nem volt kenyerem. Minket, gentry-lányokat annakidején csak ilyesmire tanitottak. *(Könyvére bök.)* Franciára, angolra, németre. Meg zongorázni és himezni. Diplomát nem adtak kezünkbe. Miután birtokainkat eladták — hatan voltunk testvérek — valamihez nekem is hozzá kellett látnom.

— Hogy kezdte?

— Ahogy a többi, cselédmunkával. Kádat suroltam, kilincset tisztitottam, lépcsőt söpörtem.

— Mi tartja most itt?

— A betegek. Azaz legyünk pontosak. Eleinte valóban vonzott a szenvedés óriási romantikája. Később eziránt minden ápolónő elfásul. Tizenhárom éve ápolok. Most a munka érdekel. Aki szenved, azon segiteni kell. Ennek van értelme. Hasznosnak érzem magamat.

— És jónak.

— Mondjuk csak, hogy hasznosnak. A betegeknek szükségük van rám, de nekem is a betegekre. A háboru alatt egy hadikórházban találkoztam Stefánia hercegasszonnyal, maga mellé vett, mint udvarhölgyét, de én ezalatt is ápoltam egy nyolcvanágyas kórházban. Ha hazautazom vidékre, két nap mulva már hiányoznak a betegeim.

— Mi a dolga?

— Instrumentálok. *(Zeneszerző a fájdalom szimfóniáját.)* Én adogatom a müszereket az orvos uraknak, én fertőtlenitek, én tartok *rendben mindent.* *(Büszkén.)* Roppant felelősség van rajtam. Ha a csipesz a hasban marad, ha gennyedés történik, az többnyire az ápolónő hibája.

— Napirendje?

— Reggel félhétkor fölkelés, látogatás az osztályon, szemle az ápolónők fölött, utána be a mütőbe. A müszerek kifőzése. Mosdás husz percig. Tiz perc szublimátos kézfürdő, öt perc körömtoalett, öt perc alkohol-fürdő. A háboru első évében kétezer mütétet végeztünk.

— Hogy hatott önre az első vér.

— Majdnem elájultam. A tanár ur kiküldött a folyosóra. Olyan fehér lettem *(hasonlatot keres)*, mint a vatta *(másik hasonlatot talál)*, mint a géz. Ma természetesen ugy tekintek a vérre, mint a vizvezetéki vizre.

— Kiket operálnak?

— Kicsinyeket, az egynapos csecsemőtől kezdve, tizennégyéves gyermekig.

— Milyen mütétek a leggyakoribbak?

— Gümőkóros csontszu, sérv, vakbél, koponyalékelés. Aztán a gyermekek folyton potyognak a létráról, a padlásról.

— Sajnos, az ember törékeny holmi.

— Ezek a kicsinyek a mütőasztalon, amint leszijjazva várják az operációt, mindig megindítóak. Nem félnek, nem türelmetlenkednek, nem idegeskednek, mint a felnőttek. De a szemükben van valami *(gondolkozik)*. Valami kifejezhetetlen.

— Hogy hivják a gyermekek?

— Nővérke.

— Hamar elalszanak a mütőasztalon?

— *Minél kisebbek, annál* gyorsabban. Pár csöpp éter elég nekik.

— Milyen furcsa dada az éter. Bölcsődal nélkül ringat. És beszélnek álmukban?

— Némelyik azt mondja: mama. *(Anya, milyen borzasztó szó!« — irja Goethe a Faust második részében.)* De csak a gazdag gyermekek anyásak. A szegények sohase emlegetik, nem kercsik az anyjukat, hiszen ugyszólván egyedül élnek, a mamájuk munkába jár. Nem egyszer megesik, hogy az ilyen gyermek akkor sir, mikor el kell hagynia a kórházat. Általában jók. Most itt van egy hatéves pálpusztai fiucska, valami özvegyasszony gyermeke, akinek a gyalugép elvágta a jobbkarját. Az egész felsőkart amputálni kellett. Mikor mult este bemegyek a terembe, azt látom, hogy ez a szegény kis nyomorék inni ad egy gipszkötéses kisleánynak. Balkezével tartja a poharat s a csonka jobbkarjával alátámasztja a kisleány fejét.

— Ajándékot kapnak?

— Karácsonykor babát, katonát. De legjobban örülnek a karácsonyfának. *(Az örök szinháznak.)*

— Sok halottat látott?

— Óh. Mindig engem hivnak akkor. Én fogom le a szemüket. *(Rápillantok kezére, a hosszu ujjaira, de ő elrejti a köténye alá.)*

— Mennyi fizetése van egy ápolónőnek?

— Harminckét pengő egy hónapban. *(Gyorsan.)* A legnagyobb baj kérem az, hogy nincsenek megszervezve, mint Németországban, vagy Angliában. Amikor elvégzik a tanfolyamot, akkor még csak elméletet tudnak s nálunk nem müködnek tanitó-ápolónők, akik bevezethetnék őket a gyakorlatba.

— Mi a jövője egy ápolónőnek?

— Semmi. Nyugdija nincs. Pedig a szó szoros értelmében föláldozza az életét másokért. Térdig járja a lábát, gyakran fertőzést kap, munkaképtelenné válik. Én kérdezem magától, mi lesz az ilyenből, ha kilép a kórház kapuján?

— *(Töprengek.)* Az ápolónők, méltóságos asszonyom, mind a mennyországba jutnak, egy külön osztályra, ahol majd szakértő angyalok ápolják őket, mint kegyes kartársnők. Igen, méltóságos asszonyom.

(Még gyorsan átszaladunk az osztályon. Csupa gyermek fekszik itten, kicsiny és nagyobbacska, különböző gépekbe kötve vagy fején egy turbánnal, mely öregessé teszi. Azokat, akiket otitis media után operáltak, kórházi tolvajnyelven füleseknek nevezik. Itt is egy kis füles, ott is egy kis füles. Már lábbadoznak és mosolyognak. De az egyik, egy kétéves kisleány torkaszakadtából orditani kezd, mikor megpillantja az ápolónőt. Ő állt tudniillik a mütőasztalnál, mikor operálták. Bizalmatlansággal viseltetik iránta. Teljes joggal. Találkozom a pálpusztai fiucskával is, aki tájszólással meséli el szerencsétlensége történetét, mozgatva csonka jobb karját. Mükezet fog kapni, egy kis mükezet, mely hatéves fiucskának való, kesztyüs bádogujjakkal. Időnként, minden öt esztendőben majd ki kell cserélni ezt, mert csontja nöni fog, de a mükéz az nem nő.)

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

ENGLESKI MAGAZIN
Beograd
Vuka Karadžića ul. 18. Telefon 24-98
Zagreb
Strossmajerova 10 — Telefon 16-56
Első rendü uri divatáruház. Saját müterme ben készit mérték után ruhát és fehérnemüt
Eredeti Burberry Weatherproots

Belbetegeknek, idegbajosoknak, üdülőknek a legszebb és legmodernebb klimatikus diétás gyógyintézet a
BUDAPEST-SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM
Budapest központjától negyedórányira, óriási parkban, egyesitve a modern szállodai technika minden kényelmét az orvosi tudomány tökéletesen gyógyitó eszközeivel.
969

RÁDIÓAMATŐRÖK
szakvéleményt adok, készülékeik felülvizsgálását, javitását végzem, uj készülékek szakszerü felállitását, mindennemü alkatészt szállitok legolcsóbban
CZUCZY EMIL OKL. MÉRNÖK
SUBOTICA,
MASSARIKOVA 25. 181

A kis torkos

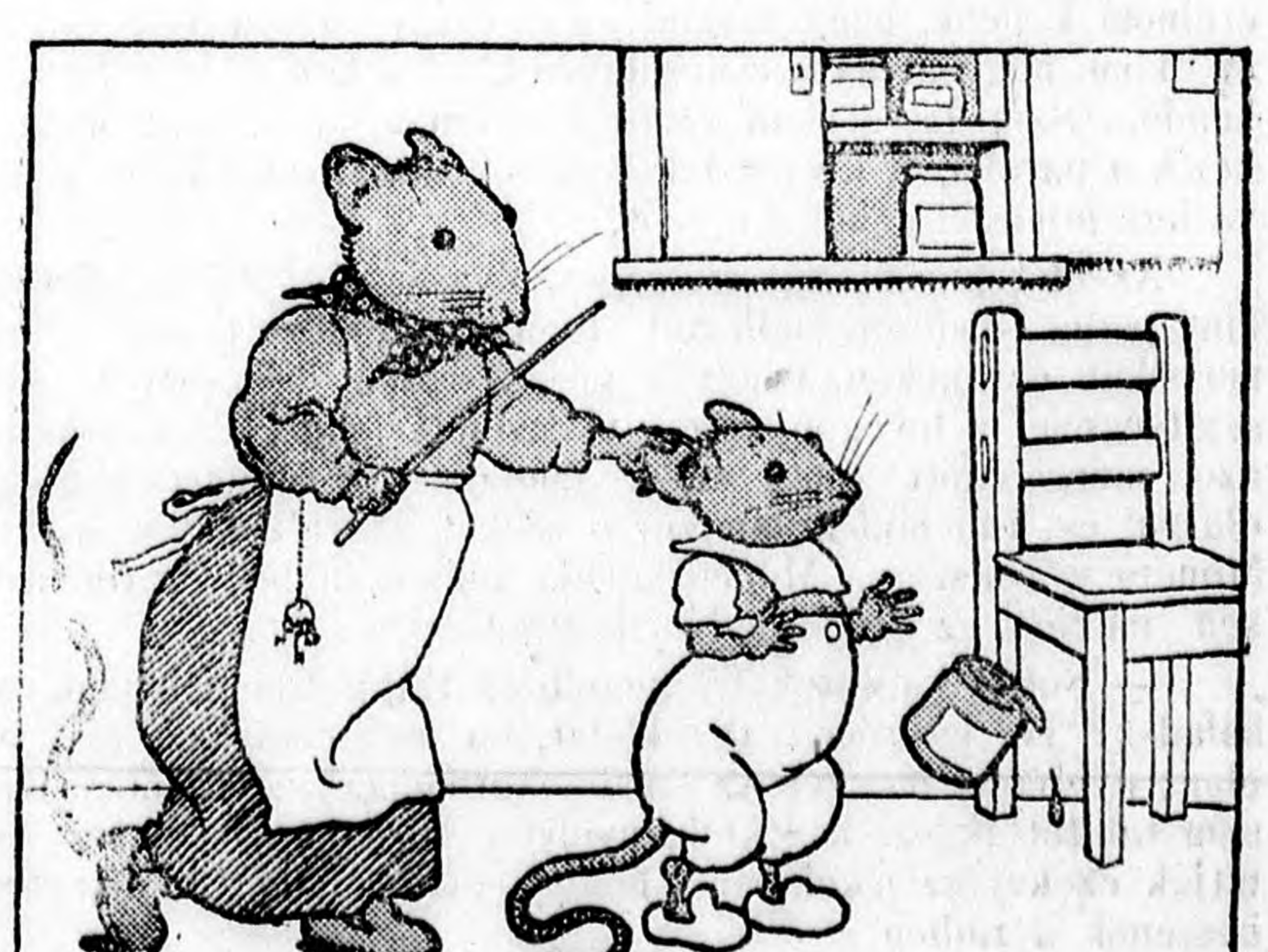

Ben[illegible] a spajzban
A kis egér forgolódik,
Egy bögréből torkoskodik.
De mamája észreveszi
Fülét huzza, nem ereszti

[illegible] Egerke
Megigéri — helyesen —
Mama kérem soha többé
Soha többé nem teszem.

ÜZENETEK:

Frieder Elemér. Vállalkozásod bátorságra vall, de jól tudod, hogy minden kezdet nehéz… ez a kérdés is nehéz volt. Próbálkozz ujból s akkor talán több szerencséd lesz. — *Kasza Mariska.* Dehogy feledkeztem meg. Nagyon is sokszor gondolok reád, hisz te vagy egyike a legszorgalmasabb és leghűségesebb olvasóimnak. Ne busulj, lesz még szőlő lágy kenyérrel! — *Tripolszki Bözsi.* Ne sirj Bözsike drága, de ez egyszer nem találtad el! Nagyon könnyüek. Próbálj nehezebbet kieszelni. — *Sáros Piri.* Mindent meg lehet tanulni, csak erős szorgalom és erős akarás kell hozzá. Szép tőled, hogy i[illegible] iparkodó vagy. — *Leib Vera.* Nem baj kis lányom, hogy h[illegible]san irsz. Nagyon szép és dicsérni való, hogy ilyen cs[illegible]met leányka ilyen ügyesen ir magyarul. Sok magyar [illegible] is irigyelheti tőled. Csak ki[illegible]tás. — *Nagy Sany[illegible].* A rajz[illegible] jók. A pásztor fiut el is tettem emlékbe. — *Többeknek.* A [illegible]tő iskola a Palicson van. Bárki mehet oda tanulni, aki szeret festeni és rajzolni. Nagyon érdekes és szórakoztató nyári mulatság, azonfelül hogy tanul is vele az ember. A tanulók kin[illegible] festenek az erdőben és a tó parton tájképeket és e célra beállitott modelleket. Már sokan vannak ugy felnöttek, mint gyermekek.

Palika búja

Ha Palika felébred,
Nagy a búja szegénynek:
Látja, amit [illegible] nem állhat,
A szappant s a mosdótálat.

T e e e / e e e	H 1
P	

Beküldő Fenyves Palika

Nyughatatlan Jancsi

Volt egyszer egy kis fickó, ugy hivták, hogy: Nyughatatlan Jancsika. Éjszaka mindig a tolókocsijában aludt és délutánonként is benne szunyókált, mikor épen fáradt volt.

Az egyik éjszaka is a tolókocsi[illegible]a vetett ágyacskáján feküdt Nyughatatlan Jancsi és a világért sem birt elaludni. Az édesanyja egészen közel hozzá, egy nagy mennyezetes ágyban pihent és már jóideje aludt.

— Mama! — kiabált Nyughatatlan Jancsi — kocsikázni akarok!

A jó édesanya álmosan, fáradtan is kinyult a takarója alól és ide-oda görditette a Jancsi kerekes ágyacskáját maga mellett, soká, soká, hogy belefájdult a karja. Abba is hagyta volna már, de Nyughatatlan Jancsi csak nem unta el a mulatságot.

— Még, még, — kiabált folyton, mikor édesanyjának ellankadt a karja.

Egyszer csak megint elnyomta az álom a Jancsi mamáját és szegényke csakhamar olyan mélyen aludt, hogy Jancsi bezzeg kiabálhatott, ahogy a torkán kifért, az édesanyja már egy hangot se hallott tőle. Igy aztán a kocsikázásnak tisztára befellegzett. De nemsokára bekandikált az ablaktáblákon a holdvilág, a jó öreg Hold s amint ott a szobában látott, az akkora bolondság volt, hogy először is a képéhez kapott a mentéje ujjával és megdörzsölte a szemét, mert nem tudta, ébren van-e vagy álmodik. Világéletében sose látott ilyet az ezüstfejü öreg . . . Nyughatatlan Jancsi nyitott szemmel, hanyat feküdt a tolókocsijában s az egyik kis lábszárát az égnek emelte, mint valami árbócot. Az ingecskéjét levetette magáról és mint a csak vitorla volna, a lábujjára, a levegőbe lógasztotta. Aztán kétkézre fogta az ingnek — akarom mondani, vitorlának egy-egy csücskét és földuzzasztva mindkét orcáját, teli tüdővel belefujt a vitorlába. Addig-addig fujta, mig a kocsija kerekei egyremásra megmozdultak, lassan-lassan nekigördültek és mindvigabban-gyorsabban görditették a kocsit tova a pallón — a pallóról fölkusztak vele a falra — s oda se neki, tótágast fölnyargaltak a szoba tetejére, ahonnan aztán szép óvatosan ujra leszállitották Jancsit a hátulsó falon.

—Még! még! — kiáltott Nyughatatlan Jancsi, mikor a

mennyezettről a kocsival együtt szerencsésen lekerült a földre. És megint fölfujta, ahogya csak birta, a két kis pofáját s hajrá! folyt tovább az utazás tótágast, hanyathomlok.

Mikor már a harmadik ilyen körutazásról is minden baj nélkül visszaérkezett, a Holdvilág hirtelen egészen az arcába kukucskált Jancsinak.

— Fiu, — kérdezte tőle — nem elég még a jóból?

— Nem bizony — kiabált oda a Holdvilágnak Nyughatatlan Jancsi. — Még! még! Nyisssad ki az ajtót! A városba akarok kocsikázni! Az emberek is hadd lássák, hogyan kocsikázom — mind, de mind!

— Az ajtót biz' én ki nem nyithatom — felelte a jó Holdvilág. Hanem azert, feledségből, egy hosszu sugarat kereszttulejtett a kulcslyukon. Nyughatatlan Jancsinak több se kellett, kikocsikázott rajta a házból.

Az utca csendes volt és elhagyatott. A magas házak tetejét beragyogta a holdfény, mig fekete ablakaik bambán-vakon meredtek a városra. Hanem az embereknek hült helyük sem. . . . A nagy csöndben ugyancsak zörögtek a Nyughatatlan Jancsi kerekei az utcai kövezeten. A jó Holdvilág pedig folyvást mellette haladt és világitott neki. Igy mentek-fordultak egyik-utcából ki, a másik utcán be, de embert bizony nem látta[illegible] semerre.

Ahogy igy é[illegible] a templom előtt akartak elrobogni, egyszerre csak hallják ám, hogy a nagy aranykakas odafönt a templomtornyon elkukorékolja magát. Meg is álltak egyszeri[illegible].

Hé kakas! Mit csinálsz te odafönn? — kiabált föl hozzá Nyughatatlan Jancsi.

— Elsőt kukorékolok — rikantott le neki az aranykakas.

— És hova lettek mind az emberek? — kiáltott Jancsi megint föl a kakashoz.

— Alszanak, barátom — rikkantott az aranykakas le Jancsihoz. — Mikor majd harmadszor kukorékolok, csak akkor kél fel álmából az első ember.

—Az még ugyan jó soká lesz — mondta rá Nyughatatlan Jancsi. — Hát kihajtok inkább az erdőre, hadd lássák az állatok, hogyan kocsikázom — mind, de mind!

—Fiu, — szólt most hozzá a jó öreg Holdvilág, — még most sem elég a jóból?

— Nem bizony — felelte Jancsi és kikocsizott az erdőbe,

hogy az állatok lássák. De bizony az állatok is mind aludtak már.

— Fiu, — mondta most az egyszer megint a jó öreg Holdvilág, — hát még most sem volt elég a jóból?

— Nem bizony! — kiabált Nyughatatlan Jancsi. — Még! még! Világits, öreg Hold, világits! — Föl is fujta már a két kis pofáját s a szellő kipuffasztotta a vitorlát, a vitorla elgörditette a kerekeket, a kerekek vitték a kocsit, a kocsi meg Jancsit, a Nyughatatlant. S a jó öreg Hold csak világitott, mind az egész uton tovább. Igy aztán hamarosan kijutottak az erdőből, árkon-bokron keresztül átvágattak a pusztaságon és hajtattak, hajtattak egészen a Világ végéig, s még onnan is tovább — bele egyenesen az Égbe.

Itt volt csak a vidám-boldog világ! A csillagok mind, de mind ébren voltak, nyitva volt a sok szép szemük és ragyogtak, hogy csakugy csillogott-villogott, majd kigyulladt belé a nagy Ég.

— Helyet, hé! — kiabált Nyughatatlan Jancsi és belehajtott a ragyogó csillag-halomba, hogy ijedtükben jobbról is, balról is ugy hullottak a csillagok az égről, mint a tüzeső.

— Fiu, — mondta most neki utoljára a jó öreg Holdvilág, — hát még mindig nem volt elég a jóból?

— De nem ám! — kiabált Nyughatatlan Jancsi. — Még! még! . . . és ráadásul — de már ilyet ki látott? a kocsijával keresztül hajtott a jó öreg Holdvilágnak az orrán, ugy, hogy egészen belesötétedett szegénynek a képe.

— Né te, né! te csunya portéka! — méltatlankodott a Holdvilág és hármat is tüsszentett bosszuságában, — mindennek van határa, fiacskám! — S mérgében fogta is mindjárt, leakasztotta a lámpását, eloltotta és legott tisztogatni kezdte. A csillagok meg mintha csak erre vártak volna, egytől-egyig álomra hunyták a szemüket. Ekkor aztán egyszerre az egész nagy égen olyan sötétség támadt, hogy csakugyan harapni lehetett a vastagját.

— Holdvilág, jó öreg Holdvilág, világits! — kiabált most Nyughatatlan Jancsi, de bezzeg kiabálhatott, esenkedhetett váltig: holdvilágnak, csillagoknak hirük-hamvuk se volt az égen. Szuroksötét volt ottan, aludni tért a Hold s jójcakát mondták rá a csillagok. Nyughatatlan Jancsika pedig éktelenül megszeppent, hogy igy most egészen magára maradt a sötét égen. Mitévő legyen ?Két kezébe markolta megint az inge csücskét, felfujta a két kis pofáját, de hiába! Ha elindult

Morgó Macskó esetei

Irta: Kubás Lajos

Harmincheted ik fejezet,

melyben megtudjuk, hogy a nemzetes urnak már mincsen oka restelkedni, hogy a többi állatok előtt hajadonfővel megjelenjen és ennek örömére lakomát akar rendezni, Mucsurkó azonban bortürdőt rendez, amiért potomt kap.

— Mordizomadta, — káromkodott a nemzetes ur, amint erdei palotájának ablakán kinézett, — folyton zuhog az eső, mintha dézsából öntenék! Förtelmes idő!

Azonban a morgást hamar megelégedettség váltotta fől — mordizomadta, — szólalt meg ujra a nemzetes ur, — mit káromkodok, mint valami hordár, mikor éppen nagyon örülnöm kellene, hogy szakad az eső. Igy aztán meg van rá az okom, hogy idehaza csücsülhessek s hozzám se igen látogat vendég. Szép lassacskán aztán kivárom az időt, amig megérkezik a paróka. A kivánciak legalább nem fírtatják, hogy honvá lett fejemről a bőr s a szőr.

Azután bezárkozott a szobájába és fellohotta a csomagot. Kivette belőle a parókát és boldogan nézte. Csakugyan olyan volt, mintha saját fejéből-fejszőre lett volna. Hamar

Egy kettőre utána iramodott. Kergette, körbe-karikába a réten. A pilla le-leszállott pihenni egy-egy virág ra, de nire Kacsa urfi odaért hozzá és fejére dobta a lepkafogót, már isnét fenn repdesett a magasban. Kacsa urfi már-már elveszette a türelmét, amikor egyszerre megint megláttа a pillangót egy üres tojás héján.

— No, most megvagy — örvendezett Kacsa urfi, a mikor észrevette, hogy léptei zajára a pillangó nem repül fel és hirtelen lecsapott rá a lepkefogóval. A pillangó még most sem mozdult. Úgy maradt fekve a tojáson.

— Nagyon fáradt lehet, szegény — gondolta Kacsa urfi és óvatosan kicsit felemelte a lepkefogót, hogy kivegye és a rovargyüjtő dobozba tegye a szép zsákmányt. De oh, milly nagy volt csalódása, a tojáson egy festett pillangó képe volt csupán, azt nézte ő valóságos lepkének!

Ezalatt az igazi, élő pillangó vigan repült virágról virágra.

Kacsa urfi pedig szomorúan indult hazafelé és feltette magában, hogy ezentul ügyesebb lesz.

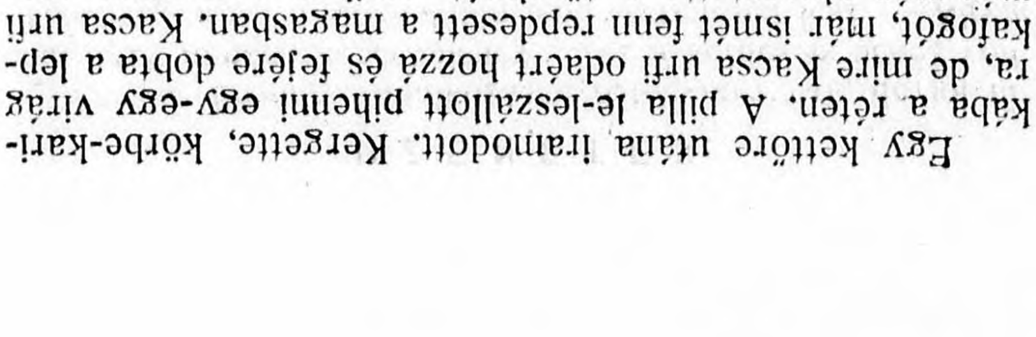

Legutóbbi rejtvényünk helyes megfejtése: *Kötél.*

Helyes megfejtéssért ajutalmat *Komlós Csöppi,* Vel. Becskerek kapta.

Jól fejtétek még meg a következőket: Dragány János, Tripolszki Bözsi, Juhász Manci, Kiss János, Kasza Mariska, Kenderesi Gizella, Pioker Feri és Zoli, Weisz Ibolyka, Kovács Ibolya, Szentiványi Manci és Zorka, Licht Rózsi, Forgács Zsuzsi, Komlós Csöppi, Czobor Erzsike és Esztike, Jakabfalvy Gizi, Spitzer Gyula és Ervin, Offner Gizi, Toldi Ilonka, Surányi Erzsi, Balázs László, Zsemberi Jenő és Sándor, Szélleryi Ottó, Juhász József, Bartusz Erzsi, Csóti Ilonka és István, Németh Ilonka, Horváth József és Janos, Szabó Mátyás és Jánosi, Schwimmer Pali, Acs Zoli, Batta Pecs és Radók Icu.

Jaj, de okos a Palika

— Mi akarsz te lenni, Palika, ha megnősz?

— Először ügyvéd, mert ezt a papa akarja, azután pap, mert ezt a mama akarja és végül soffőr leszek, mert az én akarok lenni.

retlek, mint egy gyermek kötelessége, hogy szüleit szeresse. Aki ennél többet mond néked, az nem mond igazat.

Az öreg király, ki hozzá volt szokva a hamis hizelgéshez, nem volt megelégedve az egyszerü szavakkal és Kordéliát elüzte házától. Az ország megmaradt részét pedig a két idősebb leány közt osztotta meg.

Kordélia azonban világgá mehetett szegényen és üldözötten, mert nem tudott hizelegni, alakoskodni, hamisan beszélni.

Az idő mulott, Lear király pedig mind gyengébb lett. Az országon két idősebb leánya civakodott és öreg atyjukat teljesen elhanyagolták. Már semmi hatalma nem maradt. Pénzétől, kincseitől megfosztották és már az ételt is sajnálták tőle.

Kordélia pedig idegenben bujdosott. De nagyon fájt, hogy apjáról rossz hireket hallott. Végre is Lear király két idősebb leánya koldussá tette Lear királyt, ki keservesen látta be, hogy a hizelgés csak üres szó. Kordéla ezalatt Franciaországban férjhez ment egy dusgazdag hatalmas urhoz. Az ősz Lear király nagy bánatában most kitaszitott leányára gondolt és üzent neki. Kordélia, ki jószivü és őszinte teremtés volt, elfeledte a sértést és keservesen megsiratta apja sorsát. Majd királyi ruhákat, szolgákat és sok pénzt küldött neki és kérte, hogy jöjjön hozzá. A trónját veszitett öreg király Kordéliánál fényes fogadtatásban részesült. Később Kordélia férje segitségével két rosszlelkü nővérétől visszaszerezte atyjának az országát, az elvesztett trónt és királyi koronát.

Igy bizonyitotta be Kordélia, mi a gyermeki szeretet. Lear király még egy pár évig boldogan élvezte a trónt, a királyságát és sohasem hallgatott többé a hizelgő szép szavakra.

Goneril és Regan elvette méltó büntetését, mert szegénységben és elhagyatottságban töltötték silány életüket. Kordéliát azonban az egész ország szerette és tisztelte élete végéig.

a pincében tócsában álló bort rocskával méregesse ki és öntse az udvarra. Hümmöge Zsuzsánna néne ezt meg is tette és a munka végén bejött s örvendezve szólt:

— Nemzetes uram, a sok patkány és egér, amelyek miatt annyi kárunk és bosszuságunk volt, mind belefult a borba.

— Mordizomadta, — szólt a nemzetes ur, — a kárból tehát mégis van valami haszon.

—Látod, papa, — szólalt meg még mindig sirva Muncurkó, — megint ártatlanul vertél pofon. Ha miatam nem ömlik ki a bor, ugy tovább is mérgelődtél volna a pockok és az egerek miatt.

— Jó, jó, — morgott a nemzetes ur — te csak hallgass! Azért mégis csak kár a jó borért. És most sokkal rosszabb bort a kocsmából hozatni a vendégek részére, mordizomadta :

Lear király

Lear (Lir) király Anglia egyik kiváló királya volt. Már nagyon megöregedett és elhatározta, hogy országát három leánya közt felosztja. A legidősebb leányát Gonerilnak, a középsőt Regannak és a legfiatalabbat Kordéliának hivták. Mielőtt országát felosztotta volna a jó király, szerette volna megtudni, hogy melyik leánya szereti őt a legjobban.

Ezért kérdést is intézett hozzájuk. A legidősebb hizelgő természetü volt és igy szólt apjának:

— Jobban szeretlek, mint saját lelkemet.

Erre a király ugy meghatódott, hogy az országa egyik nagy részét odaadta Gonerilnak.

Ezen okult a király középső leánya és ő is azt felelte hogy:

— Mindennél és mindenkinél jobban szeretlek, jobban mint bármely teremtvényt a földön.

Jutalmul Regan is egy nagy részét kapta országának. Most Kordélián volt a sor.

— Legkisebb leányom, mennyire szereted apádat? — kérdé az agg király.

Ő tőle várta a király a legszebb szavakat, mert kedvelte a hizelgést. Különben is Kordéliát szerette leányai között a legjobban.

— Atyám, — felelte egyszerüen Kordélia — ugy sze-

volna is a kocsija, ez se használ semmit, mert a töméntelen sötétségben azt se tudhatta, merre ki, merre be véle. Fordul jobbra, fordult balra, hajtott előre, hajtott hátra, keresztül-kasul erre is, arra is — seholse volt eleje, se vége a kietlen sötétségnek. És senki sz ég világán nem törődött vele, hogy mit csinál, mit erőlködik ottan. Hiszen nem látta senki sem őt, sem a kocsiját, nem látták sem az emberek, sem az állatok, nem látták mégcsak a kedves szép csillagok sem.

Végre-végtére odalent, egészen alant az égbolt szélén egy nagy, piros, kerek ábrázat bukkant elő és fölhunyoritott hozzá. Nyughatatlan Jancsi azt hitte, hogy megint a Holdvilág bujt elő valahonnan.

— Holdvilág, jó öreg Holdvilág, világits! — kiabált oda hozzá és nem volt rest, tüstént kiduzzasztotta a két kis orcáját, prüszkölte magából a szellőt és mivel most már a félsz is unszolta, oly gyorsan hajtotta keresztül a kocsiját az égen, ahogy csak birta — nyilegyenest neki a piros, kerek ábrázatnak, amit ő a Holdvilág képének gondolt.

Csakhogy az nem a Hold, hanem a Nap volt ám, ahogy éppen felbukkant a tengerből.

— Fiu! — kiáltott rá Nyughatatlan Jancsira és izzó, tüzes pillantást lövelt az arcára, — mi a csodát csinálsz te itt, az én egemen?

S aztán — egy, kettő, három! elkapta Nyughatatlan Jancsit a lábánál fogva és ugy belevágta a nagy-nagy tengerbe, hogy csakugy loccsant. — Bezzeg most megtanulhatott a gyerek uszni, ha ugyan volt rá kedve.

. . . Hát aztán?

És aztán — teringette! Most már csak elég volt a jóból? Hát te sem tudsz róla többet? — Bizony, ha te meg én oda nem sietünk, ki nem huzzunk a vizből s a csónakunkba nem emeljük Nyughatatlan Jancsit, istókugyse, elnyelte volna a tenger.

Kacsa urfi családása

— Anyukám, drága anyukám, ne feledkezz meg a születésnapomról — figyelmeztette Kacsa urfi édesanyját.

— Persze, hogy nem, kis fiam — mondta az anyuska. — Hát van-e valami kivánságod?

— Van bizony, még pedig valami gyönyörü. Egy tarka virágról.

— Jaj, de gyönyörü! — kiáltott fel Kacsa urfi. — Ezt megfogom akárki megálssa!

Hümmöge Zsuzsánna néne összecsapta a kezét:

— Hála istennek. Ős örülök azon is, hogy látom, hogy a nemzetes uramnak nem hiányzik a fejéhöre, ahogy azt a gonosz róka pletykálta. No, csak kerüljön a házunk tájára, tudom, hogy leöntöm forró vizzel, vagy pedig megtapogatom sodrófával a derekát!

leoldotta fejéről a törölközőt, amelyet átlandóan viselt és feltette a parókát. A szive nagyot dobbant, mikor a tükörbe nézett. A paróka ugy állott a fején, mintha oda volna nőve.

Fütyürészve állitott be a konyhába és szólt Hümmöge Zsuzsánnához:

— Na, mordizomadta, végre már nem fáj a fejem. Le is lohtam már a fejemről a kötést,

A palota

Öt fiu állt össze a nyáron, hogy csapatot szervezzenek, nagy tülköléssel járják végig a falut és jó időben kint gyakorlatozzanak és indiánosdit játszanak az erdőn. Nagyszerü mulatság volt. Jóska, a jegyző ur fia, volt a vezér, katonái: Laci, Bandi, Imre és Gyurika.

De nemcsak hogy játszottak és settenkedtek a bokrok között nesztelen lépésekkel, indián módra, hanem még házat is épitettek maguknak.

Hiszitek nem hiszitek: vályogból volt az egész. Ők gyurták az anyagot a hegyvágásban, ahol a cigányok is dolgoztak, ők formálták ki a téglákat és tették száradni a napra. Mikor pedig megszáradt, ők cipelték nagy diadallal be az erdőbe, egy alkalmas helyre: titkos bozót közt rejtőző tisztásra nagy fa alá. Ott épitették meg a házat.

Micsoda boldogság volt, gondolhatjátok. Ilyen gyönyörü palota! Csodájára járt mindenki. Mert nem mindenkinek mutaták meg. Titokban tartották. Különösen a a bejáratot.

Egész nyáron, egész ősszel szinte minden nap itt tanyáztak a fiuk. Söpörgették a palotát. Friss mohával rakták ki a földjét. Lefujták róla még a port is. Ősszel gondosan megtisztitották minden nap az egész környéket, nehogy egyetlen száraz levél elcsufitsa az ő palotájuk tetejét, vagy a térséget előttc.

Hanem aztán jöttek az őszi esők, hideg volt, lucsok volt, a fiukat nem engedték ki az erdőbe, jött a tél. Mindig tervezgették: majd egyszer, szép napos időben, mikor keményre fagyott a hó, elmegyünk, megnézzük a palotánkat.

De bizony nem lett belőle semmi. Hol egyikük nem mehetett volna, hol a másik.

Végre csak kitavaszodott mégis. Olvadni kezdett a hó.

— Mehetünk már a palotánkhoz?

— Még mindig nem lehet, még mindig nem lehet! — mondták a szüleik. — Mit gondoltok? Az erdőben most térdig állhat a viz!

— Jaj, jaj, mi lehet a mi szép palotánkkal?

— Majd meglátjátok nemsokára

hozatta és azt méznek hozzákeverésével még édesebbé tette.

Mikor azonban a hordóba beleverte a csapot, akkor vette észre, hogy a tölcsért odafent felejtette.

— Muncurkó, Muncurkó, — kiáltotta nemzetes ur torkaszakadtából.

—Tessék, — hangzott a válasz néhány perc mulva, — honnan kiabálsz papa?

— A pincéből. Hozd le a tölcsért!

Eltelt vagy tiz perc, mire Muncurkó lejött a pincébe és kijelentette, hogy az egész házat felkutata és nem leli a tölcsért sehol sem.

— Mordizomadta, — csapott a homlokra a nemzetes ur, — persze, hogy nem leled! Most jut eszembe, hogy még elutazásom előtt odakölcsönöztem Mézfaló Töhötöm komának No, megyek, szaladok én magam érte.

Eltelt vagy negyed óra és a nemzetes ur viszajött a tölcsérrel. Mikor azonban a pincébe lépett, ott rettenetes látvány tárult eléje. A pince tele volt borral és a tócsa közepén ott feküdt Muncurkó. Szerencse, hogy a bor nem állot még magasabban, különben a bocs belefulladt volna. A nemzetes ur hamar a hátára kapta Muncurkót és felszaladt vele a lakásba. Ott lefektette a diványra és rázni kezdte. Sokáig tartott, amig eszméletre téritette. Mikor Muncurkó ismét magához tért, elbeszélte, hogy mi történt a pincében.

— Tudod papa, mikor elmentél, gondoltam, hogy megkóstolom a bort. A csap alá guggoltam és megcsavartam. A bor azonban olyan hirtelenül folyt a torkomba, mikor a számat a csaphoz tartottam, hogy elkábultam tőle. Egyszerre éreztem, hogy a földrezuhantak. Önkéntelenül a levegőbe kaptam a kezemmel és akaratlanul megfogtam a csapot. A fogásomra ez azonban engedett és kijött a hordóból. Csak arra emlékszem, hogy a hordóból vastag sugárban ömlött ki a bor, mert aztán elájultam.

A nemzetes ur mikor ezt hallotta, felkiáltott:

— Tyü, mordizomadta, hiszen akkor még mindig folyik a bor. Szaladok hamár és bedugaszolom a hordót.

Azonban mire leért a pincébe, ott a borfolyás már megszünt. Ugyanis akkorára a hordó tartalma teljesen kifolyt. A nemzets ur felment a lakásba, odalépett Muncurkóhoz, aki még mindig a diványon ült és szó nélkül ugy pofon vágta, hogy az a földre gurult.

Aztán megparancsolta Hümmöge Zsuzsánna néninek hogy

A nemzetes ur örömé e szavak hallatára csak fokozódott, mert ebből látta, hogy Hümmöge Zsuzsánna nem is vette észre, hogy paróka van a fején.

Hogy a paróka csakugyan milyen remekül áll a fején, arról pár perc mulva ujra meggyőződhetett. Hazajött ugyanis Muncurkó az iskolából és mikor látta fedelen feljel a nemzetes urat, felkiáltott:

— Csakhogy letetted már a turbánt, papa, amelyben ugy nézték ki, mint valami török basa! Örülök, hogy pólya nélkül látom a fejedet és szaladok is mindjárt ki, hogy még eltoljam az iskolából hazatérő Cammogó Zakit, Talpasi Bendegúzt és a többieket, akik engem folyton csufolnak, hogy papámnak nincs fejebőre. Tudom, hogy most alaposan meggyomrozom őket.

Ezzel már rohant is és a nemzetes ur nem szólt utána, hogy visszatartsa a verekedéstől.

— Mordizomadta, — káromkodott most ujra a nemzetes ur, — most már csakugyan elálliatna az eső, mert szeretnék kimenni, hogy megmutassam magamat az erdő lakóinak.

— Aztán eszébe jutott valami.

— Hopp, hiszen megérkezésemkor kijelentettem, hogy lakomára hivom meg őket, ha majd elmulik a feljáásom. A feljáás elmult, mert megjöt a paróka. Tehát tartsuk meg a vacsorát.

— Hányat kell még aludni?

— Attól függ, hogyan süt a nap.

Végre aztán kimelettek az erdőbe valamennyien. Igyekeztek be a bozótba. Be a sürübe. Végre odaértek az ő palotájukhoz.

Hát a palota ablakán egy bozontos kis macskó kandikált ki!

Szinte azt hittük volna, hogy játék. De pislogott és vinnyogott szegény.

Ugyláttszik, séta közben megtetszett neki a palota. Addig nézegette, addig szaglászta, míg meg nem találta a bejáratot.

Amint ott állak elképedve, Jóska hirtelen a homlokára ütött.

— Tudom már! — kiáltotta. — Emlékszem, meséltek, hogy favágók láttak egy medvét az erdőben. Ki is ment a báró ur vadászni s lelőtte. A favágók azt mondták, hogy bocsa is volt a medvének, de azt nem találták sehol, Itt a bocs!

Szegény kis bocs keservesen vinnyogott. Ki lehetett éhezve.

— A fiuk vonakodtak. Mit csináljanak?

Végre is Imriske, a legbátrabbik, aki mindig tréfált, ellátározta magát. Kezében az elemózsiás kosárral oda-

— De a bocs okos volt. Igaz, hogy az elemózsiás kosár illata is csábitotta. Bizonyosan addig szaglálódott, mit

Fotoamatőrök figyelmébe!

Gázfény- RAJAR GUARANTEED bróm- papir

„AUTONA"

az eredeti kiváló angol márkáju és minőségü önszinező napfény papir. Kisérelje meg és Ön is ezen gyártmány állandó vásárlója lesz. Kérje a fotocikküzletben bő prospektusunkat

Sombori árusitóhely:

»KOZMETIKA«

Foto-Sport

55 0

Leinwandschuhe

mit Gummisohlen, Marke „L' Aige" der weltberühmten Fabrik „Hutchinson", für Kinder, Damen u. Herren, in weisser, schwarzer u. grauer farbe, lagernd bei

Kosta Nicolitsch u. Co. Beograd

Knez Mihajlova 18

Verschleiss nur an Wiederverkäufer!

5941

HIMZÉS! AZSUROZÁS!

ÜZLETÁTHELYEZÉS

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy varrógép és kerékpár üzletemet Jelašićeva ulica 4. szám alól (Piukovics házból) **Jelašićeva ulica 2. szám alá a Rudics-féle villamos kitérőnél**, áthelyeztem.

Dús raktáromon tartom I. rendü **Styria, Dürkopp, Puch, Alsion** stb. kerékpárokat, I. rendü német gyártmányu varrógépeket, mindenféle fajta kerékpár és varrógép alkatrészeket, amelyeket olcsó árban árusitom.

Nagy javitó mühelyemben javitások olcsón és gyorsan eszközöltetnek.

Állandó ingyenes varrógéphimzés tanitás.

Előnyös részletfizetési kedvezmény.

STERN ADOLF varrógépkereskedő

5729

KÉRJEN MINDENÜTT REKORD

gummi cipősarkot, amely elsőrangu amerikai és angol nyersanyagból, a legjobb kidolgozásban készül és ennek folytán a használatban a legjobb és tartósság tekintetében felülmulhatatlan, melyről mindenki az első próba után meggyőződhet 5844

REKLÁMÁRAK!

Krämer autógarage

Velika Kikinda

a legjobban felszerelt autójavitómühely

Javitások szakszerüen és olcsón végeztetnek

55 5

ZORA VODA!

LEGUJABB SZER AZ ŐSZ HAJ ELLEN! Nem fest, hanem visszaadja az ősz hajnak az eredeti szinét. A használatot a zagrebi egészségügyi osztály 1793/1920 sz. a. vegyelemzéssel engedélyezte és teljesen ártalmatlannak nyilvánitotta.

A siker biztos és tartós. **Egy üveg ára D 35.-** Megrendelések utánvétel mellett küldetnek

Cim:

Proizvodnja ZORA VODE Zagreb, Duga ulica 26 5 72

Törv. védve

REJTVÉNY

A mult vasárnapi számba közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Ház' u'atás"

KERESZTSOROS REJTVÉNY

A mult vasárnapi számban közölt keresztsoros helyes megfejtése:

Vizszintes: 1. Sofa, 5. Kant, 9. Lódulj, 11. Te Deum, 13. Jehu, 14. Óda, 16. Odol, 18. Nana, 19. Megafon, 23 Ordó, 25. T. j., 27. Sa, 28. Ma, 30. Kn, 31. Hé, 33. Ac, 34. Alapos, 37. Öil, 39. Illava, 42. Agit ad, 44. Elseje, 45. Alo, 46. Omlós, 47. Ipa, 48. A virág, 50. Temető, 53. Eleség, 54. MTK, 56. Pilisi, 58. Pi, 59. Kr., 60. Rt, 61. Ig, 62. Ei, 64. Ostende, 68. Ab, 70. Rest, 72. Leányos, 73. Lers, 75. Ital, 77. Lde, 78. Inez, 79. Eledel, 82. Szigor, 85. Agár, 86. Ének.

Függőleges: 1. Sóhaj, 2. Odu, 3. Fu, 4. Al, 5. Ke, 6. Ad, 7. Neo, 8. Tudós, 9. Lent, 10. Jogerő, 11. Tapell, 12. Mora, 13. Ja, 15. Dal, 17. Ld, 18. Néma, 19. Mensa, 20. Ein, 21. Ot, 22. Nihil, 24. Orca, 29. Ala, 30. Kotorék, 32. Elsimít, 33. Ave, 35. Agave, 36. Pilis, 38. Illat, 40 Lepel, 43. Dog, 44. Est, 48. Ali, 49. Ágról, 51. Epres, 52 Ősi, 53. Eper, 54. Metall, 55. Kényes, 57. Igás, 62. Este, 63. Itala, 65. Se, 66. End, 67. Do, 68. Álnok, 69. Beer, 71. Ei, 74. Rz, 76. Leg, 78. Ige, 80. Dá, 81. Er, 83. Zé, 84. In.

Utazó kerestetik

nagyobb gyárvállalathoz első ügyességi iparcikkek eladására. Jó bevezetettségü ügynök részére ajánlatot kérünk. — Bicskánál nagyobb mértékig ismeretlenek közötti eladásra. Éppen ezért megkívánjuk a magyar és német nyelv ismeretét. Irásbeli ajánlatokat „Versenyképes egyéni" jeligére a hirdetőhivatal továbbit 5991

Használtból uj!

Használattó

kopott bőrruháját

(kabát, nadrág, sapka stb) küldje be hozzánk

mi átfestjük a volt szinre ugy, hogy ismét mint ujat viselheti. — Mérsékelt árak!

Készitünk mindennemü modern **bőrruhát** mérték szerint is.

V. Knebl és Dietrich

Indija (Srem). — Telefonszám 3. 55 5

COLUMBIA Becskerek egyik legnagyobb GARÁZSA

Tulajdonos: **Stevan Stojin,** Krunska ul. 27

Éjjel-nappal nyitva. Olaj, benzin állandóan raktáron

Modernül berendezett **au ójavitó-mühely**

Autó-alkatrészek. Uj és használt autók eladók!

A legjobb garancia mellett vállalja Bánát részére alkalmas autómárka és **gummi-képviseletét**

Ga azsirozás ingyeneknek északi ként 10 d nár

Utazó urak figyelmébe

Hotel Srpska Kruna — Kolonias — Požarevac

A legmodernebben átalakitva 35 szobával, elsőrangu étteremmel, gőzfürdővel, autógarázzsal rendelkezik. Olcsó árak dacára kereskedelmi utazóknak 20% engedményt nyujt. Szerbül, németül magyarul, franciául, olaszul és spanyolul beszélünk.

Szives látogatást kér

Sterija Averov

szállodás.

5549

Legujabb tipusu

kévekötözők és marokrakók, fükaszáló, szénagyüjtő

valamint amerikai aratógépek alkatrészei, kévekötöző-ponyvák és manilla

legolcsóbban

„Erma" Knotek & Co.-nál

NOVISAD

5904

Komló-száritókhoz

Chamotte téglát és habarcsot a legjutányosabban szállit

G. FINDEISEN és TSA

NOVISAD, ŽELJEZNIČKA ULICA 100.

5 83

AUTOMOBILOK FÉNYEZÉSE

5538

és kárpitos munkák, **Duco, Nitrocellulose,** valamint kence-lakkokkal, legujabb fényezési eljárás, remek kivitel, kifogástalan gyönyörü szakmunka, legolcsóbb árak, csakis

HERMAN és JAKAB

kocsiépitő gyára an **CRVENKA**

45 HP (lóerejü) N. A. G. elsőrangu német gyártmányu

személyszállitó autóbusz

35—40 személy részére, hat havi használat után katonai szolgálatra való bevonulásom miatt azonnal

eladó

Bővebbet: **Erhardt János** vendéglősnél Jabuka (Pancsevó mellett) 6.67

P. & C. Habig-kalapok Wien és L. B. O. női és férfi harisnyák egyedüli lerakata

Vukovics Gerő uri és női divatáruháza Subotica, Főtér

Ljudevit Riha i Sin

szalámigyára

Velika Kikinda

Modernül felszerelt hütővel ellátott gyára előállitja a legfinomabb téli szalámit

Állandó raktár!

55 9

Képviselők minden nagyobb városban!

---

8 HP **Lanz-féle** eredeti gőzmagánjáró,
8 HP **Badenia** eredeti gőzmagánjáró,
20 HP **Titán** szivógáztraktor,
10 HP **Climack** nyersolaj-lokomobil,
6 HP **„R.“** benzin-lokomil,
26 colos verőléces, golyócsapágyas osztályozó hengeres cséplő,
12 HP **Körting** motoréke,
35 HP **Körting** stabil szivógázmotor telep

hihetetlen olcsó alkalmi árban

kapható

Findeisen Gusztáv és Társa, Novisad

Željeznička 100

029

Minden kereskedőnek, iparosnak, vállalatnak

legfontosabb érdeke, hogy tisztában legyen az alkalmazottai után fizetendő

kereseti adóval

mert az adóért a munkaadó felel. A bejelentés elmulasztásáért, vagy az adó nem pontos fizetéséért nyolcszoros birság jár. Az adóbejelentéshez háromféle nyomtatvány szükséges, amelyeket mindenki köteles kitölteni és beküldeni a Finansijska Upravahoz.

A három nyomtatvány ára összesen 12·— dinár

A nyomtatványokat csak viszontárusitók részére szállitja az összeg előzetes beküldése mellett a szokásos engedménnyel

MINERVA ŠTAMPARIJA D. D.

Nyomtatványainkon az adó kiszámitási táblázat és utasijás világosan fel van tüntetve, ugyhogy mindenki maga számithatja ki az adóját

Azonnal küldje be a megrendelést!

Minden munkaadó köteles a bejelentéseket azonnal teljesiteni, mert a pénzügyigazgatóság közegei a bejelentéseket és befizetéseket házról-házra járva ellenőrzik

---

RÁDIÓ készülékek és alkatrészek

bármily gyártmány, melyekkel bármikor hallgathat koncerteket, operákat, előadásokat a világ bármely részéből. A készülékek ára 800—2500 dinár, 1—8 lámpával. Ha a készüléket Ön maga állitja össze, **felére kerül.** A sikerért irásos jótállást vállalok. Megfelelő garancia mellett részletfizetésre is.

Kérje ingyenes, bérmentes 5. sz. árjegyzékünket (uj kiadás)

„Radioblažek“ **Beograd,** Topličin venac 4., a Pallas-szállóval szemben. **Telefon 41—8.**

511

Fogászati Rendelő intézet

Dentist

Farkas Antal

Beograd

Vasina u. 2

Rendel 8—12, 2—5-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—11 óráig

Végez fog- és gyökérkuzásokat teljes érzéstelenül. Készit specialis arany- és platina-plombázat, műfogakat és teljes fogsorokat, amelyek a ragásra nagyon alkalmasak. Arany- és patina koronákat, arany- és platina hidakat a legujabb amerikai modszer szerint, jótállással. — Szájvizsgálat és szaktanácsadás dijtalan. — Vidékiek sorrendben kivánságuk szerint fogadtatnak.

5 23

Ingyen kap Ön

egy ilyen petróleum forralót

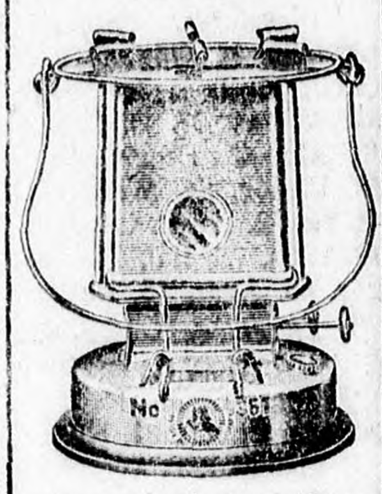

mert a vételárat rövidesen megtakaritja.

MEDJANSKI I DRUG

Subotica

Ismertetést ingyen küldünk.

4187

Ha **BEFŐTT-szükségletét**

legolcsóbban és elsőrendüen akarja előállitani, ugy forduljon bizalommal

Oláh Félix-hez

(a Zsidókórház mellett)

aki elvállalja **mindennemü befőttek eltevését.** Kezességet vállal ugy szépség, mint jóság tekintetében.

6037

---

6 43

Épitőanyag-kereskedésem állandó ellátására

téglagyárak

mintázott árajánlatát kérem.

Alpár Andor

mérnök **Beograd,**

Drinčićeva ul ca 15.

544

Fonott

Szandálokat

mérték után legolcsóbban készit

FALKENSTEIN SÁNDOR

szijjgyártó **SUBOTICA**

Cara Lazara ul. 13.

Ajakstift

KHASANA

SUPERB

Ajkfesték

a csókálló ajk- és arcfesték, majdnem szintelen, egy pillanat alatt csodás, természetes, egyéni, tapadó pirosságot ad, amely csak szappannal távolitható el. „Khasana-Superb“ enyhe összetételénél fogva a szájnak csodásan szép vonalakat, életvidám szint és az arcnak rózsás és ifju pirt kölcsönöz.

A „Khasana-Superb“ teljesen uj ezen a téren. Nem kopik. — Használata meg se látszik és ártalmatlan.

Dr. M. ALBERSHEIM

Frankfurt a/M. — London

3719

Ujdonság! Khasana-Parföm bájos üvegcsékben. Mindenütt kapható!

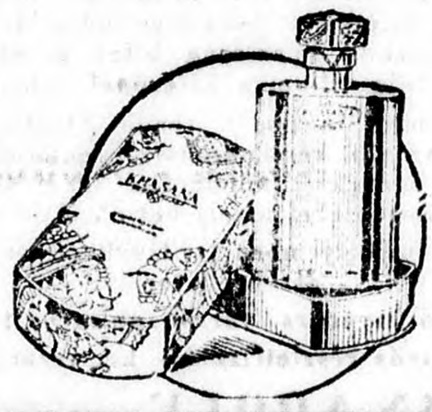

Ajánlok raffiát elsőrendü Mayungát

egész bálákban és kimérve

Kékkövet Montecatinit és Saxoniát

gyári áron a ul kicsinyben é nagyban

Schäffer Róza fűszerkereskedő

Subotica, a főpostával szemben. Telefon 573

DIÁKOTTHON

(NEVELŐINTÉZET)

kö épiskolai tanulók részére a Közoktatási Minisztérium közvetlen felügyelete és ellenőrzése alatt, szakavatott tanári vezetés és felügyelet mellett. Az intézet Subotica város legszebb és legegészségesebb helyén fekszik.

Állandó tanulmányi ellenőrzés, szakszerü vezetés, erkölcsös családias nevelés.

Olcsó árak. Jelentkezéseket elfogad folyó évi julius 20-ig

Schäffer Mihály intézeti igazgató,

ügymin. tanár. — Cim: A ami főgim. épülete 595

Kőfaragó és Márványipar Részvénytársaság

Telefon 4-27. **Subotica** **Alapitva 1894**

Ujonnan megnyitott fiók: SOMBOR, Kralja Petra ulica 57

Az ország legnagyobb gőzerőre berendezett kőfaragó üzeme. Gyárt és raktáron tart az összes létező gránit-, syenit- és márványkövekből **mauzoleumokat, siremlékeket, szobrokat, márványlapokat és épületmunkákat.** ☞ **Áraink 10—30 százalékkal leszállitottuk!**

Viszonteladóknak külön árjegyzék!

Rajzok és költségvetések kivánatra dijmentesen!

SAJÁT FEKETE-, SZÜRKE-, GRÁNIT- ÉS GABRO KŐBÁNYÁIBÓL KÉSZITETT SIRKÖVEK ÉS ÉPÜLETMUNKÁK
A LEGJOBBAK ÉS LEGOLCSÓBBAK!

FRANJA MÜLLER

VEL. KIKINDA (Bánát) ■ JABLANICÁN (Hercegovina)

5953

Ruston & Hornsby Ltd., Lincoln, Anglia

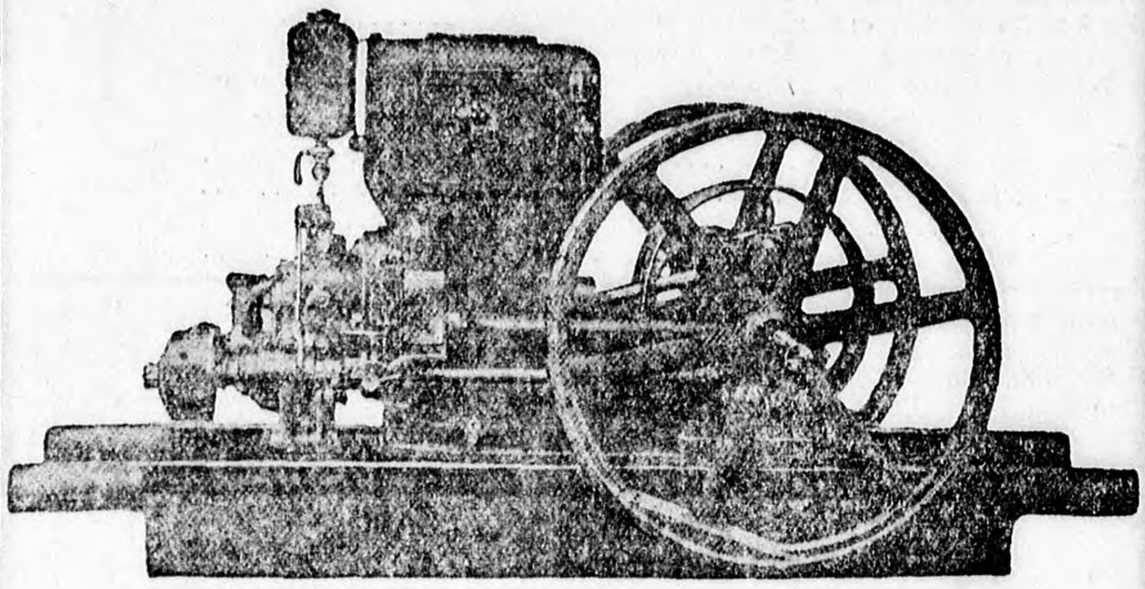

Petróleum motorok Egyszerü kezelés! **Nyersolaj motorok**

1½, 2½, 4 és 6 HP — 2½, 6, 9 és 10½ HP

Szolid konstrukció, csekély tüzelőanyag fogyasztás!

Jugoszláviai vezérképviselet:

H. & Ch. VOEGELI, BEOGRAD

Knez Mihajlova 50 — Telefonszám 4-19.

Sombori alképviselet

Aman Ferenc, Apatinski put 44.

6025

Szódavizét és hüsitő italait készitse házilag az eredeti

Sparklet

szifonüveggel

(Világszabadalom)

Olcsóbb és jobb a közönséges szódaviznél.

Egyszerü! Higienikus! Kiváló minőség!

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot a jugoszláviai egyedárusitótól

Jugoslavensko Sparklet poduzeće

HUGO GYENES k. d., ZAGREB

Draškovićeva ulica br. 46. — Telefon br. 25—12.

Használja ki a ritka alkalmat, hogy olcsón jó cipőhöz juthasson, mert lerakatunk feloszlatása végett

SOMBORBAN 50%-IG leszállitott árakon kaphatók a

DEL-KA CIPŐK

6054

Hölgyeim!

Önöknek a fürdőkön szükségük van könnyü nyári szövetekre, uszintén szükségük van háziruhának való könnyü nyári szövetekre és szükségük van Önöknek praktikus nyári szövetekre gyermekeik részére. Használják ki az alkalmat már holnaptól kezdve gyönyörü nyári szövetek olcsó áron való megvételére, amelyet az ismert *LALKOVICS* cég árusit. Nézzék át az alanti árjegyzéket és be fogják látni, hogy ezek az árak minden eddigi árat felülmulnak olcsóságukban.

A közönség figyelmébe! Önök figyelemmel olvassák az ujságokat és megállapithatják, hogy az árak a gyáraknál, különösen pedig a pamut és vászonárak emelkednek. *Lalković cégnek* raktáron van néhány vagon vászna minden szélességben, amelyekből bármely mennyiséget vevői rendelkezésére bocsájt. Hogy idejekorán beszerezzék szükségleteiket, ne várják az őszt, hanem vásárolják meg a vásznat már most, mert a pamuttermelő vidékeken pusztitó hatalmas árvizek jelentékenyen emelték a vászonárakat, mely érezhető a mi piacunkon is.

Krepon minden szinben, 55 cm., métere ..... 6.—
Cic, sötét, festett, szinekben, 70 cm. ..... 8.—
Legjobb cic, minden szinben, 70 cm ..... 11.—
Féldelén, szép szinekben, 80 cm ..... 10.—
Féldelén, legfinomabb, gyönyörü szinü, 80 cm. ..... 12.—
Káró nyári pamutszövet, 20 legszebb szinben, ami nagy reklámunk, 70 cm ..... 12.—
Etamin, gyönyörü mintákkal, könnyü ruhának, 70 cm, métere csak 12.—

Markizet, mintázott 100 cm ..... 12.—
Mosó nyersselyem, Mako, a legszebb mintákkal, igen érdekes szövés, 100 cm, métere most ..... 24.—
Mosó nyersselyem, sima, 100 cm, minden szinben ..... 25.—
Nyersselyem, 100 cm, sima és mintázott is ..... 35.—
Krepon, gyönyörü szinekben, kitünő minőségü, mosó 100 cm.... 18.—
Félselyem fulárd, női ruhának, gyönyörü szinekben és mintákkal, 100 cm, métere ..... 32.—

Toal de soa minden szinben, fehérnemüre, női és gyermek ruhának, 80 cm, métere ..... 28.—
Francia selyemszövet, mosó, gyönyörü mintákkal, 70 cm, most ..... 24.—
Santung selyem, sima és mintázott, minden szinben, 70 cm ..... 24.—
Még egy nagy reklámunk selyem marokén, minden szinben, 100 cm széles, eddig 60.—, most csak ..... 32.—

SELYMEK

Nehéz tiszta selyem pajet, 90 cm, fekete, sötétkék és barna .... 50.—
Pajet selyem, legnehezebb, minden szinben, 90 cm ..... 58.—
Crepe Georgette, könnyü selyem ..... 45.—
Crepe Georgette, fekete, fehér, az összes világos szinekben, 100 cm 60.—
Crepe de chine (tiszta selyem) át nem látszó, *legnehezebb anyag*, praktikus szövésü, mosható, ajánlható elegáns ruháknak és luxus fehérnemünek, 80 cm, fekete, fehér és az összes szinekben 65.—
Japonett, nehéz tiszta selyem, fekete, fehér és minden szinben 90 cm 75.—
Toil de soi, nehéz, tiszta selyem, mosható, fekete és szines, 100 cm 70.—
Crepe de chine, »Lia«, nehéz, legfinomabb és legmodernebb, a világhirü A. G. B. gyártmány, »Lia« crepp, a mostani szezón legfeltünőbb párisi ujdonsága, már kiszoritott minden más selymet, 50 legmodernebb szinben, 100 cm széles ..... 110.—
Crep Orlov eredeti A. G. B. nehéz, nem átlátszó, 100 cm ..... 180.—
Köpenyselyem ripsz apró kockás, 90 cm, fekete, barna, drapp, barack szinben, métere most csak ..... 88.—
Köpenyselyem, nehéz, legmodernebb zsahardotomán, aprómintás, fekete és barna, 140 cm ..... 200.—
Gyönyörü francia női ruha anyag, garantált mosható, egy szinben mintázott, különösen szép áru, 70 cm, ezelőtt 50, most csak 25.—
Rosaid, sima, 100 cm, minden szinben ..... 35.—
Félselyem foulard, gyönyörü mintákkal, könnyü ruhára, 100 cm, mosható ..... 35.—
Toil de soil női ruhára és fehérnemüre, mosható selyem, minden sima szinben, 80 cm ..... 28.—

NŐI SZÖVETEK

Crepe sers szövet, tiszta gyapju, 100 cm ..... 48.—
»*Moda*« *koverkot*, gyönyörü világos és sötét szinekben, 100 cm.... 55.—
Otomán szövet, fekete, fehér és minden más sima szinben, legfinomabb gyapju, 100 cm ..... 52.—
Köpeny és ruhakoverkot tiszta gyapju, minden szinben, 130 cm .... 88.—
Koverkot, nehéz áru, minden szinben, 130 cm ..... 110.—
Divatszövet, selyemgyapjuból, gyönyörü modern szinekben, 130 cm 170.—
Legfinomabb szövet köpenyre, ripsz, fekete, sötétkék és minden más szinben, 140 cm széles ..... 190.—
Férfi koverkot szövet női köpenyre, 150 cm széles, elsőrendü áru 200.—
Fulard, legszebb szinekben, legfinomabb mintázott, 100 cm..... 36.—
Tiszta selyem, a legszebb sima szinekben, nagyon erős, 100 cm.... 70.—
Mintázott tiszta selyem, nagyon erős, gyönyörü szinekben, különösen alkalmas bélésnek, 100 cm ..... 75.—

Fehérnemü-vásznak

VÁSZNAK

Vászon közönséges erős, 75 cm 8.—
Vászon vékony, női fehérnemüre, 80 cm ..... 10.—
Vászon jobb, középsürü, »Liljana« No. 1., 75 cm 10.50
30 méteres végekben ..... 300.—
Vászon »Liljana« No. 1. Ia mindenféle alkalmakra, 80 cm 12.—
30 méteres végekben ..... 340.—
Mosóvászon legfinomabb, vékony, »Liljana« No. 2., 80 cm 14.—
30 méteres végekben ..... 390.—
»Liljana« különlegesség, legerősebb, lenfogásu, 80 cm .... 14.—
30 méteres végekben ..... 390.—
Sürü vászon, finom, arany »Liljana«, 80 cm. ..... 15.—
30 méteres végekben ..... 420.—
Batiszt »Ljiljana« legfinomabb, selyemfényü, 30 méteres végekben 550, 80 cm ..... 20.—

VÁSZONKÜLÖNLEGESSÉGEK

»Special Bebe« középsürü, finom vászon, 23 méteres végekben ..... 350.—
»Diamant Bebe« sürü, legfinomabb, 23 méteres végekben 300.—
Vászon 90 cm, finom, minden célra alkalmas, métere 16.50, 36 méteres végekben ..... 560.—

ALSÓNADRÁGVÁSZON

Legerősebb sürü alsónadrágvászon 75 cm széles 12.50
30 méteres végekben .... 350.—
Köppergrádli finom és erős vászon, 80 cm ..... 14.—
30 méteres végekben ..... 390.—
Atlaszgrádli csikos, legfinomabb 16.—
30 méteres végekben ..... 450.—

Lepedő-vásznak

150 cm, a mi ismert »Dovlas Ljiljana« vásznunk ..... 20.—
Vászon párnahuzatra, 150 cm, legsürübb, eddig 32, most 24.—
200 cm nagyon erős vászon.. 30.—
200 cm Dovlas »Liljana« I. .. 36.—
220 cm Ia »Ljiljana« ..... 40.—
Legfinomabb lepedővászon Liljana természetes vászon« 150 cm széles 32, 180 cm. 38, 200 cm ..... 46.—

AMERIKAI SÁRGAVÁSZON

80 cm jóminőségü ..... 8.—
80 cm legjobb minőség ..... 11.—
90 cm középfinom minőség .. 10.50

SZERBVÁSZON

Szerbvászon fehér és krém, 45 cm széles ..... 13.—

ZSEBKENDŐK

Gyermekzsebkendők, képpel 2.50
Zsebkendők, középnagyság .. 3.50
Zsebkendő, nagyobb, tarka .. 5.—
Női zsebkendők, finom, tarka széllel ..... 6.—
tucatja ..... 65.—
Férfizsebkendők, nagyobb .. 5.—
Férfizsebkendők, finomabb, tarka széllel ..... 7.—
tucatia ..... 75.—
Legfinomabb férfizsebkendő, nagy, tucatia 130.—, darabja 12—
Kézelőgomb, párja ..... 5.—

ÁGYGARNITURÁK

Egy garnitura 3 darab, két ágy, egy asztalteritő, bordó és zöld szövetből ..... 300.—
Garnitura 3 darab, jakard jobb minőség, bordó szinben .. 360.—
Gobelin garnitura, különböző szinekben, három darab .. 420.—
Garnitura legfinomabb damaszt, zöld és bordó ..... 450.—
Kreton apró mintákkal, finomabb, 75 cm ..... 20.—

ABROSZDAMASZT

Fehér damaszt, kockás, 140 cm ..... 32.—
Szines damaszt, tiszta len, szép mintákkal, 100 cm széles ..... 20.—
Fehér damaszt, legfinomabb selyemfényü, 140 cm ..... 55.—
Damaszt, aprókockás, sürü, jobb minőség 140 cm. 40.—
Asztalkendők kockás, fehér, darabja ..... 11.—
Asztalkendők fehér, damaszt, darabja ..... 15.—
Törlőruha len, mintás, darabja 10.—
Törlőruha len, jobb minőség, darabja ..... 12.—
Törlőruha méterszámra .... 12.—

Nyári paplanok nagy mintáju steppeléssel, fehér és szines, darabja ..... 190.—
Frotir anyag fürdőköpenyre, gyönyörü szinekben, 140 cm 120.—
Pokróc, nagy, könnyebb 100, nehezebb ..... 150.—

PÁRNA ANGINÁK

Vörös, rózsaszin, kék és fehér, 80 cm .....12 és 16.—
Legjobb minőségben ..... 18.—

FEKETE ÉS SZINES SZATIN

Közönséges, 80 cm, minden szinben ..... 15.—
130 cm középminőség, fekete 25.—
Fekete és szines, selyemfényü szatin, 140 cm ..... 35.—
Fekete szatin, legfinomabb, olyan, mint az atlasz, 140 cm 40.—
Paplan atlasz, *legjobb minőség*, 150 és 16 cm széles ..... 175.—

FÉRFIHARISNYÁK

Szines és fekete strapaharisnyák ..... 5.—
Szines, finomabb, erős, eddig 12 dinár ..... 8.—
Divat koverkot, finom ..... 10.—
Finom drappharisnyák ..... 12.—
Kulcsharisnya »Vörös F« .... 14.—
Félselyem harisnya meljrozott 16.—
Kulcsharisnya »Kék F« ..... 16.—
Kulcsharisnya »Arany F« .... 18.—
Arany kulcs selyemflór .... 22.—
Selyem félharisnya ..... 22.—
Finom divatos, különböző szinekben ..... 22.—

NŐIHARISNYÁK

Fekete és szines erős, párja 8.—
»Mako« harisnya, nagyon erős, szines ..... 10.—
»Mako« harisnya, nagyon erős, fekete, fehér és szines ..... 13.—
Sürü flór, fekete és minden szinben ..... 20.—
Legfinomabb selyemflór harisnya, fekete és minden szinben ..... 25.—
Aranykulcs flórharisnya minden szinben ..... 28.—
Selyemharisnya finomabb .. 25.—
Selyemharisnya finom, erős, párja ..... 30.—
Selyemharisnya arany trama 60.—
Rövid gyermekharisnyák nagyság szerint 7, 8, 9, 10 és.... 12.—
Férfiing fehér, vékony vászon, legfinomabb ..... 60.—
Férfiing fehér, egész finom 85.—
Férfiing finom, szines mellel, két gallérral ..... 85.—
Férfialsónadrág vászonból .. 35.—
Férfi alsónadrág finom grádliból ..... 48.—
Férfialsónadrág rövid, fehér 30.—
Férfialsónadrág rövid, szines 30.—
Női ing, vékony vászonból, brotel ajour elől himzett darabja ..... 28.—
Férfiruha anyag, cérna, 65 cm métere ..... 10.—
Koverkot, különösen erős strapa anyag, szürke, 130 cm.. 58.—
Tenniszszövet csikos, szines, 130 cm .....45.—
Férfi gyapjuszövet, 140 cm, sötét szinekben ..... 70.—
Len félselyem, drapp, legerősebb minőség, 140 cm .... 90.—
Férfiszövet, tiszta gyapju, sötétkék, 140 cm ..... 100.—
Legfinomabb koverkot öltönyre felöltőre, sötét és világos szinekben, 140 cm ..... 200.—
Sötétkék és fekete legfinomabb szövet, 150 cm széles ..... 250.—
Lüszter férfikabátra, szürke, barna, sötétkék és fekete, 140 cm ..... 100.—
Teljes férfiruha kelmék könnyü 180, közép 250, legfinomabb 280.—

TÜLL ÉS MARKIZETT KÉSZFÜGGÖNYÖK

Régi 100, 150, 200, 300 és .. 350.—
Kétszárnyu függönyök és ágyteritők 250, 350, 500, 600 és ..... 800.—

KULCSHARISNYÁKAT ÉS EGYÉB HARISNYÁKAT MÁTÓL KEZDVE MÉG OLCSÓBBAN ÁRUSITJUK

Küldünk utánvéttel 500 dináron felüli rendeléseknél portómentesen. Mintát nem küldünk. Ugyanezen áron adunk hadiszállitó kötvényekre és más értékpapirokra

Žarko Š. Lalković i Brat, Beograd

Főüzlet: Kralja Milana 69
Telefon 17-80

Fiók: Knez Mihajlova 34
Telefon: 28-05